bedrijfschap Horeca en Catering

Regionale Arbeidsmarktanalyse uit Feiten en Cijfers

Een beschrijving van het horeca onderwijs en de horeca arbeidsmarkt per provincie

Mei 2011

Regionale Arbeidsmarktanalyse

Inhoudsopgave

- Groningen 3
- Friesland 19
- Drenthe 35
- Overijssel 51
- Flevoland 67
- Gelderland 83
- Utrecht 99
- Noord-Holland 115
- Zuid-Holland 131
- Zeeland 147
- Noord-Brabant 163
- Limburg 179

Groningen

Arbeidsmarktanalyse

Onderwijs, arbeidsmarkt en economie, een beschrijving per provincie:

- Wat is de economische ontwikkeling in de provincie?
- Hoe verhoudt deze ontwikkeling zich tot heel Nederland?
- Hoe ontwikkelt zich de beroepsbevolking in de provincie?
- Hoe hoog is de arbeidsparticipatie en werkloosheid in de provincie?
- Hoe groot is de horecawerkgelegenheid in de provincie?
- Hoe is deze werkgelegenheid verdeeld over de verschillende horecasectoren?
- Hoe verhoudt de horecawerkgelegenheid in de provincie zich tot heel Nederland en tot het aantal horecabedrijven in de provincie?
- Hoeveel leerlingen volgen in de provincie een horecagerichte opleiding op VMBO of MBO niveau?
- Hoe is het aantal horecaleerlingen verdeeld naar leerweg, opleiding en niveau?
- Wat is de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het horecaonderwijs?

Het antwoord op deze en andere vragen kunt u in dit rapport lezen.

U heeft gekozen voor de provincie Groningen.

Economische ontwikkeling

Figuur 1: Economische ontwikkeling in de provincie Groningen, 2002 - 2010 (BBP volumegroei in %)

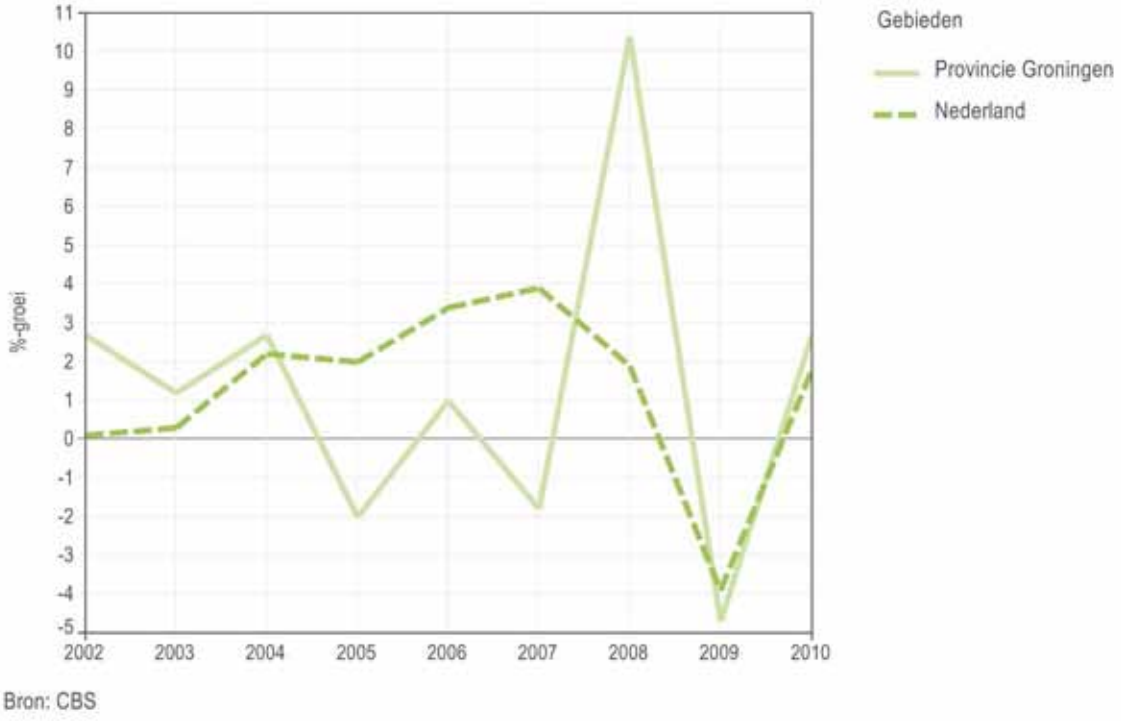

Bron: CBS

Traditioneel wordt de economische ontwikkeling afgemeten aan de volumegroei van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Figuur 1 laat de economische ontwikkeling zien in de provincie Groningen ten opzichte van de ontwikkeling in heel Nederland in de periode 2002 t/m 2010. In 2010 bedroeg de economische groei in Groningen 2,7%. De groei in de provincie Groningen was daarmee groter dan de economische ontwikkeling in heel Nederland.

Beroepsbevolking

Tabel 1: Beroepsbevolking in de provincie Groningen, 2002 - 2010 (x1000)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Bevolking (15 tot 65 jaar)	390	392	392	393	392	393	392	391	392
Totale beroepsbevolking	247	247	253	252	250	265	263	260	265
Werkzame beroepsbevolking	230	229	231	227	232	247	247	243	247
Werkloze beroepsbevolking	17	19	22	25	17	19	15	17	18
Niet beroepsbevolking	144	144	139	141	142	127	129	131	127

Bron: CBS.

Alle mensen van 15 tot 65 jaar worden tot de potentiële beroepsbevolking gerekend. Deze groep personen kan worden onderverdeeld in de beroepsbevolking en de niet-beroepsbevolking. Tot de beroepsbevolking worden alle personen gerekend die betaald werk hebben van 12 uur of meer per week (= werkzame beroepsbevolking) en alle personen zonder werk dan wel betaald werk verrichten voor minder dan 12 uur per week, maar wel actief op zoek zijn naar een baan voor minimaal 12 uur per week en daarvoor beschikbaar zijn (= werkloze beroepsbevolking).

In de provincie Groningen woonden in 2010 392.000 personen van 15 tot 65 jaar, waarvan 265.000 personen tot de beroepsbevolking behoorden. Van de totale beroepsbevolking hadden 247.000 personen een baan voor minimaal 12 uur per week en 18.000 personen waren hier actief naar op zoek.

In de periode 2002 t/m 2010 is de omvang van de potentiële beroepsbevolking in de provincie Groningen per saldo toegenomen.

Arbeidsparticipatie

Figuur 2: Arbeidsparticipatie in de provincie Groningen, 2002 - 2010 (%)

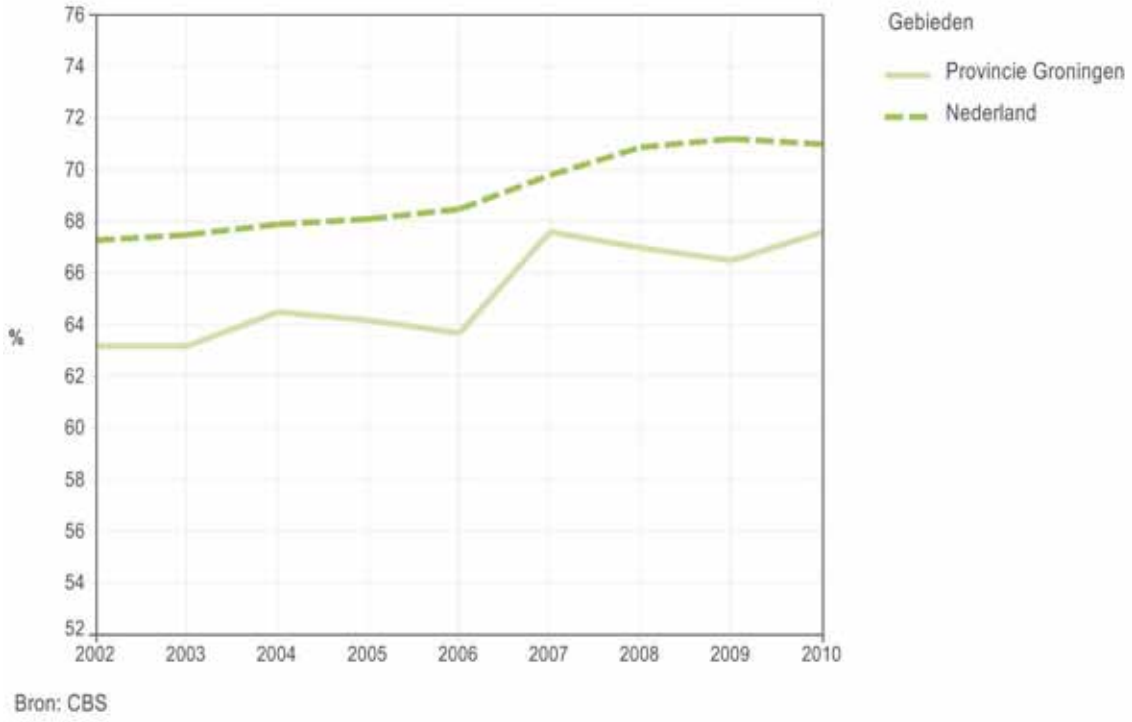

Bron: CBS

In figuur 2 is de ontwikkeling van de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Groningen en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de totale beroepsbevolking (= werkzaam + werkloos) en de potentiële beroepsbevolking. De netto arbeidsparticipatie is gelijk aan de verhouding tussen de werkzame beroepsbevolking en de potentiële beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Groningen 63,2% ten opzichte van 67,3% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de arbeidsparticipatie in de provincie Groningen toegenomen tot 67,6% in 2010 ten opzichte van 71,0% in Nederland.

Figuur 3: Arbeidsparticipatie: de provincies vergeleken, 2010 (%)

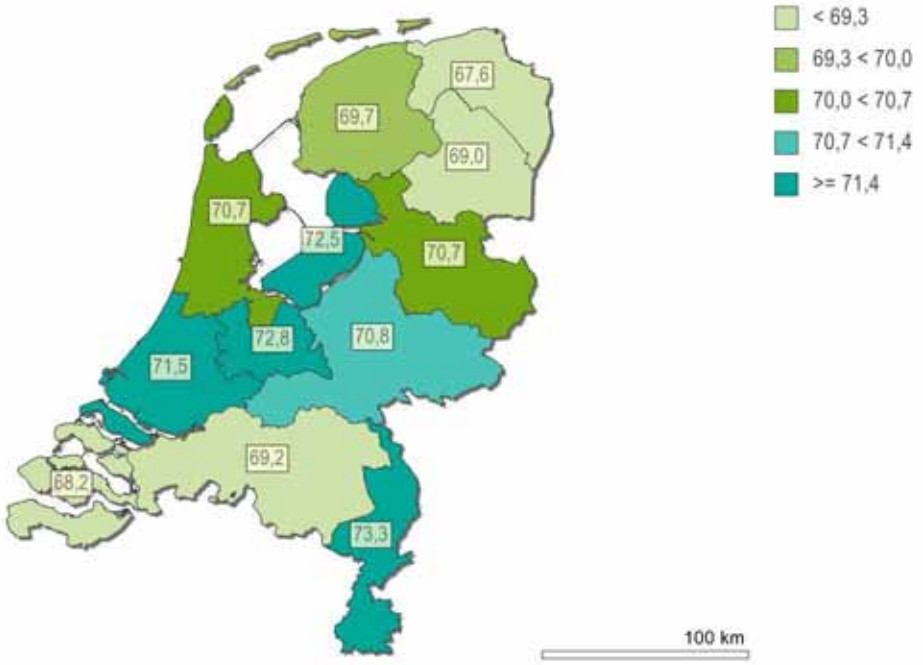

Bron: CBS

Figuur 3 toont de bruto arbeidsparticipatie in 2010 voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de arbeidsparticipatie het hoogst in de provincie Limburg (73,3%) en het laagst in de provincie Groningen (67,6%).

Werkloosheid

Figuur 4: Werkloosheid in de provincie Groningen, 2002 - 2010 (%)

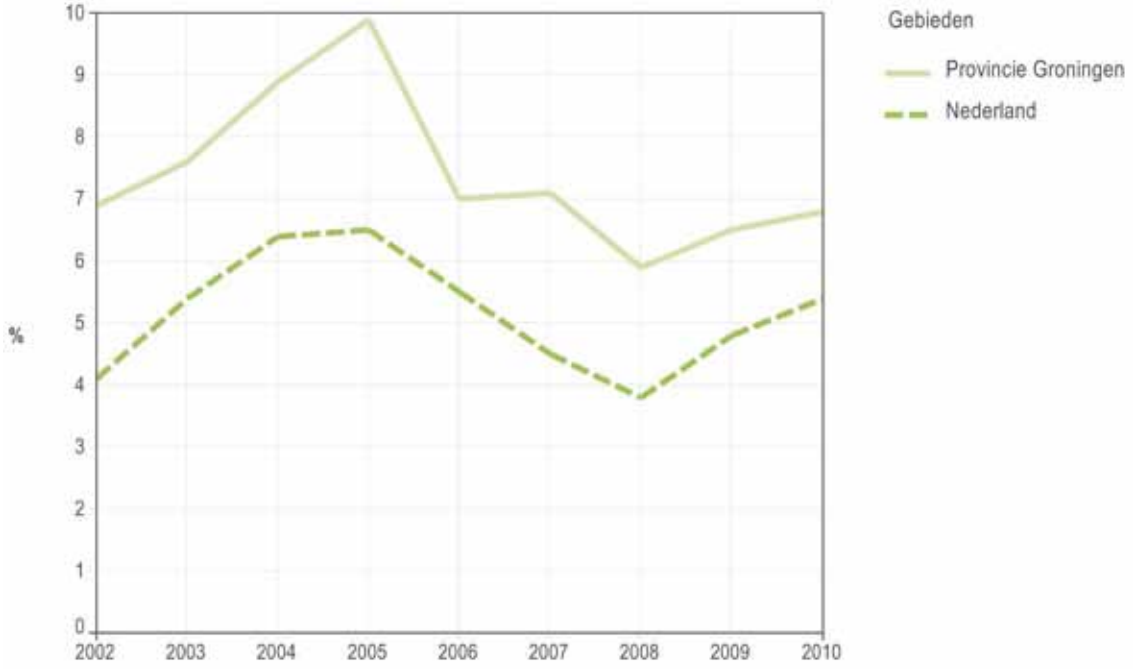

Bron: CBS

In figuur 4 is de ontwikkeling van de werkloosheid in de provincie Groningen en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de werkloze beroepsbevolking en de totale beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de werkloosheid in de provincie Groningen 6,9% ten opzichte van 4,1% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de werkloosheid in de provincie Groningen afgenomen tot 6,8% in 2010 ten opzichte van 5,4% in Nederland. Uiteraard is de ontwikkeling van de werkloosheid van jaar tot jaar conjunctuurgevoelig.

Figuur 5: Werkloosheid: de provincies vergeleken, 2010 (%)

Bron: CBS

In figuur 5 wordt het werkloosheidspercentage in 2010 gepresenteerd voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de werkloosheid naar verhouding het hoogst in de provincie Zeeland (8,8%) en het laagst in de provincie Utrecht (4,6%).

Horecabedrijven

Figuur 6: Aantal horecabedrijven in de provincie Groningen per gemeente, 2010

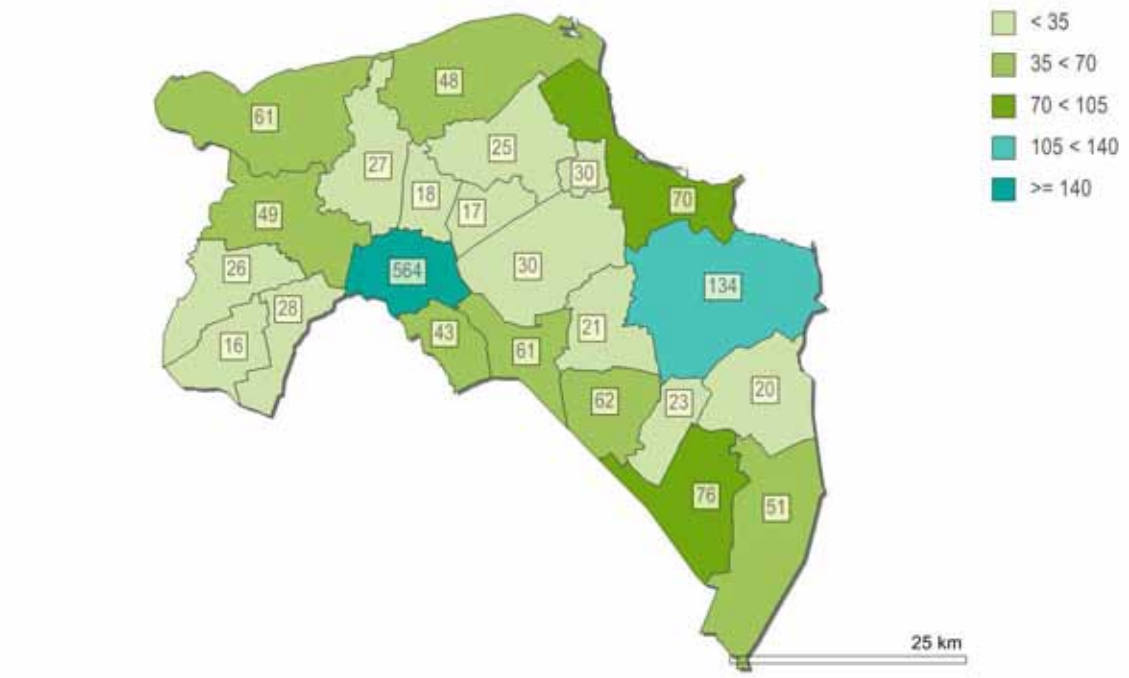

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering

Per 1 juli 2010 telde de provincie Groningen in totaal 1.500 horecavestigingen. In figuur 6 ziet u hoe dit aantal is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 2: Aantal horecabedrijven in de provincie Groningen per sector, 2004 - 2010

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Drankensector, totaal	754	762	739	735	710	700	686
Fastservicesector, totaal	315	318	323	332	336	343	347
Restaurantsector, totaal	342	331	334	336	331	341	331
Hotelsector, totaal	93	94	91	100	104	101	110
Partycatering	8	7	8	13	15	14	26
Horecabedrijven, totaal	1.512	1.512	1.495	1.516	1.496	1.499	1.500

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

De Nederlandse horeca kan in een aantal sectoren worden onderverdeeld: de dranken-, de fastservice-, de restaurant- en de hotelsector. Ook de partycatering wordt als een aparte groep beschouwd.
De provincie Groningen telde per 1 juli 2010 bijvoorbeeld 331 restaurantbedrijven

en 110 hotels (inclusief pensions).

Elk jaar registreert het Bedrijfschap een groot aantal nieuwe horecabedrijven en wordt ook een groot aantal uitgeschreven. Begin juli 2004 telde de provincie Groningen in totaal 1.512 horecabedrijven. In de periode 2004-2010 is dit aantal per saldo afgenomen tot 1.500 vestigingen op 1 juli 2010. Over het algemeen kent de Nederlandse horeca een grote dynamiek en tabel 2 laat zien dat de ontwikkeling ook per sector (sterk) kan verschillen.

Horecawerkgelegenheid

Figuur 7: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Groningen per gemeente, 2010

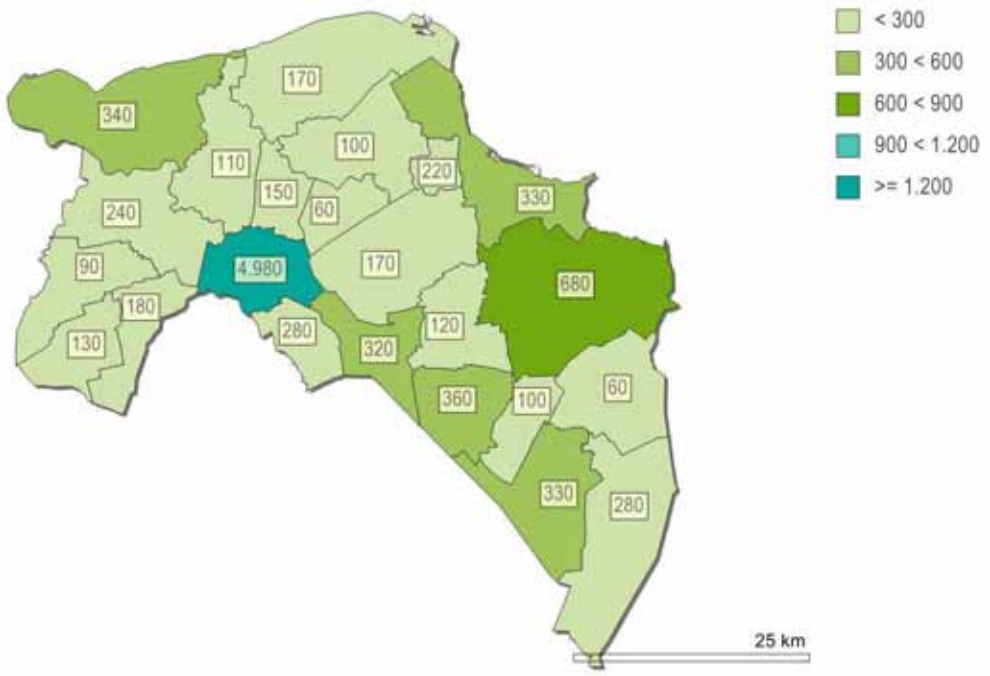

Bron: LISA, bewerking ABF.

In 2010 waren in de provincie Groningen in totaal 9.790 personen in de horeca werkzaam. Het gaat hierbij niet alleen om de werknemers in eigen loondienst, maar bijvoorbeeld ook om uitzendkrachten, de meewerkende eigenaar/ondernemer en/of gezinsleden. In figuur 7 ziet u hoe het totaal aantal in de horeca werkzame personen is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 3: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Groningen per sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Werkzame personen, drankensector	3.340	3.180	3.360	3.420	3.410	3.540
Werkzame personen, fastservicesector	1.890	1.840	1.940	2.120	2.120	2.070
Werkzame personen, restaurantsector	2.570	2.640	2.780	2.790	2.920	2.910
Werkzame personen, hotelsector	1.020	1.040	1.050	1.110	1.160	1.140
Werkzame personen, partycatering	110	90	160	150	140	130
Werkzame personen, horeca totaal	8.930	8.770	9.290	9.580	9.740	9.790

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

In tabel 3 is het aantal in de horeca werkzame personen in de provincie

Groningen verdeeld over de verschillende sectoren. Bijvoorbeeld, in de restaurantsector waren in 2010 in de provincie Groningen 2.910 personen werkzaam en in de hotelsector 1.140 personen. De ontwikkeling van het aantal werkzame personen wordt onder meer bepaald door de demografische ontwikkeling van bedrijven en de ontwikkeling van de economie. In de periode 2005 t/m 2010 is het totaal aantal in de horeca werkzame personen in de provincie Groningen per saldo toegenomen.

Horecaonderwijs

VMBO

Figuur 8: Aantal VMBO horecaleerlingen per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 8 wordt een overzicht gegeven van het aantal VMBO horecaleerlingen per provincie. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-VMBO is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.113) en het laagst in Groningen (124).

Tabel 4: Aantal VMBO horecaleerlingen in Groningen naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, assistent opleiding	0	0	0	0	0	0
Aantal VMBO leerlingen, basisberoepsgerichte leerweg	56	67	54	47	41	50
Aantal VMBO leerlingen, gemengde leerweg	0	0	0	0	0	0
Aantal VMBO leerlingen, kaderberoepsgerichte leerweg	104	99	51	60	64	74
Aantal VMBO leerlingen, leerwerktraject	1	0	0	3	0	0
Totaal	**161**	**166**	**105**	**110**	**105**	**124**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

Tabel 4 toont het aantal VMBO horecaleerlingen in de provincie Groningen verdeeld naar soort opleiding over de periode 2005 t/m 2010.
Bijvoorbeeld, in 2005 volgden 56 leerlingen de basisberoepsgerichte leerweg. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 50 in 2010.

Tabel 5: Aantal VMBO horecaleerlingen in Groningen naar sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, consumptief economie	20	37	19	19	17	27
Aantal VMBO leerlingen, consumptief intersectoraal	141	129	86	91	88	97
Totaal	**161**	**166**	**105**	**110**	**105**	**124**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

In 2005 volgden 20 leerlingen de consumptieve richting binnen de sector economie. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo toegenomen tot 27 in 2010.

MBO

Figuur 9: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 9 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) volgde. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BBL) is in 2010 (= schooljaar

2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.665) en het laagst in Flevoland (70).

Tabel 6: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in Groningen naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BBL), horeca assistant (niveau 1)	26	22	16	5	2	3
MBO leerlingen (BBL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	34	27	56	56	43	39
MBO leerlingen (BBL), kok (niveau 2)	64	71	86	113	86	101
MBO leerlingen (BBL), medewerker fastservice (niveau 2)	41	39	45	51	35	8
MBO leerlingen (BBL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	0	13	19	14	18	21
MBO leerlingen (BBL), bartender (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), receptionist (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	27	23	18	19	22	13
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	106	114	106	118	126	121
MBO leerlingen (BBL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), gespecialiseerd kok, dieetkok (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende bediening (niveau 4)	0	0	0	0	0	2
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	8	9	8	8	8	4
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
Totaal	**306**	**318**	**354**	**384**	**340**	**312**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in de provincie Groningen naar soort opleiding is weergegeven in tabel 6. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 64. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 toegenomen tot 101 in 2010. Het aantal leerlingen dat in 2010 een BBL opleiding volgde tot zelfstandig werkend kok bedroeg 121.

Figuur 10: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 10 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsopleidende leerweg (BOL) volgde. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BOL) is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (3.274) en het laagst in Flevoland (160).

Tabel 7: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in Groningen naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BOL), horeca assistant (niveau 1)	9	26	38	35	38	35
MBO leerlingen (BOL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	74	56	77	77	75	73
MBO leerlingen (BOL), kok (niveau 2)	208	201	181	166	184	171
MBO leerlingen (BOL), medewerker fastservice (niveau 2)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), bartender (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), receptionist (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	0	1	0	0	0	4
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	0	1	0	0	0	18
MBO leerlingen (BOL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende bediening (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	0	0	1	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	42	26	24	21	17	8
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	393	377	393	370	358	399
Totaal	**726**	**688**	**714**	**669**	**672**	**708**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in de provincie Groningen naar soort opleiding is weergegeven in tabel 7. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 208. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 afgenomen tot 171 in 2010. Het aantal leerlingen dat in 2010 een BOL opleiding volgde tot manager/ondernemer horeca/bakkerij bedroeg 399.

Friesland

Arbeidsmarktanalyse

Onderwijs, arbeidsmarkt en economie, een beschrijving per provincie:

- Wat is de economische ontwikkeling in de provincie?
- Hoe verhoudt deze ontwikkeling zich tot heel Nederland?
- Hoe ontwikkelt zich de beroepsbevolking in de provincie?
- Hoe hoog is de arbeidsparticipatie en werkloosheid in de provincie?
- Hoe groot is de horecawerkgelegenheid in de provincie?
- Hoe is deze werkgelegenheid verdeeld over de verschillende horecasectoren?
- Hoe verhoudt de horecawerkgelegenheid in de provincie zich tot heel Nederland en tot het aantal horecabedrijven in de provincie?
- Hoeveel leerlingen volgen in de provincie een horecagerichte opleiding op VMBO of MBO niveau?
- Hoe is het aantal horecaleerlingen verdeeld naar leerweg, opleiding en niveau?
- Wat is de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het horecaonderwijs?

Het antwoord op deze en andere vragen kunt u in dit rapport lezen.

U heeft gekozen voor de provincie Friesland.

Economische ontwikkeling

Figuur 1: Economische ontwikkeling in de provincie Friesland, 2002 - 2010 (BBP volumegroei in %)

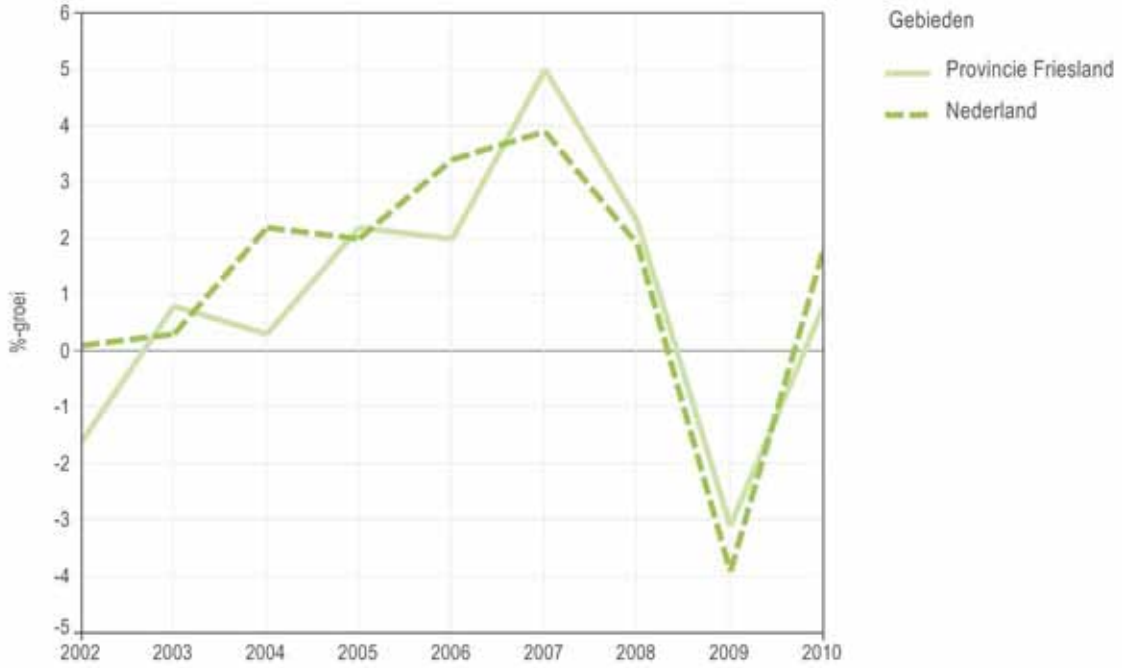

Bron: CBS

Traditioneel wordt de economische ontwikkeling afgemeten aan de volumegroei van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Figuur 1 laat de economische ontwikkeling zien in de provincie Friesland ten opzichte van de ontwikkeling in heel Nederland in de periode 2002 t/m 2010. In 2010 bedroeg de economische groei in Friesland 0,8%. De groei in de provincie Friesland was daarmee kleiner dan de economische ontwikkeling in heel Nederland.

Beroepsbevolking

Tabel 1: Beroepsbevolking in de provincie Friesland, 2002 - 2010 (x1000)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Bevolking (15 tot 65 jaar)	422	424	424	424	422	422	421	420	421
Totale beroepsbevolking	275	280	278	284	280	289	297	300	293
Werkzame beroepsbevolking	262	263	257	263	263	275	285	284	276
Werkloze beroepsbevolking	13	18	21	21	17	14	12	16	18
Niet beroepsbevolking	147	143	146	140	142	133	124	120	127

Bron: CBS.

Alle mensen van 15 tot 65 jaar worden tot de potentiële beroepsbevolking gerekend. Deze groep personen kan worden onderverdeeld in de beroepsbevolking en de niet-beroepsbevolking. Tot de beroepsbevolking worden alle personen gerekend die betaald werk hebben van 12 uur of meer per week (= werkzame beroepsbevolking) en alle personen zonder werk dan wel betaald werk verrichten voor minder dan 12 uur per week, maar wel actief op zoek zijn naar een baan voor minimaal 12 uur per week en daarvoor beschikbaar zijn (= werkloze beroepsbevolking).

In de provincie Friesland woonden in 2010 421.000 personen van 15 tot 65 jaar, waarvan 293.000 personen tot de beroepsbevolking behoorden. Van de totale beroepsbevolking hadden 276.000 personen een baan voor minimaal 12 uur per week en 18.000 personen waren hier actief naar op zoek.

In de periode 2002 t/m 2010 is de omvang van de potentiële beroepsbevolking in de provincie Friesland per saldo afgenomen.

Arbeidsparticipatie

Figuur 2: Arbeidsparticipatie in de provincie Friesland, 2002 - 2010 (%)

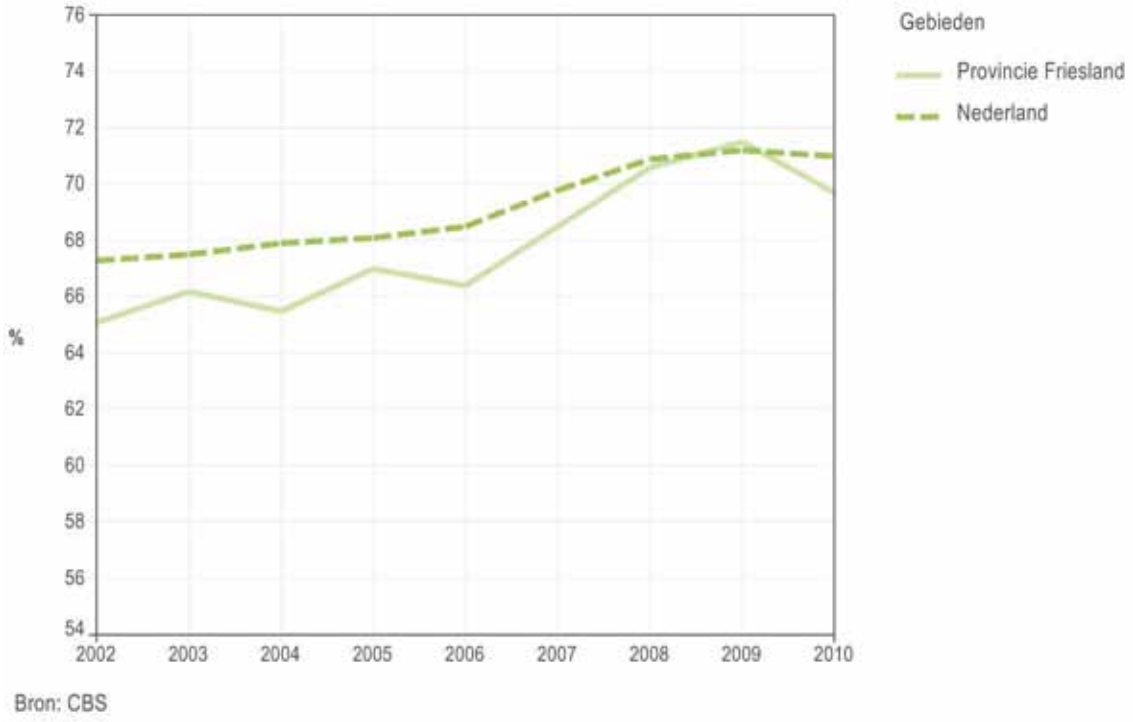

In figuur 2 is de ontwikkeling van de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Friesland en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de totale beroepsbevolking (= werkzaam + werkloos) en de potentiële beroepsbevolking. De netto arbeidsparticipatie is gelijk aan de verhouding tussen de werkzame beroepsbevolking en de potentiële beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Friesland 65,1% ten opzichte van 67,3% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de arbeidsparticipatie in de provincie Friesland toegenomen tot 69,7% in 2010 ten opzichte van 71,0% in Nederland.

Figuur 3: Arbeidsparticipatie: de provincies vergeleken, 2010 (%)

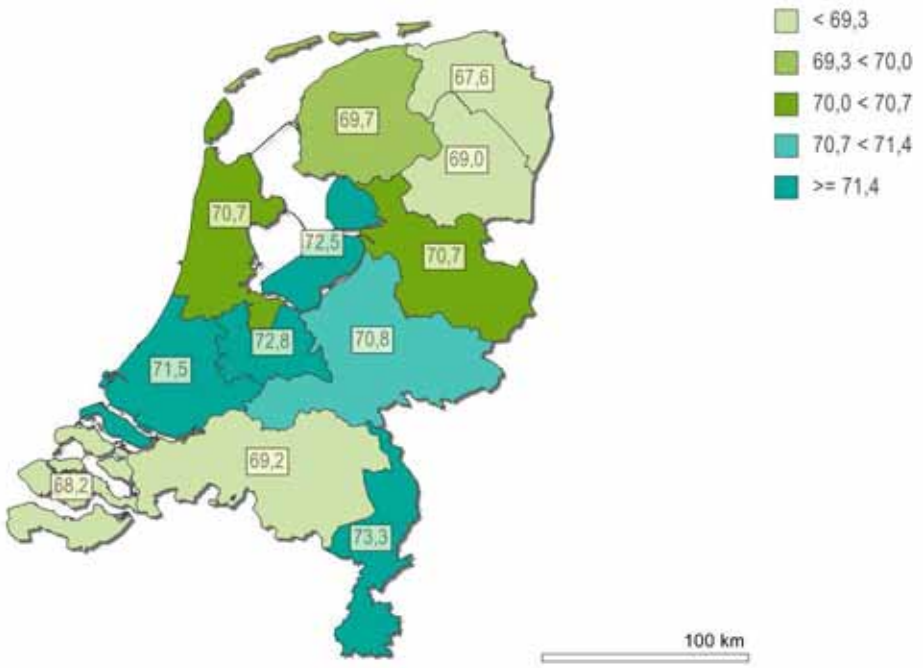

Bron: CBS

Figuur 3 toont de bruto arbeidsparticipatie in 2010 voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de arbeidsparticipatie het hoogst in de provincie Limburg (73,3%) en het laagst in de provincie Groningen (67,6%).

Werkloosheid

Figuur 4: Werkloosheid in de provincie Friesland, 2002 - 2010 (%)

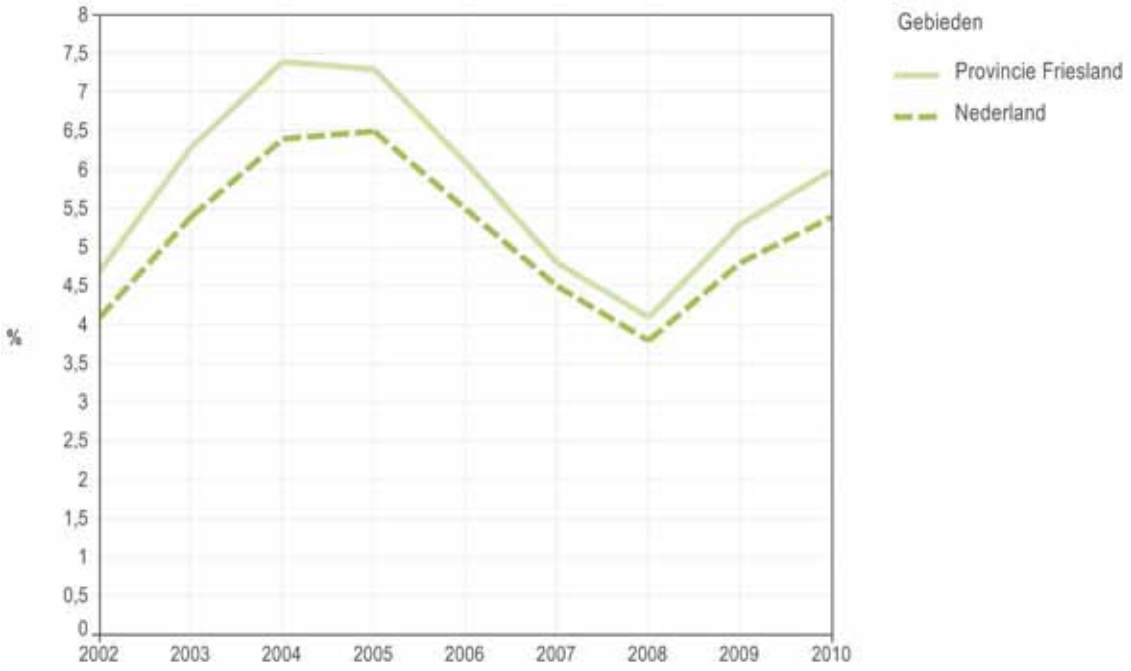

Bron: CBS

In figuur 4 is de ontwikkeling van de werkloosheid in de provincie Friesland en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de werkloze beroepsbevolking en de totale beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de werkloosheid in de provincie Friesland 4,7% ten opzichte van 4,1% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de werkloosheid in de provincie Friesland toegenomen tot 6,0% in 2010 ten opzichte van 5,4% in Nederland. Uiteraard is de ontwikkeling van de werkloosheid van jaar tot jaar conjunctuurgevoelig.

Figuur 5: Werkloosheid: de provincies vergeleken, 2010 (%)

Bron: CBS

In figuur 5 wordt het werkloosheidspercentage in 2010 gepresenteerd voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de werkloosheid naar verhouding het hoogst in de provincie Zeeland (8,8%) en het laagst in de provincie Utrecht (4,6%).

Horecabedrijven

Figuur 6: Aantal horecabedrijven in de provincie Friesland per gemeente, 2010

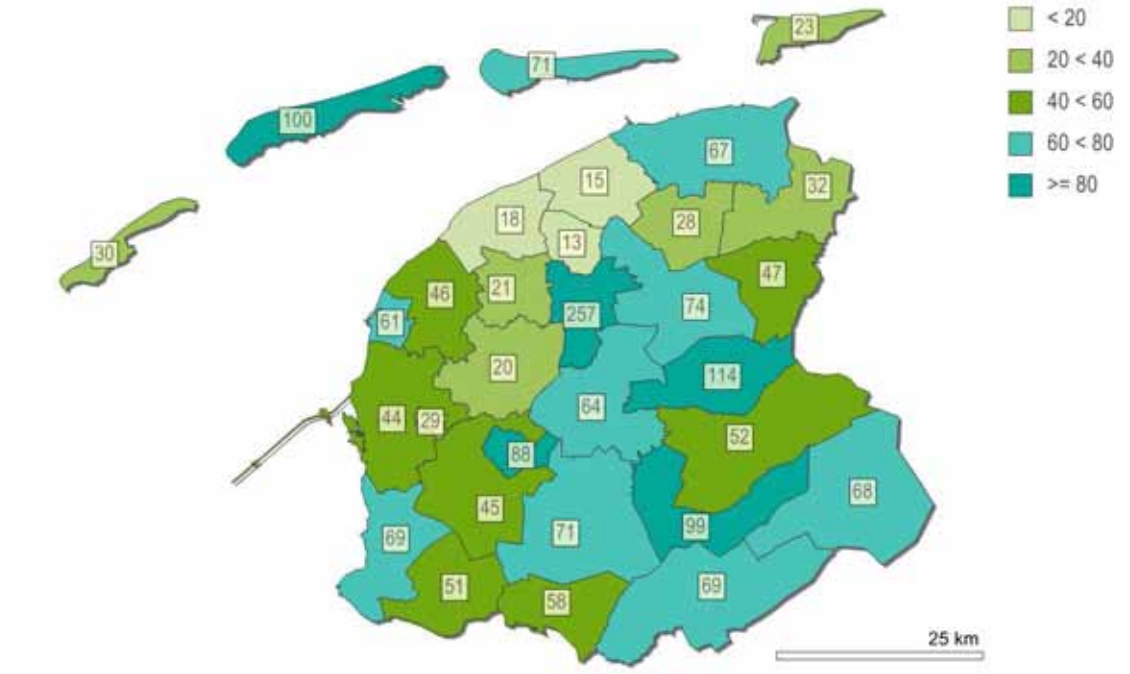

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering

Per 1 juli 2010 telde de provincie Friesland in totaal 1.844 horecavestigingen. In figuur 6 ziet u hoe dit aantal is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 2: Aantal horecabedrijven in de provincie Friesland per sector, 2004 - 2010

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Drankensector, totaal	804	803	810	806	791	786	784
Fastservicesector, totaal	321	319	325	337	327	333	331
Restaurantsector, totaal	447	451	453	457	454	455	445
Hotelsector, totaal	224	226	224	225	232	237	243
Partycatering	13	18	18	25	33	31	41
Horecabedrijven, totaal	1.809	1.817	1.830	1.850	1.837	1.842	1.844

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

De Nederlandse horeca kan in een aantal sectoren worden onderverdeeld: de dranken-, de fastservice-, de restaurant- en de hotelsector. Ook de partycatering wordt als een aparte groep beschouwd.
De provincie Friesland telde per 1 juli 2010 bijvoorbeeld 445 restaurantbedrijven en

243 hotels (inclusief pensions).

Elk jaar registreert het Bedrijfschap een groot aantal nieuwe horecabedrijven en wordt ook een groot aantal uitgeschreven. Begin juli 2004 telde de provincie Friesland in totaal 1.809 horecabedrijven. In de periode 2004-2010 is dit aantal per saldo toegenomen tot 1.844 vestigingen op 1 juli 2010. Over het algemeen kent de Nederlandse horeca een grote dynamiek en tabel 2 laat zien dat de ontwikkeling ook per sector (sterk) kan verschillen.

Horecawerkgelegenheid

Figuur 7: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Friesland per gemeente, 2010

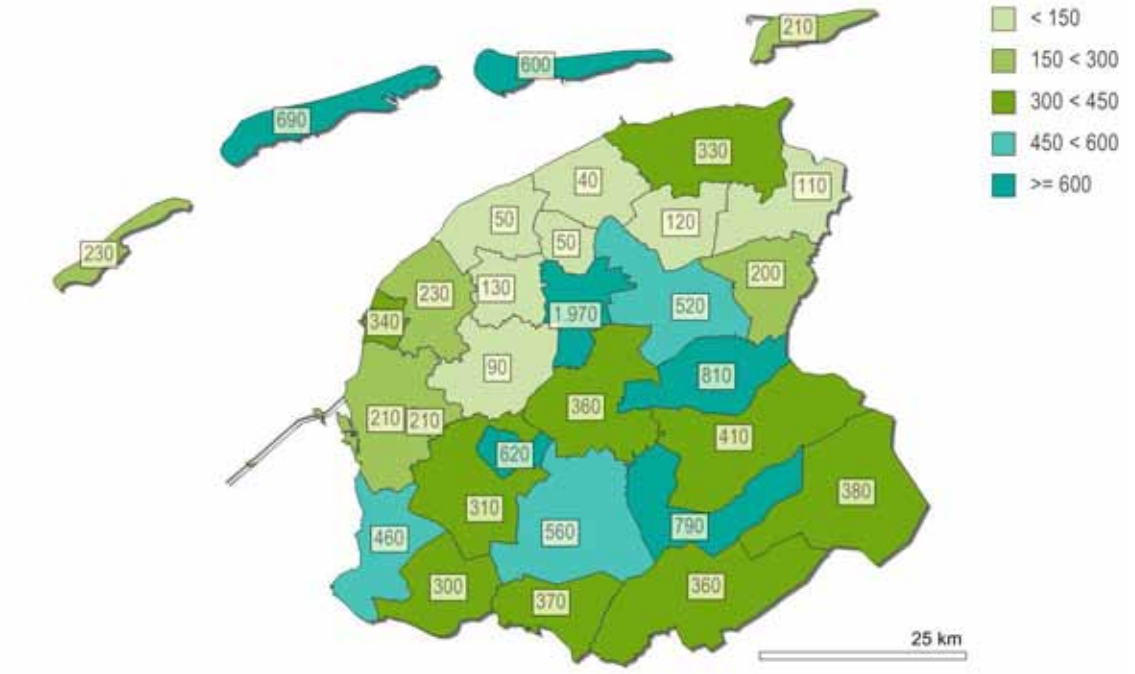

Bron: LISA, bewerking ABF.

In 2010 waren in de provincie Friesland in totaal 12.040 personen in de horeca werkzaam. Het gaat hierbij niet alleen om de werknemers in eigen loondienst, maar bijvoorbeeld ook om uitzendkrachten, de meewerkende eigenaar/ondernemer en/of gezinsleden. In figuur 7 ziet u hoe het totaal aantal in de horeca werkzame personen is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 3: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Friesland per sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Werkzame personen, drankensector	4.150	4.110	4.190	3.990	3.870	3.760
Werkzame personen, fastservicesector	1.980	2.010	2.110	2.240	2.230	2.180
Werkzame personen, restaurantsector	3.220	3.250	3.370	3.470	3.420	3.330
Werkzame personen, hotelsector	2.250	2.350	2.500	2.720	2.620	2.630
Werkzame personen, partycatering	70	70	100	110	110	160
Werkzame personen, horeca totaal	11.680	11.790	12.280	12.540	12.240	12.040

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

In tabel 3 is het aantal in de horeca werkzame personen in de provincie Friesland verdeeld over de verschillende sectoren. Bijvoorbeeld, in de restaurantsector waren in 2010 in de provincie Friesland 3.330 personen werkzaam en in de hotelsector 2.630 personen. De ontwikkeling van het aantal werkzame personen wordt onder meer bepaald door de demografische ontwikkeling van bedrijven en de ontwikkeling van de economie. In de periode 2005 t/m 2010 is het totaal aantal in de horeca werkzame personen in de provincie Friesland per saldo toegenomen.

Horecaonderwijs

VMBO

Figuur 8: Aantal VMBO horecaleerlingen per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 8 wordt een overzicht gegeven van het aantal VMBO horecaleerlingen per provincie. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-VMBO is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.113) en het laagst in Groningen (124).

Tabel 4: Aantal VMBO horecaleerlingen in Friesland naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, assistent opleiding	5	0	0	0	0	0
Aantal VMBO leerlingen, basisberoepsgerichte leerweg	108	108	86	80	88	77
Aantal VMBO leerlingen, gemengde leerweg	0	1	1	0	13	56
Aantal VMBO leerlingen, kaderberoepsgerichte leerweg	118	114	99	86	104	100
Aantal VMBO leerlingen, leerwerktraject	0	0	15	6	6	5
Totaal	**231**	**223**	**201**	**172**	**211**	**238**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

Tabel 4 toont het aantal VMBO horecaleerlingen in de provincie Friesland verdeeld naar soort opleiding over de periode 2005 t/m 2010.
Bijvoorbeeld, in 2005 volgden 108 leerlingen de basisberoepsgerichte leerweg. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 77 in 2010.

Tabel 5: Aantal VMBO horecaleerlingen in Friesland naar sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, consumptief economie	47	55	7	13	28	39
Aantal VMBO leerlingen, consumptief intersectoraal	184	168	194	159	183	199
Totaal	**231**	**223**	**201**	**172**	**211**	**238**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

In 2005 volgden 47 leerlingen de consumptieve richting binnen de sector economie. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 39 in 2010.

MBO

Figuur 9: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 9 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) volgde. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BBL) is in 2010 (= schooljaar

2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.665) en het laagst in Flevoland (70).

Tabel 6: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in Friesland naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BBL), horeca assistant (niveau 1)	0	0	3	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	18	19	25	41	37	43
MBO leerlingen (BBL), kok (niveau 2)	38	48	67	70	72	96
MBO leerlingen (BBL), medewerker fastservice (niveau 2)	9	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	4	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), bartender (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), receptionist (niveau 3)	0	0	0	0	0	1
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	21	20	19	27	39	33
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	83	72	101	111	105	98
MBO leerlingen (BBL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), gespecialiseerd kok, dieetkok (niveau 4)	16	18	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende bediening (niveau 4)	0	0	0	8	5	12
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	0	0	23	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	0	13	13	15
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
Totaal	**189**	**177**	**238**	**270**	**271**	**298**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in de provincie Friesland naar soort opleiding is weergegeven in tabel 6. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 38. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 toegenomen tot 96 in 2010. Het aantal leerlingen dat in 2010 een BBL opleiding volgde tot zelfstandig werkend kok bedroeg 98.

Figuur 10: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 10 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsopleidende leerweg (BOL) volgde. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BOL) is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (3.274) en het laagst in Flevoland (160).

Tabel 7: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in Friesland naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BOL), horeca assistant (niveau 1)	10	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	63	63	71	63	60	51
MBO leerlingen (BOL), kok (niveau 2)	196	210	155	154	129	138
MBO leerlingen (BOL), medewerker fastservice (niveau 2)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), bartender (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), receptionist (niveau 3)	0	24	21	49	95	102
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	0	0	25	25	42	33
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	0	0	29	43	56	79
MBO leerlingen (BOL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende bediening (niveau 4)	0	0	0	0	0	9
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	0	65	88	107	51	6
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	0	0	0	1
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	517	446	437	452	408	383
Totaal	**786**	**808**	**826**	**893**	**841**	**802**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in de provincie Friesland naar soort opleiding is weergegeven in tabel 7. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 196. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 afgenomen tot 138 in 2010. Het aantal leerlingen dat in 2010 een BOL opleiding volgde tot manager/ondernemer horeca/bakkerij bedroeg 383.

Drenthe

Arbeidsmarktanalyse

Onderwijs, arbeidsmarkt en economie, een beschrijving per provincie:

- Wat is de economische ontwikkeling in de provincie?
- Hoe verhoudt deze ontwikkeling zich tot heel Nederland?
- Hoe ontwikkelt zich de beroepsbevolking in de provincie?
- Hoe hoog is de arbeidsparticipatie en werkloosheid in de provincie?
- Hoe groot is de horecawerkgelegenheid in de provincie?
- Hoe is deze werkgelegenheid verdeeld over de verschillende horecasectoren?
- Hoe verhoudt de horecawerkgelegenheid in de provincie zich tot heel Nederland en tot het aantal horecabedrijven in de provincie?
- Hoeveel leerlingen volgen in de provincie een horecagerichte opleiding op VMBO of MBO niveau?
- Hoe is het aantal horecaleerlingen verdeeld naar leerweg, opleiding en niveau?
- Wat is de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het horecaonderwijs?

Het antwoord op deze en andere vragen kunt u in dit rapport lezen.

U heeft gekozen voor de provincie Drenthe.

Economische ontwikkeling

Figuur 1: Economische ontwikkeling in de provincie Drenthe, 2002 - 2010 (BBP volumegroei in %)

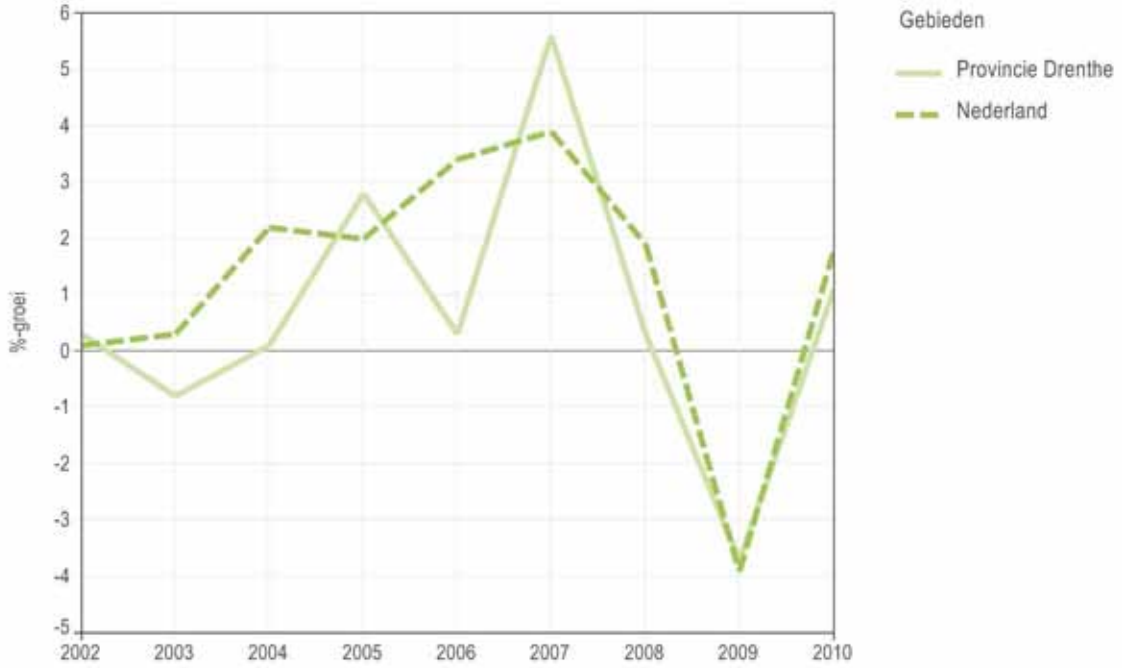

Bron: CBS

Traditioneel wordt de economische ontwikkeling afgemeten aan de volumegroei van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Figuur 1 laat de economische ontwikkeling zien in de provincie Drenthe ten opzichte van de ontwikkeling in heel Nederland in de periode 2002 t/m 2010. In 2010 bedroeg de economische groei in Drenthe 1,1%. De groei in de provincie Drenthe was daarmee kleiner dan de economische ontwikkeling in heel Nederland.

Beroepsbevolking

Tabel 1: Beroepsbevolking in de provincie Drenthe, 2002 - 2010 (x1000)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Bevolking (15 tot 65 jaar)	313	314	314	313	313	314	314	314	314
Totale beroepsbevolking	208	212	208	206	212	215	222	223	217
Werkzame beroepsbevolking	198	199	192	190	198	204	212	209	204
Werkloze beroepsbevolking	10	13	17	16	14	11	10	14	13
Niet beroepsbevolking	105	102	105	107	101	99	92	91	97

Bron: CBS.

Alle mensen van 15 tot 65 jaar worden tot de potentiële beroepsbevolking gerekend. Deze groep personen kan worden onderverdeeld in de beroepsbevolking en de niet-beroepsbevolking. Tot de beroepsbevolking worden alle personen gerekend die betaald werk hebben van 12 uur of meer per week (= werkzame beroepsbevolking) en alle personen zonder werk dan wel betaald werk verrichten voor minder dan 12 uur per week, maar wel actief op zoek zijn naar een baan voor minimaal 12 uur per week en daarvoor beschikbaar zijn (= werkloze beroepsbevolking).

In de provincie Drenthe woonden in 2010 314.000 personen van 15 tot 65 jaar, waarvan 217.000 personen tot de beroepsbevolking behoorden. Van de totale beroepsbevolking hadden 204.000 personen een baan voor minimaal 12 uur per week en 13.000 personen waren hier actief naar op zoek.

In de periode 2002 t/m 2010 is de omvang van de potentiële beroepsbevolking in de provincie Drenthe per saldo toegenomen.

Arbeidsparticipatie

Figuur 2: Arbeidsparticipatie in de provincie Drenthe, 2002 - 2010 (%)

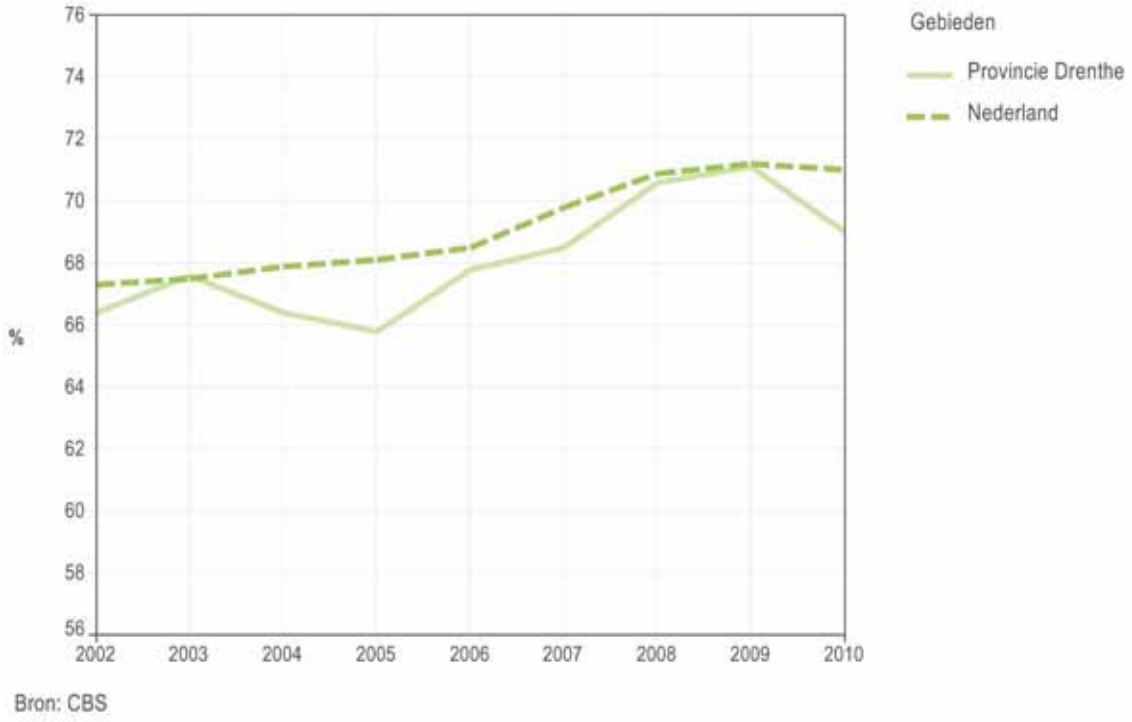

Bron: CBS

In figuur 2 is de ontwikkeling van de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Drenthe en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de totale beroepsbevolking (= werkzaam + werkloos) en de potentiële beroepsbevolking. De netto arbeidsparticipatie is gelijk aan de verhouding tussen de werkzame beroepsbevolking en de potentiële beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Drenthe 66,4% ten opzichte van 67,3% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de arbeidsparticipatie in de provincie Drenthe toegenomen tot 69,0% in 2010 ten opzichte van 71,0% in Nederland.

Figuur 3: Arbeidsparticipatie: de provincies vergeleken, 2010 (%)

Bron: CBS

Figuur 3 toont de bruto arbeidsparticipatie in 2010 voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de arbeidsparticipatie het hoogst in de provincie Limburg (73,3%) en het laagst in de provincie Groningen (67,6%).

Werkloosheid

Figuur 4: Werkloosheid in de provincie Drenthe, 2002 - 2010 (%)

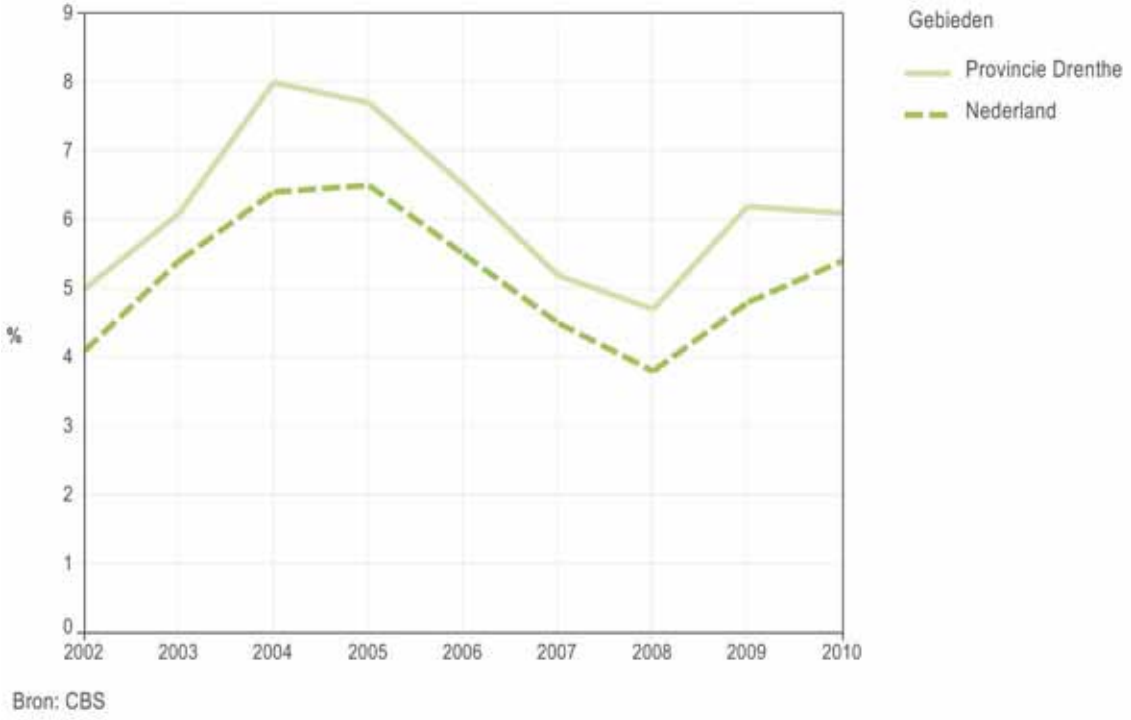

Bron: CBS

In figuur 4 is de ontwikkeling van de werkloosheid in de provincie Drenthe en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de werkloze beroepsbevolking en de totale beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de werkloosheid in de provincie Drenthe 5,0% ten opzichte van 4,1% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de werkloosheid in de provincie Drenthe toegenomen tot 6,1% in 2010 ten opzichte van 5,4% in Nederland. Uiteraard is de ontwikkeling van de werkloosheid van jaar tot jaar conjunctuurgevoelig.

Figuur 5: Werkloosheid: de provincies vergeleken, 2010 (%)

Bron: CBS

In figuur 5 wordt het werkloosheidspercentage in 2010 gepresenteerd voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de werkloosheid naar verhouding het hoogst in de provincie Zeeland (8,8%) en het laagst in de provincie Utrecht (4,6%).

Horecabedrijven

Figuur 6: Aantal horecabedrijven in de provincie Drenthe per gemeente, 2010

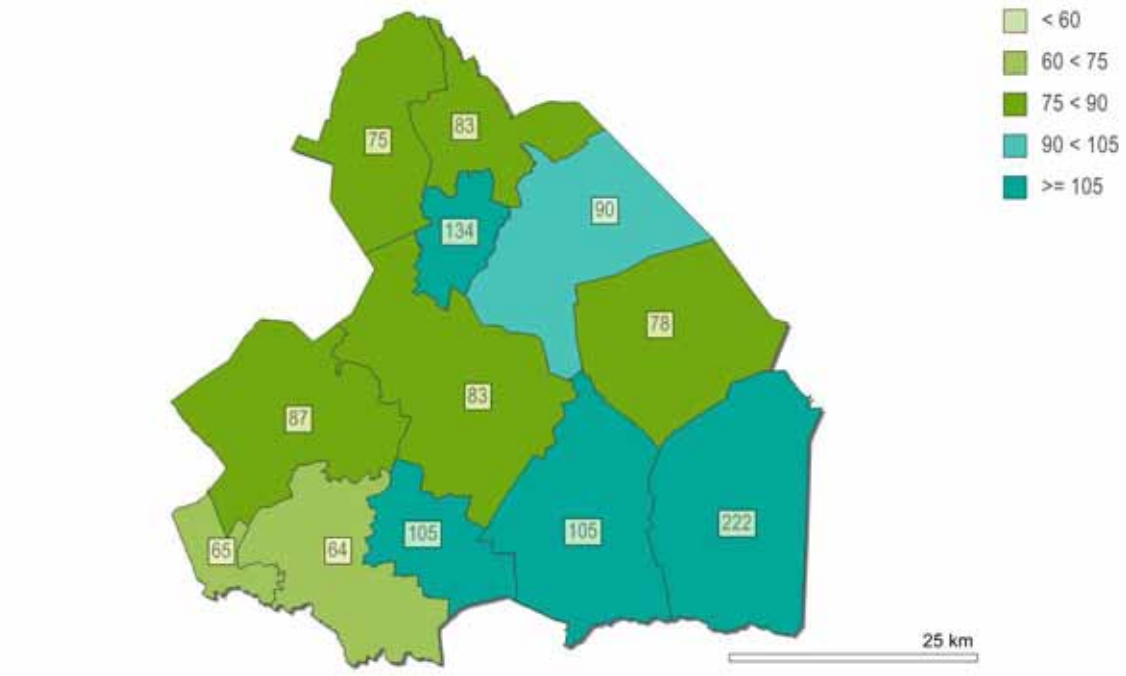

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering

Per 1 juli 2010 telde de provincie Drenthe in totaal 1.191 horecavestigingen. In figuur 6 ziet u hoe dit aantal is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 2: Aantal horecabedrijven in de provincie Drenthe per sector, 2004 - 2010

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Drankensector, totaal	493	501	493	485	483	469	482
Fastservicesector, totaal	235	239	240	247	249	246	248
Restaurantsector, totaal	286	294	295	296	300	291	290
Hotelsector, totaal	137	136	128	133	138	132	133
Partycatering	18	17	15	20	24	22	38
Horecabedrijven, totaal	1.169	1.187	1.171	1.181	1.194	1.160	1.191

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

De Nederlandse horeca kan in een aantal sectoren worden onderverdeeld: de dranken-, de fastservice-, de restaurant- en de hotelsector. Ook de partycatering wordt als een aparte groep beschouwd.
De provincie Drenthe telde per 1 juli 2010 bijvoorbeeld 290 restaurantbedrijven en

133 hotels (inclusief pensions).

Elk jaar registreert het Bedrijfschap een groot aantal nieuwe horecabedrijven en wordt ook een groot aantal uitgeschreven. Begin juli 2004 telde de provincie Drenthe in totaal 1.169 horecabedrijven. In de periode 2004-2010 is dit aantal per saldo toegenomen tot 1.191 vestigingen op 1 juli 2010. Over het algemeen kent de Nederlandse horeca een grote dynamiek en tabel 2 laat zien dat de ontwikkeling ook per sector (sterk) kan verschillen.

Horecawerkgelegenheid

Figuur 7: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Drenthe per gemeente, 2010

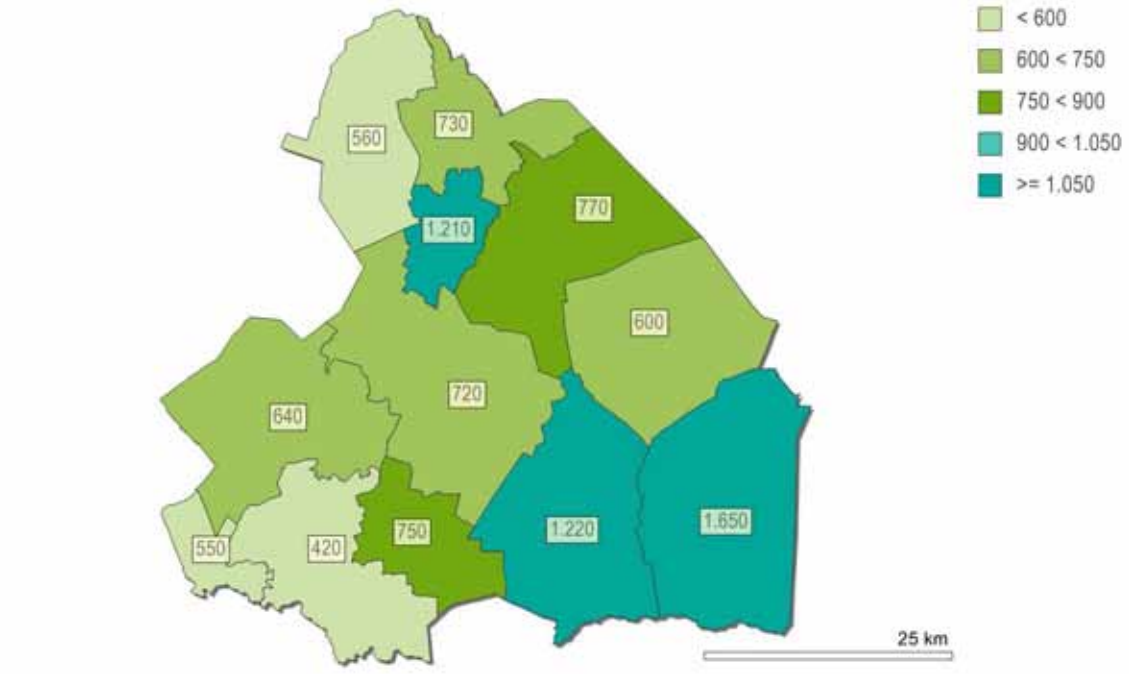

Bron: LISA, bewerking ABF.

In 2010 waren in de provincie Drenthe in totaal 9.820 personen in de horeca werkzaam. Het gaat hierbij niet alleen om de werknemers in eigen loondienst, maar bijvoorbeeld ook om uitzendkrachten, de meewerkende eigenaar/ondernemer en/of gezinsleden. In figuur 7 ziet u hoe het totaal aantal in de horeca werkzame personen is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 3: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Drenthe per sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Werkzame personen, drankensector	3.060	3.200	3.480	3.640	3.680	3.750
Werkzame personen, fastservicesector	1.640	1.740	1.760	1.870	1.870	1.810
Werkzame personen, restaurantsector	2.420	2.420	2.520	2.600	2.460	2.420
Werkzame personen, hotelsector	1.460	1.470	1.570	1.630	1.580	1.650
Werkzame personen, partycatering	140	160	170	180	170	200
Werkzame personen, horeca totaal	8.730	8.980	9.500	9.920	9.770	9.820

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

In tabel 3 is het aantal in de horeca werkzame personen in de provincie

Drenthe verdeeld over de verschillende sectoren. Bijvoorbeeld, in de restaurantsector waren in 2010 in de provincie Drenthe 2.420 personen werkzaam en in de hotelsector 1.650 personen. De ontwikkeling van het aantal werkzame personen wordt onder meer bepaald door de demografische ontwikkeling van bedrijven en de ontwikkeling van de economie. In de periode 2005 t/m 2010 is het totaal aantal in de horeca werkzame personen in de provincie Drenthe per saldo toegenomen.

Horecaonderwijs

VMBO

Figuur 8: Aantal VMBO horecaleerlingen per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 8 wordt een overzicht gegeven van het aantal VMBO horecaleerlingen per provincie. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-VMBO is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.113) en het laagst in Groningen (124).

Tabel 4: Aantal VMBO horecaleerlingen in Drenthe naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, assistent opleiding	2	3	1	0	0	0
Aantal VMBO leerlingen, basisberoepsgerichte leerweg	79	75	76	74	67	64
Aantal VMBO leerlingen, gemengde leerweg	8	15	10	8	4	0
Aantal VMBO leerlingen, kaderberoepsgerichte leerweg	82	71	56	61	88	94
Aantal VMBO leerlingen, leerwerktraject	0	2	1	2	2	0
Totaal	**171**	**166**	**144**	**145**	**161**	**158**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

Tabel 4 toont het aantal VMBO horecaleerlingen in de provincie Drenthe verdeeld naar soort opleiding over de periode 2005 t/m 2010.
Bijvoorbeeld, in 2005 volgden 79 leerlingen de basisberoepsgerichte leerweg. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 64 in 2010.

Tabel 5: Aantal VMBO horecaleerlingen in Drenthe naar sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, consumptief economie	1	2	0	0	0	0
Aantal VMBO leerlingen, consumptief intersectoraal	170	164	144	145	161	158
Totaal	**171**	**166**	**144**	**145**	**161**	**158**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

In 2005 volgden 1 leerlingen de consumptieve richting binnen de sector economie. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 0 in 2010.

MBO

Figuur 9: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 9 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) volgde. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BBL) is in 2010 (= schooljaar

2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.665) en het laagst in Flevoland (70).

Tabel 6: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in Drenthe naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BBL), horeca assistant (niveau 1)	0	19	14	21	16	26
MBO leerlingen (BBL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	5	7	7	10	10	9
MBO leerlingen (BBL), kok (niveau 2)	10	15	19	22	23	29
MBO leerlingen (BBL), medewerker fastservice (niveau 2)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), bartender (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), receptionist (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	0	15	24	19	17	6
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	42	52	60	54	54	59
MBO leerlingen (BBL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), gespecialiseerd kok, dieetkok (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende bediening (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
Totaal	**57**	**108**	**124**	**126**	**120**	**129**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in de provincie Drenthe naar soort opleiding is weergegeven in tabel 6. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 10. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 toegenomen tot 29 in 2010. Het aantal leerlingen dat in 2010 een BBL opleiding volgde tot zelfstandig werkend kok bedroeg 59.

Figuur 10: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 10 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsopleidende leerweg (BOL) volgde. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BOL) is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (3.274) en het laagst in Flevoland (160).

Tabel 7: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in Drenthe naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BOL), horeca assistant (niveau 1)	20	18	12	15	16	9
MBO leerlingen (BOL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	81	86	57	48	54	50
MBO leerlingen (BOL), kok (niveau 2)	178	156	146	131	110	114
MBO leerlingen (BOL), medewerker fastservice (niveau 2)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), bartender (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), receptionist (niveau 3)	0	0	0	0	0	2
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	0	0	0	0	0	9
MBO leerlingen (BOL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	0	1
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende bediening (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
Totaal	**279**	**260**	**215**	**194**	**180**	**185**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in de provincie Drenthe naar soort opleiding is weergegeven in tabel 7. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 178. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 afgenomen tot 114 in 2010. Het aantal leerlingen dat in 2010 een BOL opleiding volgde tot manager/ondernemer horeca/bakkerij bedroeg 0.

Overijssel

Arbeidsmarktanalyse

Onderwijs, arbeidsmarkt en economie, een beschrijving per provincie:

- Wat is de economische ontwikkeling in de provincie?
- Hoe verhoudt deze ontwikkeling zich tot heel Nederland?
- Hoe ontwikkelt zich de beroepsbevolking in de provincie?
- Hoe hoog is de arbeidsparticipatie en werkloosheid in de provincie?
- Hoe groot is de horecawerkgelegenheid in de provincie?
- Hoe is deze werkgelegenheid verdeeld over de verschillende horecasectoren?
- Hoe verhoudt de horecawerkgelegenheid in de provincie zich tot heel Nederland en tot het aantal horecabedrijven in de provincie?
- Hoeveel leerlingen volgen in de provincie een horecagerichte opleiding op VMBO of MBO niveau?
- Hoe is het aantal horecaleerlingen verdeeld naar leerweg, opleiding en niveau?
- Wat is de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het horecaonderwijs?

Het antwoord op deze en andere vragen kunt u in dit rapport lezen.

U heeft gekozen voor de provincie Overijssel.

Economische ontwikkeling

Figuur 1: Economische ontwikkeling in de provincie Overijssel, 2002 - 2010 (BBP volumegroei in %)

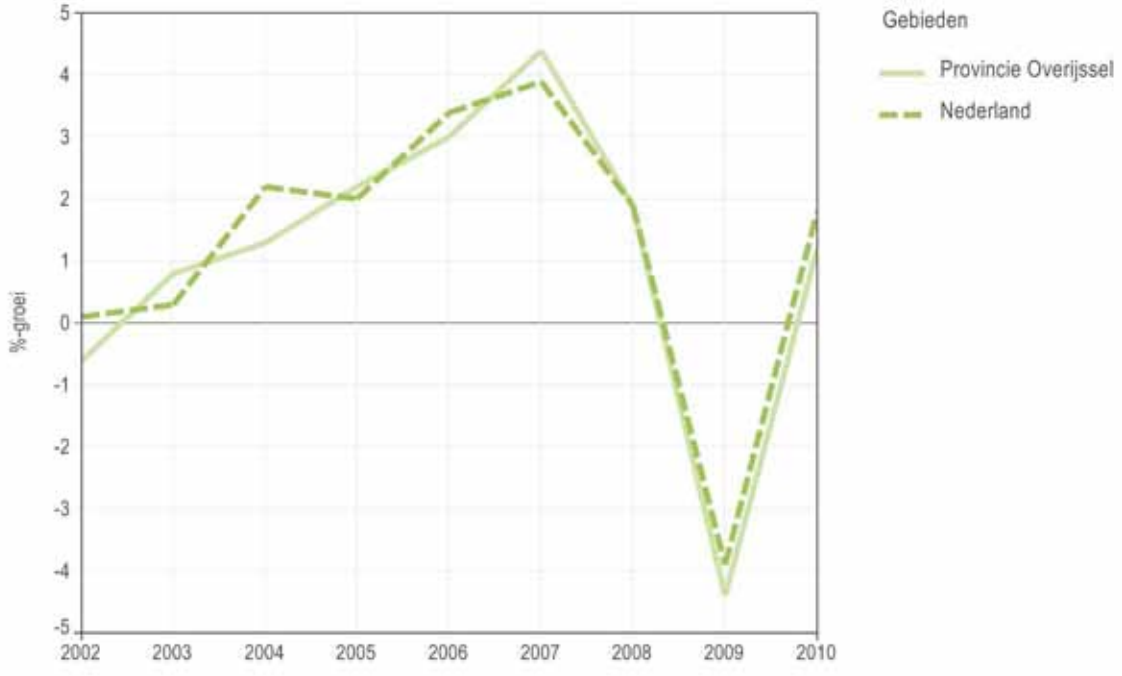

Bron: CBS

Traditioneel wordt de economische ontwikkeling afgemeten aan de volumegroei van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Figuur 1 laat de economische ontwikkeling zien in de provincie Overijssel ten opzichte van de ontwikkeling in heel Nederland in de periode 2002 t/m 2010. In 2010 bedroeg de economische groei in Overijssel 1,2%. De groei in de provincie Overijssel was daarmee kleiner dan de economische ontwikkeling in heel Nederland.

Beroepsbevolking

Tabel 1: Beroepsbevolking in de provincie Overijssel, 2002 - 2010 (x1000)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Bevolking (15 tot 65 jaar)	728	731	732	733	735	736	737	738	738
Totale beroepsbevolking	474	482	485	495	493	512	525	523	522
Werkzame beroepsbevolking	454	456	453	461	464	486	504	495	494
Werkloze beroepsbevolking	20	26	31	34	29	26	22	28	28
Niet beroepsbevolking	254	249	248	238	242	224	212	215	217

Bron: CBS.

Alle mensen van 15 tot 65 jaar worden tot de potentiële beroepsbevolking gerekend. Deze groep personen kan worden onderverdeeld in de beroepsbevolking en de niet-beroepsbevolking. Tot de beroepsbevolking worden alle personen gerekend die betaald werk hebben van 12 uur of meer per week (= werkzame beroepsbevolking) en alle personen zonder werk dan wel betaald werk verrichten voor minder dan 12 uur per week, maar wel actief op zoek zijn naar een baan voor minimaal 12 uur per week en daarvoor beschikbaar zijn (= werkloze beroepsbevolking).

In de provincie Overijssel woonden in 2010 738.000 personen van 15 tot 65 jaar, waarvan 522.000 personen tot de beroepsbevolking behoorden. Van de totale beroepsbevolking hadden 494.000 personen een baan voor minimaal 12 uur per week en 28.000 personen waren hier actief naar op zoek.

In de periode 2002 t/m 2010 is de omvang van de potentiële beroepsbevolking in de provincie Overijssel per saldo toegenomen.

Arbeidsparticipatie

Figuur 2: Arbeidsparticipatie in de provincie Overijssel, 2002 - 2010 (%)

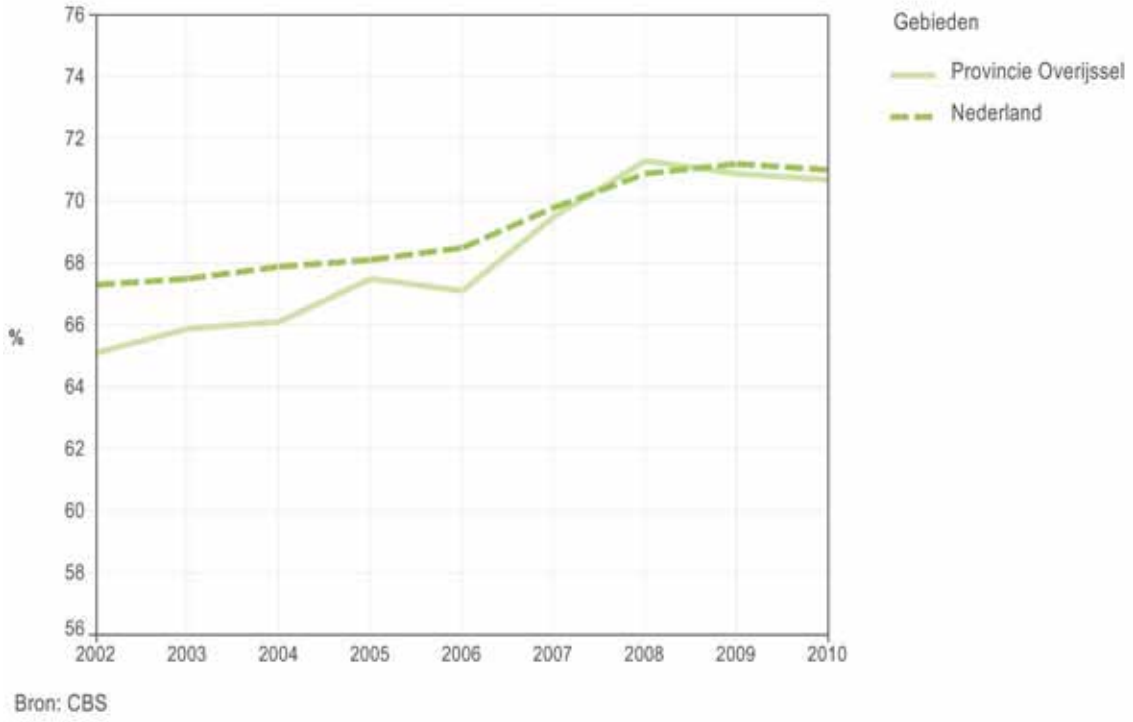

Bron: CBS

In figuur 2 is de ontwikkeling van de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Overijssel en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de totale beroepsbevolking (= werkzaam + werkloos) en de potentiële beroepsbevolking. De netto arbeidsparticipatie is gelijk aan de verhouding tussen de werkzame beroepsbevolking en de potentiële beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Overijssel 65,1% ten opzichte van 67,3% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de arbeidsparticipatie in de provincie Overijssel toegenomen tot 70,7% in 2010 ten opzichte van 71,0% in Nederland.

Figuur 3: Arbeidsparticipatie: de provincies vergeleken, 2010 (%)

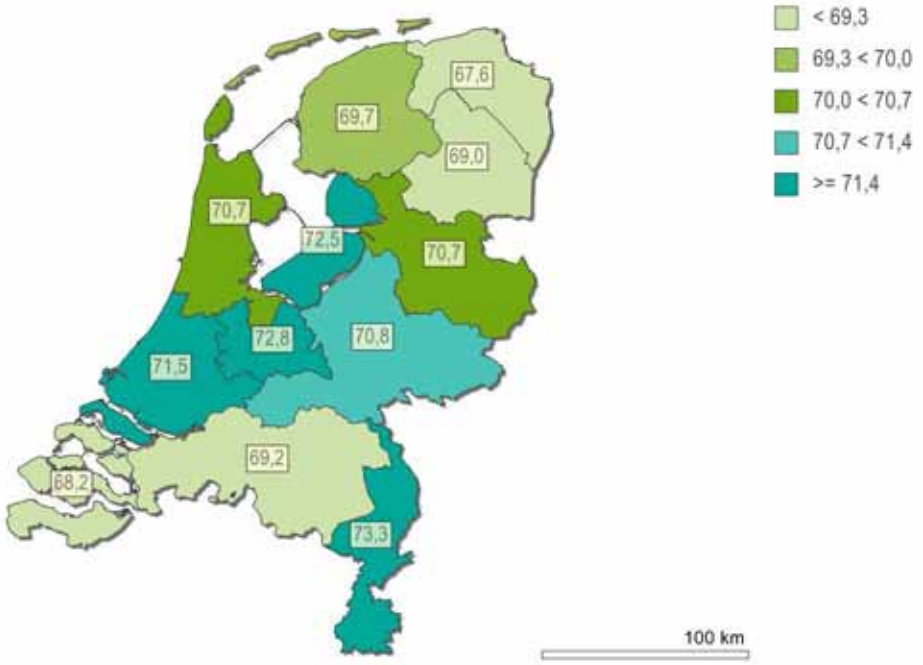

Bron: CBS

Figuur 3 toont de bruto arbeidsparticipatie in 2010 voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de arbeidsparticipatie het hoogst in de provincie Limburg (73,3%) en het laagst in de provincie Groningen (67,6%).

Werkloosheid

Figuur 4: Werkloosheid in de provincie Overijssel, 2002 - 2010 (%)

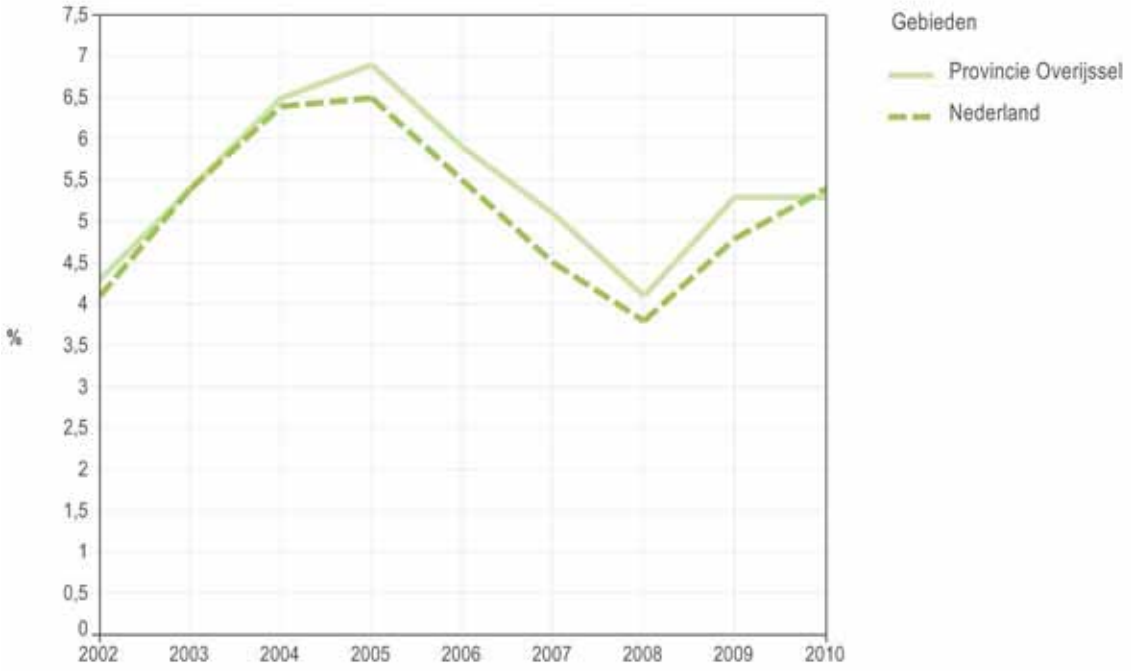

Bron: CBS

In figuur 4 is de ontwikkeling van de werkloosheid in de provincie Overijssel en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de werkloze beroepsbevolking en de totale beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de werkloosheid in de provincie Overijssel 4,3% ten opzichte van 4,1% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de werkloosheid in de provincie Overijssel toegenomen tot 5,3% in 2010 ten opzichte van 5,4% in Nederland. Uiteraard is de ontwikkeling van de werkloosheid van jaar tot jaar conjunctuurgevoelig.

Figuur 5: Werkloosheid: de provincies vergeleken, 2010 (%)

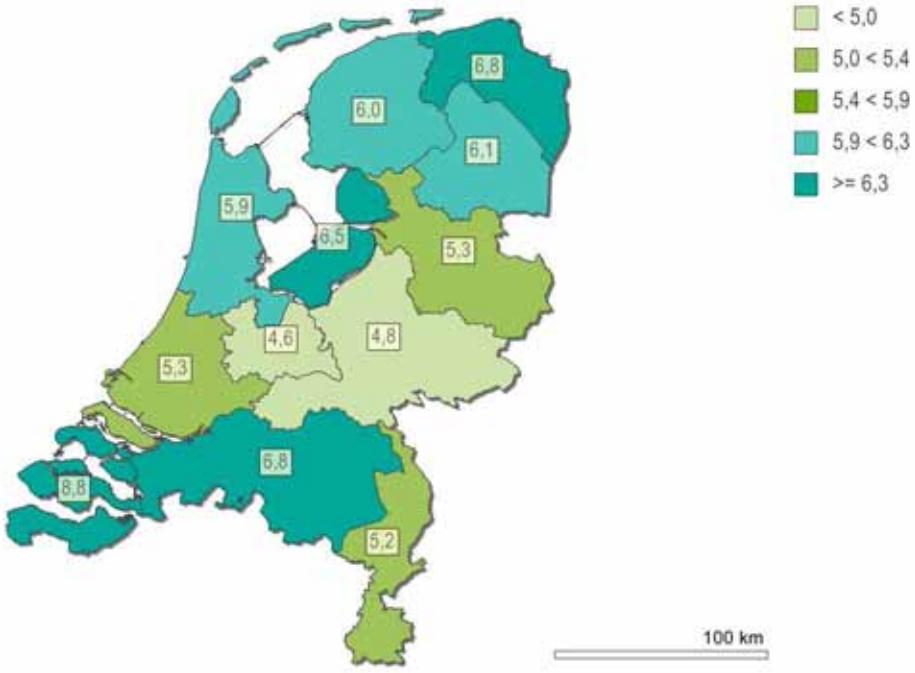

Bron: CBS

In figuur 5 wordt het werkloosheidspercentage in 2010 gepresenteerd voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de werkloosheid naar verhouding het hoogst in de provincie Zeeland (8,8%) en het laagst in de provincie Utrecht (4,6%).

Horecabedrijven

Figuur 6: Aantal horecabedrijven in de provincie Overijssel per gemeente, 2010

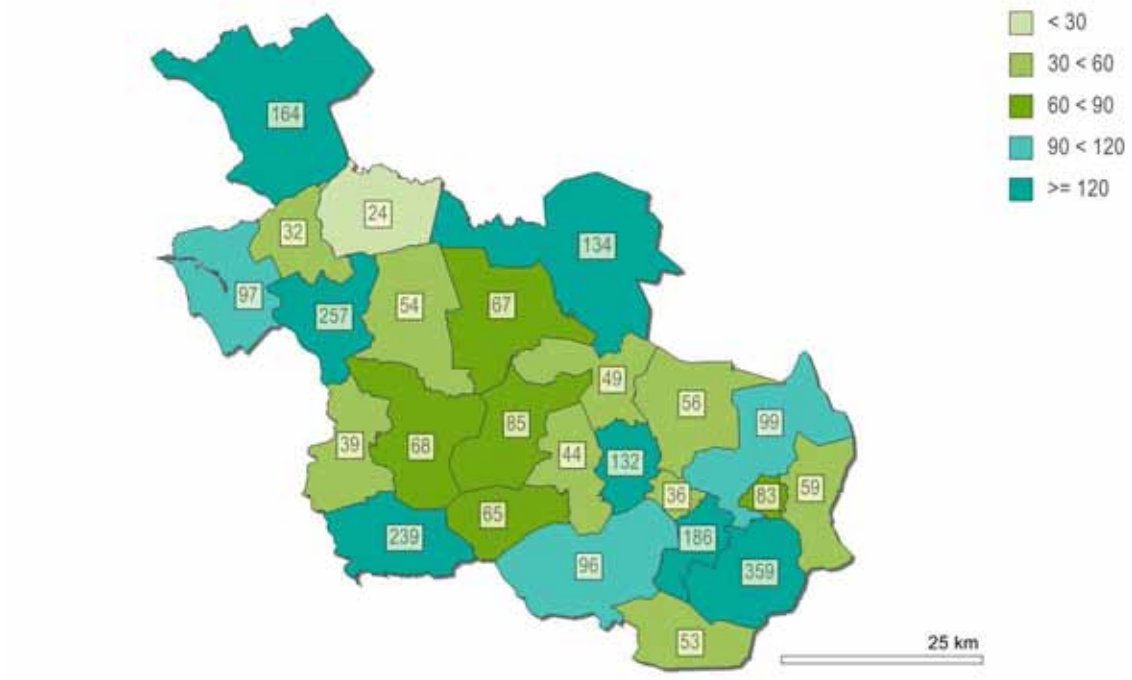

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering

Per 1 juli 2010 telde de provincie Overijssel in totaal 2.577 horecavestigingen. In figuur 6 ziet u hoe dit aantal is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 2: Aantal horecabedrijven in de provincie Overijssel per sector, 2004 - 2010

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Drankensector, totaal	1.123	1.120	1.096	1.104	1.064	1.058	1.052
Fastservicesector, totaal	581	589	603	590	586	591	603
Restaurantsector, totaal	644	657	642	639	670	676	670
Hotelsector, totaal	156	157	152	157	158	164	175
Partycatering	32	34	37	41	50	52	77
Horecabedrijven, totaal	2.536	2.557	2.530	2.531	2.528	2.541	2.577

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

De Nederlandse horeca kan in een aantal sectoren worden onderverdeeld: de dranken-, de fastservice-, de restaurant- en de hotelsector. Ook de partycatering wordt als een aparte groep beschouwd.
De provincie Overijssel telde per 1 juli 2010 bijvoorbeeld 670 restaurantbedrijven

en 175 hotels (inclusief pensions).

Elk jaar registreert het Bedrijfschap een groot aantal nieuwe horecabedrijven en wordt ook een groot aantal uitgeschreven. Begin juli 2004 telde de provincie Overijssel in totaal 2.536 horecabedrijven. In de periode 2004-2010 is dit aantal per saldo toegenomen tot 2.577 vestigingen op 1 juli 2010. Over het algemeen kent de Nederlandse horeca een grote dynamiek en tabel 2 laat zien dat de ontwikkeling ook per sector (sterk) kan verschillen.

Horecawerkgelegenheid

Figuur 7: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Overijssel per gemeente, 2010

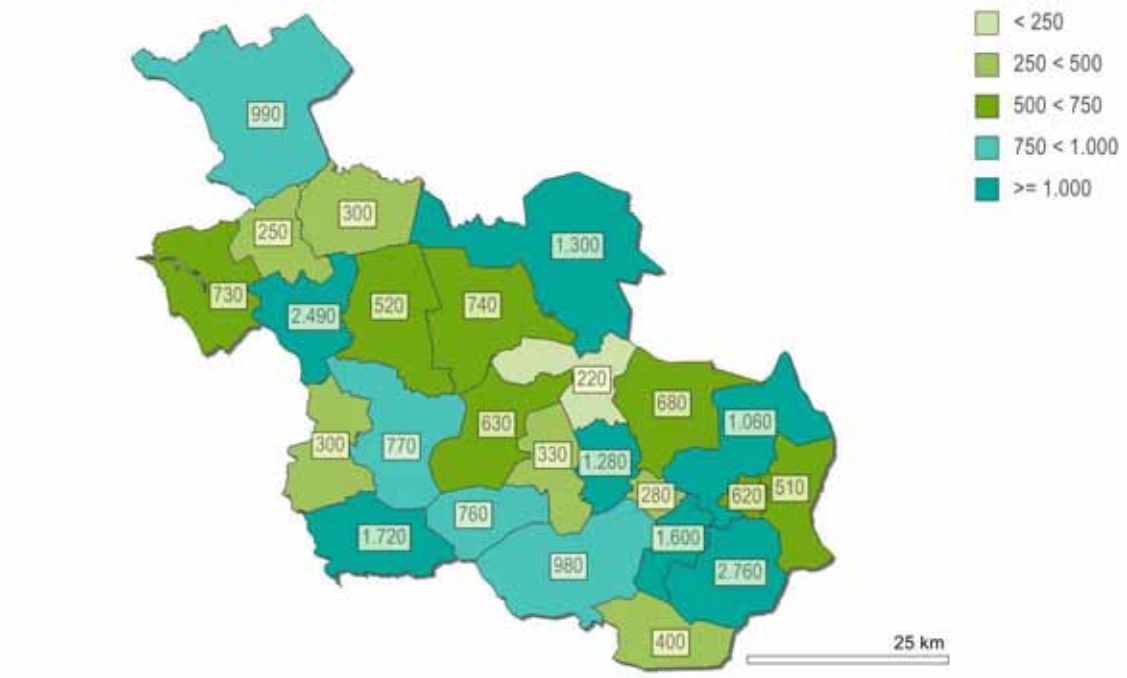

Bron: LISA, bewerking ABF.

In 2010 waren in de provincie Overijssel in totaal 22.200 personen in de horeca werkzaam. Het gaat hierbij niet alleen om de werknemers in eigen loondienst, maar bijvoorbeeld ook om uitzendkrachten, de meewerkende eigenaar/ondernemer en/of gezinsleden. In figuur 7 ziet u hoe het totaal aantal in de horeca werkzame personen is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 3: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Overijssel per sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Werkzame personen, drankensector	7.200	7.330	7.540	7.510	7.360	7.260
Werkzame personen, fastservicesector	3.790	3.870	3.880	4.030	4.100	4.150
Werkzame personen, restaurantsector	6.270	6.450	6.660	6.890	6.930	7.140
Werkzame personen, hotelsector	2.950	2.940	3.060	3.270	3.270	3.350
Werkzame personen, partycatering	160	180	190	210	250	310
Werkzame personen, horeca totaal	20.350	20.770	21.330	21.910	21.900	22.200

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

In tabel 3 is het aantal in de horeca werkzame personen in de provincie Overijssel verdeeld over de verschillende sectoren. Bijvoorbeeld, in de restaurantsector waren in 2010 in de provincie Overijssel 7.140 personen werkzaam en in de hotelsector 3.350 personen. De ontwikkeling van het aantal werkzame personen wordt onder meer bepaald door de demografische ontwikkeling van bedrijven en de ontwikkeling van de economie. In de periode 2005 t/m 2010 is het totaal aantal in de horeca werkzame personen in de provincie Overijssel per saldo toegenomen.

Horecaonderwijs

VMBO

Figuur 8: Aantal VMBO horecaleerlingen per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 8 wordt een overzicht gegeven van het aantal VMBO horecaleerlingen per provincie. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-VMBO is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.113) en het laagst in Groningen (124).

Tabel 4: Aantal VMBO horecaleerlingen in Overijssel naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, assistent opleiding	0	0	0	0	0	0
Aantal VMBO leerlingen, basisberoepsgerichte leerweg	203	205	161	132	124	105
Aantal VMBO leerlingen, gemengde leerweg	1	0	0	0	0	0
Aantal VMBO leerlingen, kaderberoepsgerichte leerweg	141	157	154	108	116	126
Aantal VMBO leerlingen, leerwerktraject	47	39	33	28	20	23
Totaal	**392**	**401**	**348**	**268**	**260**	**254**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

Tabel 4 toont het aantal VMBO horecaleerlingen in de provincie Overijssel verdeeld naar soort opleiding over de periode 2005 t/m 2010.
Bijvoorbeeld, in 2005 volgden 203 leerlingen de basisberoepsgerichte leerweg. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 105 in 2010.

Tabel 5: Aantal VMBO horecaleerlingen in Overijssel naar sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, consumptief economie	258	175	145	76	65	64
Aantal VMBO leerlingen, consumptief intersectoraal	134	226	203	192	195	190
Totaal	**392**	**401**	**348**	**268**	**260**	**254**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

In 2005 volgden 258 leerlingen de consumptieve richting binnen de sector economie. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 64 in 2010.

MBO

Figuur 9: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 9 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) volgde. Het aantal

leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BBL) is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.665) en het laagst in Flevoland (70).

Tabel 6: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in Overijssel naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BBL), horeca assistant (niveau 1)	11	14	18	15	15	32
MBO leerlingen (BBL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	58	51	83	96	76	60
MBO leerlingen (BBL), kok (niveau 2)	132	125	134	153	145	139
MBO leerlingen (BBL), medewerker fastservice (niveau 2)	13	0	0	20	7	43
MBO leerlingen (BBL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	5	0	0	0	17	21
MBO leerlingen (BBL), bartender (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), receptionist (niveau 3)	0	0	0	0	0	606
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	66	66	78	83	83	78
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	189	211	227	265	270	262
MBO leerlingen (BBL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	58	374
MBO leerlingen (BBL), gespecialiseerd kok, dieetkok (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende bediening (niveau 4)	0	0	0	0	4	4
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	0	0	2	5
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	16	9	8	19	16	26
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	2	10	7
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	0	11	25	14	3	0
Totaal	**490**	**487**	**573**	**667**	**706**	**1.657**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in de provincie Overijssel naar soort opleiding is weergegeven in tabel 6. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 132. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 toegenomen tot 139 in 2010. Het aantal leerlingen dat in 2010 een BBL opleiding volgde tot zelfstandig werkend kok

bedroeg 262.

Figuur 10: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 10 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsopleidende leerweg (BOL) volgde. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BOL) is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (3.274) en het laagst in Flevoland (160).

Tabel 7: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in Overijssel naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BOL), horeca assistant (niveau 1)	56	62	41	21	35	24
MBO leerlingen (BOL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	48	49	47	50	60	51
MBO leerlingen (BOL), kok (niveau 2)	156	136	140	130	121	118
MBO leerlingen (BOL), medewerker fastservice (niveau 2)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), bartender (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), receptionist (niveau 3)	0	0	26	99	50	52
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	0	0	4	11	20	17
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	0	0	19	32	39	42
MBO leerlingen (BOL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	7	27	39
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende bediening (niveau 4)	0	0	0	0	1	1
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	0	2	8	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	0	0	0	5
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	76	89	65	53	43	27
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	1	1	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	741	743	777	765	776	702
Totaal	**1.077**	**1.081**	**1.127**	**1.169**	**1.173**	**1.078**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in de provincie Overijssel naar soort opleiding is weergegeven in tabel 7. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 156. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 afgenomen tot 118 in 2010. Het aantal leerlingen dat in 2010 een BOL opleiding volgde tot manager/ondernemer horeca/bakkerij bedroeg 702.

Flevoland

Arbeidsmarktanalyse

Onderwijs, arbeidsmarkt en economie, een beschrijving per provincie:

- Wat is de economische ontwikkeling in de provincie?
- Hoe verhoudt deze ontwikkeling zich tot heel Nederland?
- Hoe ontwikkelt zich de beroepsbevolking in de provincie?
- Hoe hoog is de arbeidsparticipatie en werkloosheid in de provincie?
- Hoe groot is de horecawerkgelegenheid in de provincie?
- Hoe is deze werkgelegenheid verdeeld over de verschillende horecasectoren?
- Hoe verhoudt de horecawerkgelegenheid in de provincie zich tot heel Nederland en tot het aantal horecabedrijven in de provincie?
- Hoeveel leerlingen volgen in de provincie een horecagerichte opleiding op VMBO of MBO niveau?
- Hoe is het aantal horecaleerlingen verdeeld naar leerweg, opleiding en niveau?
- Wat is de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het horecaonderwijs?

Het antwoord op deze en andere vragen kunt u in dit rapport lezen.

U heeft gekozen voor de provincie Flevoland.

Economische ontwikkeling

Figuur 1: Economische ontwikkeling in de provincie Flevoland, 2002 - 2010 (BBP volumegroei in %)

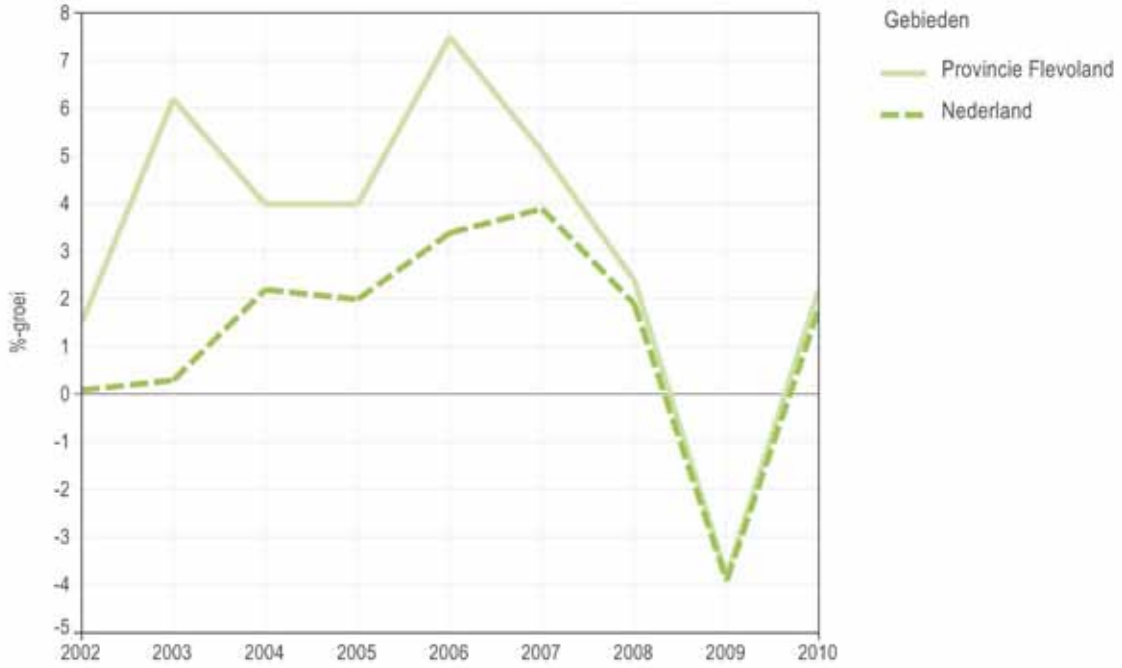

Bron: CBS

Traditioneel wordt de economische ontwikkeling afgemeten aan de volumegroei van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Figuur 1 laat de economische ontwikkeling zien in de provincie Flevoland ten opzichte van de ontwikkeling in heel Nederland in de periode 2002 t/m 2010. In 2010 bedroeg de economische groei in Flevoland 2,2%. De groei in de provincie Flevoland was daarmee groter dan de economische ontwikkeling in heel Nederland.

Beroepsbevolking

Tabel 1: Beroepsbevolking in de provincie Flevoland, 2002 - 2010 (x1000)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Bevolking (15 tot 65 jaar)	231	238	244	249	252	256	260	263	262
Totale beroepsbevolking	161	168	175	179	178	183	190	192	190
Werkzame beroepsbevolking	153	157	161	163	165	173	182	182	178
Werkloze beroepsbevolking	8	11	14	15	13	10	8	11	12
Niet beroepsbevolking	70	70	69	70	75	74	70	70	72

Bron: CBS.

Alle mensen van 15 tot 65 jaar worden tot de potentiële beroepsbevolking gerekend. Deze groep personen kan worden onderverdeeld in de beroepsbevolking en de niet-beroepsbevolking. Tot de beroepsbevolking worden alle personen gerekend die betaald werk hebben van 12 uur of meer per week (= werkzame beroepsbevolking) en alle personen zonder werk dan wel betaald werk verrichten voor minder dan 12 uur per week, maar wel actief op zoek zijn naar een baan voor minimaal 12 uur per week en daarvoor beschikbaar zijn (= werkloze beroepsbevolking).

In de provincie Flevoland woonden in 2010 262.000 personen van 15 tot 65 jaar, waarvan 190.000 personen tot de beroepsbevolking behoorden. Van de totale beroepsbevolking hadden 178.000 personen een baan voor minimaal 12 uur per week en 12.000 personen waren hier actief naar op zoek.

In de periode 2002 t/m 2010 is de omvang van de potentiële beroepsbevolking in de provincie Flevoland per saldo toegenomen.

Arbeidsparticipatie

Figuur 2: Arbeidsparticipatie in de provincie Flevoland, 2002 - 2010 (%)

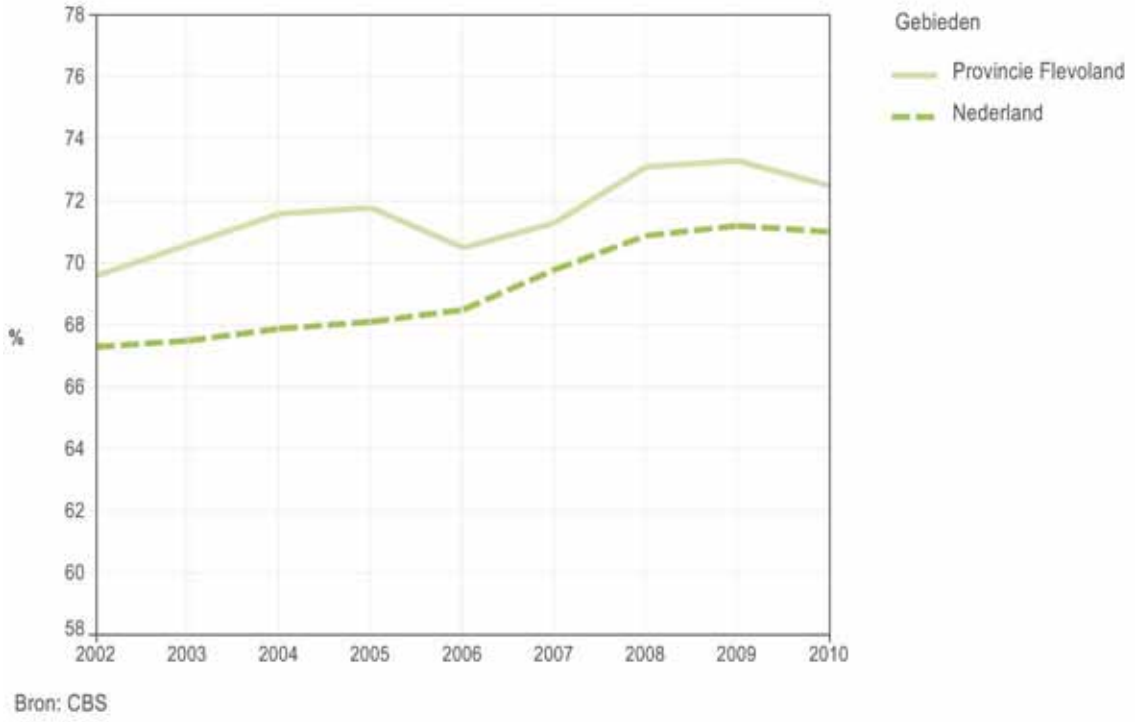

Bron: CBS

In figuur 2 is de ontwikkeling van de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Flevoland en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de totale beroepsbevolking (= werkzaam + werkloos) en de potentiële beroepsbevolking. De netto arbeidsparticipatie is gelijk aan de verhouding tussen de werkzame beroepsbevolking en de potentiële beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Flevoland 69,6% ten opzichte van 67,3% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de arbeidsparticipatie in de provincie Flevoland toegenomen tot 72,5% in 2010 ten opzichte van 71,0% in Nederland.

Figuur 3: Arbeidsparticipatie: de provincies vergeleken, 2010 (%)

Bron: CBS

Figuur 3 toont de bruto arbeidsparticipatie in 2010 voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de arbeidsparticipatie het hoogst in de provincie Limburg (73,3%) en het laagst in de provincie Groningen (67,6%).

Werkloosheid

Figuur 4: Werkloosheid in de provincie Flevoland, 2002 - 2010 (%)

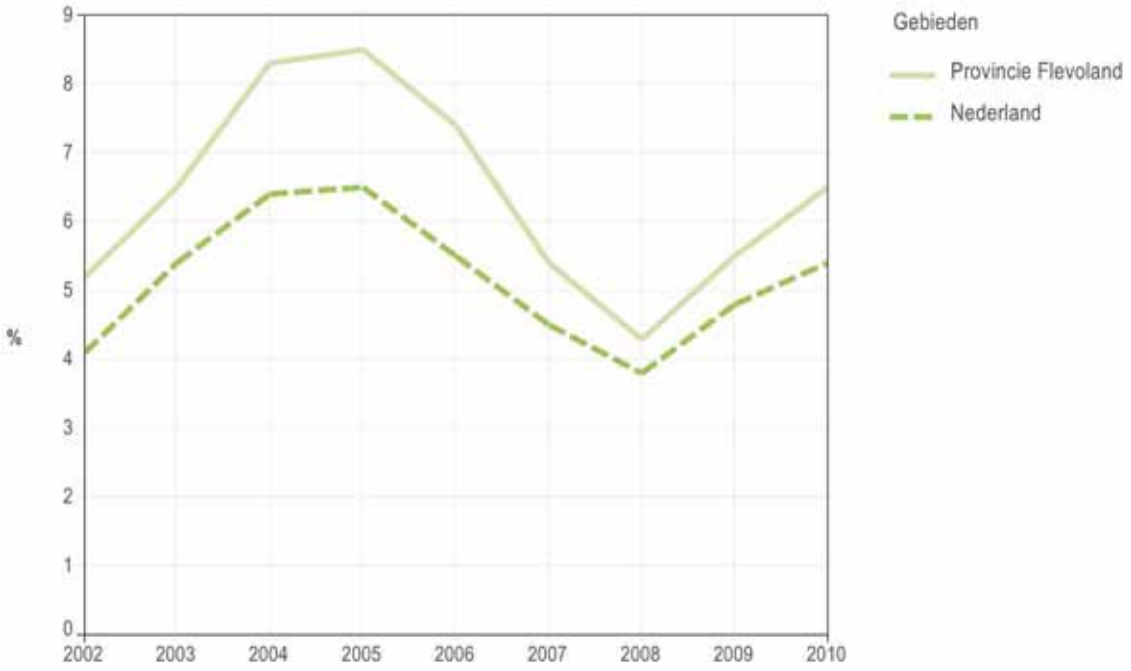

Bron: CBS

In figuur 4 is de ontwikkeling van de werkloosheid in de provincie Flevoland en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de werkloze beroepsbevolking en de totale beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de werkloosheid in de provincie Flevoland 5,2% ten opzichte van 4,1% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de werkloosheid in de provincie Flevoland toegenomen tot 6,5% in 2010 ten opzichte van 5,4% in Nederland. Uiteraard is de ontwikkeling van de werkloosheid van jaar tot jaar conjunctuurgevoelig.

Figuur 5: Werkloosheid: de provincies vergeleken, 2010 (%)

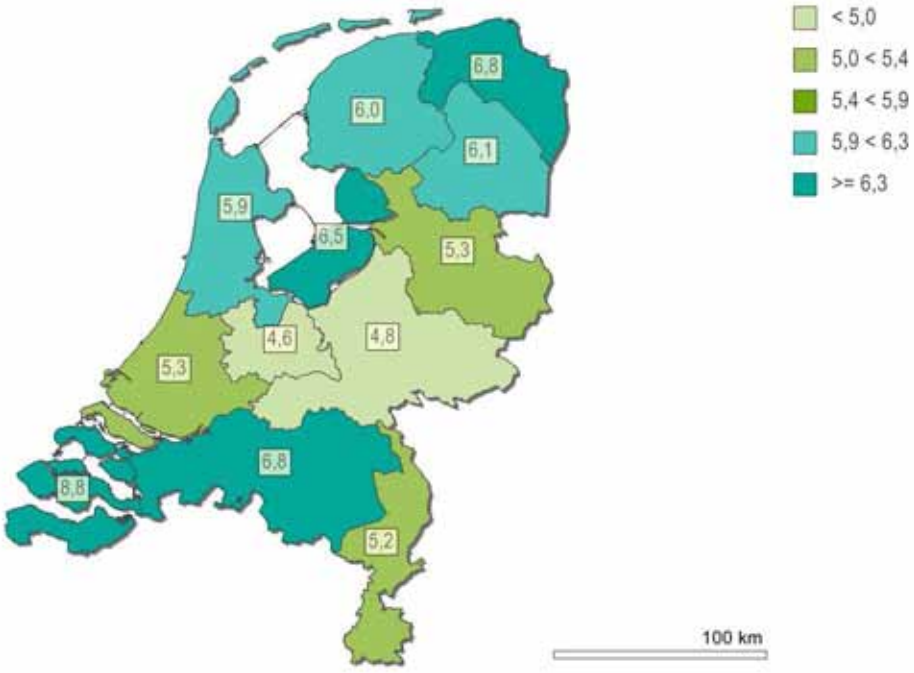

Bron: CBS

In figuur 5 wordt het werkloosheidspercentage in 2010 gepresenteerd voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de werkloosheid naar verhouding het hoogst in de provincie Zeeland (8,8%) en het laagst in de provincie Utrecht (4,6%).

Horecabedrijven

Figuur 6: Aantal horecabedrijven in de provincie Flevoland per gemeente, 2010

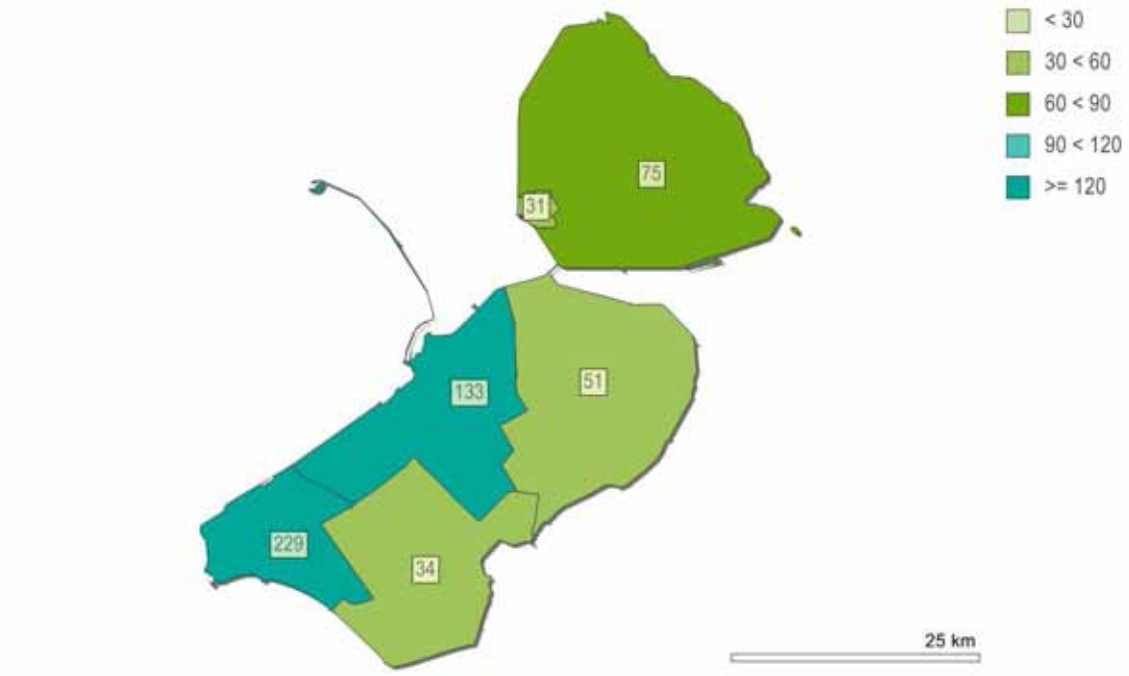

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering

Per 1 juli 2010 telde de provincie Flevoland in totaal 553 horecavestigingen. In figuur 6 ziet u hoe dit aantal is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 2: Aantal horecabedrijven in de provincie Flevoland per sector, 2004 - 2010

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Drankensector, totaal	197	201	195	202	210	201	194
Fastservicesector, totaal	126	135	141	150	161	164	156
Restaurantsector, totaal	119	124	122	132	136	141	146
Hotelsector, totaal	14	15	15	16	21	23	22
Partycatering	22	25	27	23	25	31	35
Horecabedrijven, totaal	478	500	500	523	553	560	553

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

De Nederlandse horeca kan in een aantal sectoren worden onderverdeeld: de dranken-, de fastservice-, de restaurant- en de hotelsector. Ook de partycatering wordt als een aparte groep beschouwd.
De provincie Flevoland telde per 1 juli 2010 bijvoorbeeld 146 restaurantbedrijven

en 22 hotels (inclusief pensions).

Elk jaar registreert het Bedrijfschap een groot aantal nieuwe horecabedrijven en wordt ook een groot aantal uitgeschreven. Begin juli 2004 telde de provincie Flevoland in totaal 478 horecabedrijven. In de periode 2004-2010 is dit aantal per saldo toegenomen tot 553 vestigingen op 1 juli 2010. Over het algemeen kent de Nederlandse horeca een grote dynamiek en tabel 2 laat zien dat de ontwikkeling ook per sector (sterk) kan verschillen.

Horecawerkgelegenheid

Figuur 7: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Flevoland per gemeente, 2010

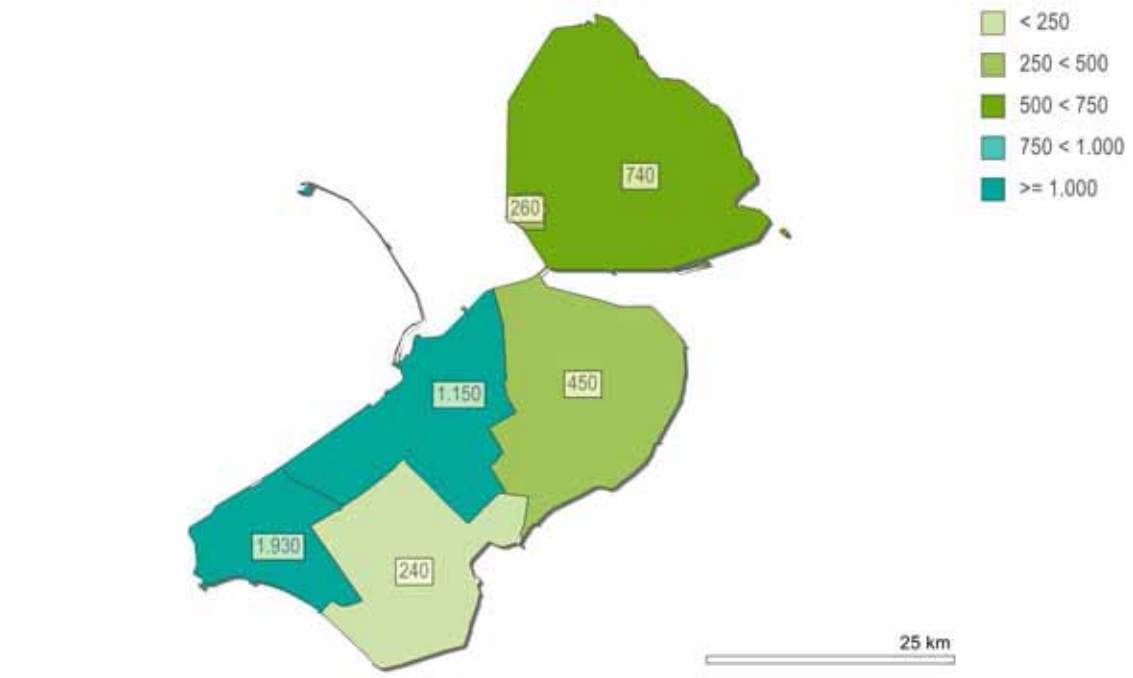

Bron: LISA, bewerking ABF.

In 2010 waren in de provincie Flevoland in totaal 4.770 personen in de horeca werkzaam. Het gaat hierbij niet alleen om de werknemers in eigen loondienst, maar bijvoorbeeld ook om uitzendkrachten, de meewerkende eigenaar/ondernemer en/of gezinsleden. In figuur 7 ziet u hoe het totaal aantal in de horeca werkzame personen is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 3: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Flevoland per sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Werkzame personen, drankensector	1.260	1.270	1.250	1.250	1.280	1.220
Werkzame personen, fastservicesector	950	1.110	1.220	1.290	1.440	1.360
Werkzame personen, restaurantsector	1.170	1.110	1.200	1.370	1.370	1.430
Werkzame personen, hotelsector	370	370	390	410	420	470
Werkzame personen, partycatering	210	220	230	230	320	290
Werkzame personen, horeca totaal	3.960	4.080	4.290	4.550	4.820	4.770

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

In tabel 3 is het aantal in de horeca werkzame personen in de provincie

Flevoland verdeeld over de verschillende sectoren. Bijvoorbeeld, in de restaurantsector waren in 2010 in de provincie Flevoland 1.430 personen werkzaam en in de hotelsector 470 personen. De ontwikkeling van het aantal werkzame personen wordt onder meer bepaald door de demografische ontwikkeling van bedrijven en de ontwikkeling van de economie. In de periode 2005 t/m 2010 is het totaal aantal in de horeca werkzame personen in de provincie Flevoland per saldo toegenomen.

Horecaonderwijs

VMBO

Figuur 8: Aantal VMBO horecaleerlingen per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 8 wordt een overzicht gegeven van het aantal VMBO horecaleerlingen per provincie. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-VMBO is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.113) en het laagst in Groningen (124).

Tabel 4: Aantal VMBO horecaleerlingen in Flevoland naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, assistent opleiding	0	0	0	0	0	0
Aantal VMBO leerlingen, basisberoepsgerichte leerweg	130	111	93	104	69	59
Aantal VMBO leerlingen, gemengde leerweg	0	0	0	0	0	0
Aantal VMBO leerlingen, kaderberoepsgerichte leerweg	88	79	78	70	76	73
Aantal VMBO leerlingen, leerwerktraject	7	4	1	1	7	3
Totaal	**225**	**194**	**172**	**175**	**152**	**135**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

Tabel 4 toont het aantal VMBO horecaleerlingen in de provincie Flevoland verdeeld naar soort opleiding over de periode 2005 t/m 2010.
Bijvoorbeeld, in 2005 volgden 130 leerlingen de basisberoepsgerichte leerweg. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 59 in 2010.

Tabel 5: Aantal VMBO horecaleerlingen in Flevoland naar sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, consumptief economie	83	71	62	68	50	33
Aantal VMBO leerlingen, consumptief intersectoraal	142	123	110	107	102	102
Totaal	**225**	**194**	**172**	**175**	**152**	**135**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

In 2005 volgden 83 leerlingen de consumptieve richting binnen de sector economie. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 33 in 2010.

MBO

Figuur 9: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 9 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) volgde. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BBL) is in 2010 (= schooljaar

2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.665) en het laagst in Flevoland (70).

Tabel 6: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in Flevoland naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BBL), horeca assistant (niveau 1)	4	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	7	19	20	14	13	14
MBO leerlingen (BBL), kok (niveau 2)	13	30	31	40	32	22
MBO leerlingen (BBL), medewerker fastservice (niveau 2)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), bartender (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), receptionist (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	2	1	4	8	9	3
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	16	25	24	30	38	31
MBO leerlingen (BBL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), gespecialiseerd kok, dieetkok (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende bediening (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
Totaal	**42**	**75**	**79**	**92**	**92**	**70**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in de provincie Flevoland naar soort opleiding is weergegeven in tabel 6. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 13. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 toegenomen tot 22 in 2010. Het aantal leerlingen dat in 2010 een BBL opleiding volgde tot zelfstandig werkend kok bedroeg 31.

Figuur 10: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 10 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsopleidende leerweg (BOL) volgde. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BOL) is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (3.274) en het laagst in Flevoland (160).

Tabel 7: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in Flevoland naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BOL), horeca assistant (niveau 1)	34	26	17	19	10	13
MBO leerlingen (BOL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	36	28	41	32	32	32
MBO leerlingen (BOL), kok (niveau 2)	53	61	75	74	63	53
MBO leerlingen (BOL), medewerker fastservice (niveau 2)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), bartender (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), receptionist (niveau 3)	0	6	17	19	33	31
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	1	1
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende bediening (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	0	0	16	31	30	30
Totaal	**123**	**121**	**166**	**175**	**169**	**160**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in de provincie Flevoland naar soort opleiding is weergegeven in tabel 7. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 53. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 gelijk gebleven: 53 in 2010. Het aantal leerlingen dat in 2010 een BOL opleiding volgde tot manager/ondernemer horeca/bakkerij bedroeg 30.

Gelderland

Arbeidsmarktanalyse

Onderwijs, arbeidsmarkt en economie, een beschrijving per provincie:

- Wat is de economische ontwikkeling in de provincie?
- Hoe verhoudt deze ontwikkeling zich tot heel Nederland?
- Hoe ontwikkelt zich de beroepsbevolking in de provincie?
- Hoe hoog is de arbeidsparticipatie en werkloosheid in de provincie?
- Hoe groot is de horecawerkgelegenheid in de provincie?
- Hoe is deze werkgelegenheid verdeeld over de verschillende horecasectoren?
- Hoe verhoudt de horecawerkgelegenheid in de provincie zich tot heel Nederland en tot het aantal horecabedrijven in de provincie?
- Hoeveel leerlingen volgen in de provincie een horecagerichte opleiding op VMBO of MBO niveau?
- Hoe is het aantal horecaleerlingen verdeeld naar leerweg, opleiding en niveau?
- Wat is de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het horecaonderwijs?

Het antwoord op deze en andere vragen kunt u in dit rapport lezen.

U heeft gekozen voor de provincie Gelderland.

Economische ontwikkeling

Figuur 1: Economische ontwikkeling in de provincie Gelderland, 2002 - 2010 (BBP volumegroei in %)

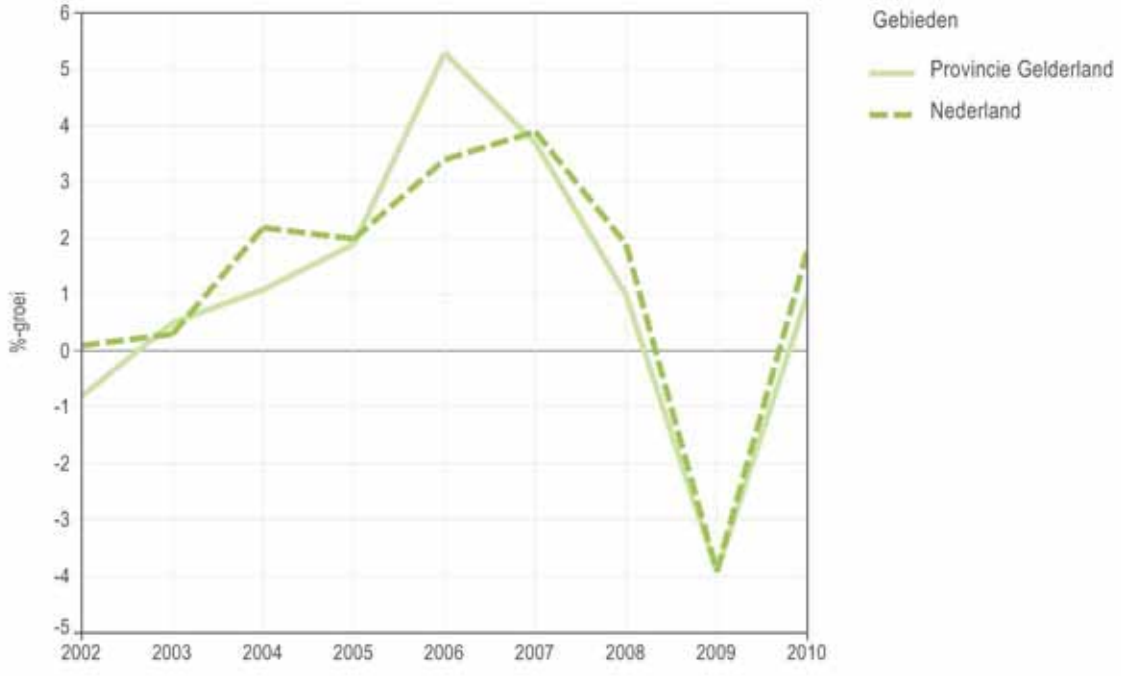

Bron: CBS

Traditioneel wordt de economische ontwikkeling afgemeten aan de volumegroei van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Figuur 1 laat de economische ontwikkeling zien in de provincie Gelderland ten opzichte van de ontwikkeling in heel Nederland in de periode 2002 t/m 2010. In 2010 bedroeg de economische groei in Gelderland 1,0%. De groei in de provincie Gelderland was daarmee kleiner dan de economische ontwikkeling in heel Nederland.

Beroepsbevolking

Tabel 1: Beroepsbevolking in de provincie Gelderland, 2002 - 2010 (x1000)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Bevolking (15 tot 65 jaar)	1.302	1.307	1.307	1.308	1.309	1.311	1.312	1.312	1.313
Totale beroepsbevolking	871	873	884	876	901	914	927	925	929
Werkzame beroepsbevolking	838	831	827	822	858	878	893	888	884
Werkloze beroepsbevolking	33	42	57	54	42	36	34	37	45
Niet beroepsbevolking	431	434	423	432	408	397	385	387	384

Bron: CBS.

Alle mensen van 15 tot 65 jaar worden tot de potentiële beroepsbevolking gerekend. Deze groep personen kan worden onderverdeeld in de beroepsbevolking en de niet-beroepsbevolking. Tot de beroepsbevolking worden alle personen gerekend die betaald werk hebben van 12 uur of meer per week (= werkzame beroepsbevolking) en alle personen zonder werk dan wel betaald werk verrichten voor minder dan 12 uur per week, maar wel actief op zoek zijn naar een baan voor minimaal 12 uur per week en daarvoor beschikbaar zijn (= werkloze beroepsbevolking).

In de provincie Gelderland woonden in 2010 1.313.000 personen van 15 tot 65 jaar, waarvan 929.000 personen tot de beroepsbevolking behoorden. Van de totale beroepsbevolking hadden 884.000 personen een baan voor minimaal 12 uur per week en 45.000 personen waren hier actief naar op zoek.

In de periode 2002 t/m 2010 is de omvang van de potentiële beroepsbevolking in de provincie Gelderland per saldo toegenomen.

Arbeidsparticipatie

Figuur 2: Arbeidsparticipatie in de provincie Gelderland, 2002 - 2010 (%)

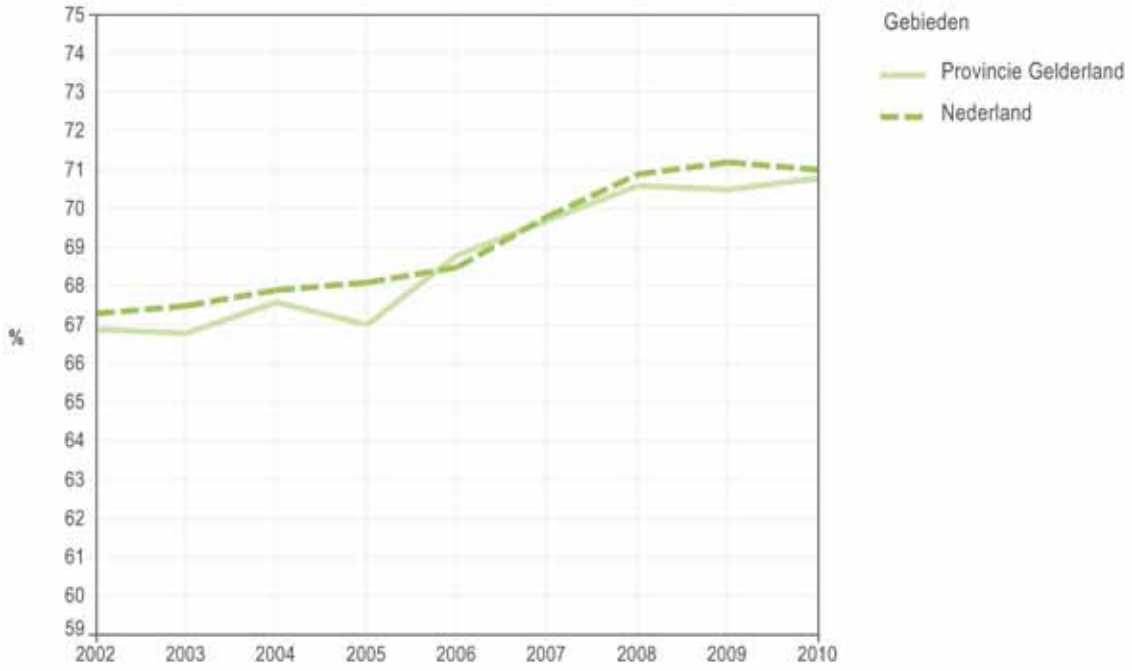

Bron: CBS

In figuur 2 is de ontwikkeling van de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Gelderland en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de totale beroepsbevolking (= werkzaam + werkloos) en de potentiële beroepsbevolking. De netto arbeidsparticipatie is gelijk aan de verhouding tussen de werkzame beroepsbevolking en de potentiële beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Gelderland 66,9% ten opzichte van 67,3% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de arbeidsparticipatie in de provincie Gelderland toegenomen tot 70,8% in 2010 ten opzichte van 71,0% in Nederland.

Figuur 3: Arbeidsparticipatie: de provincies vergeleken, 2010 (%)

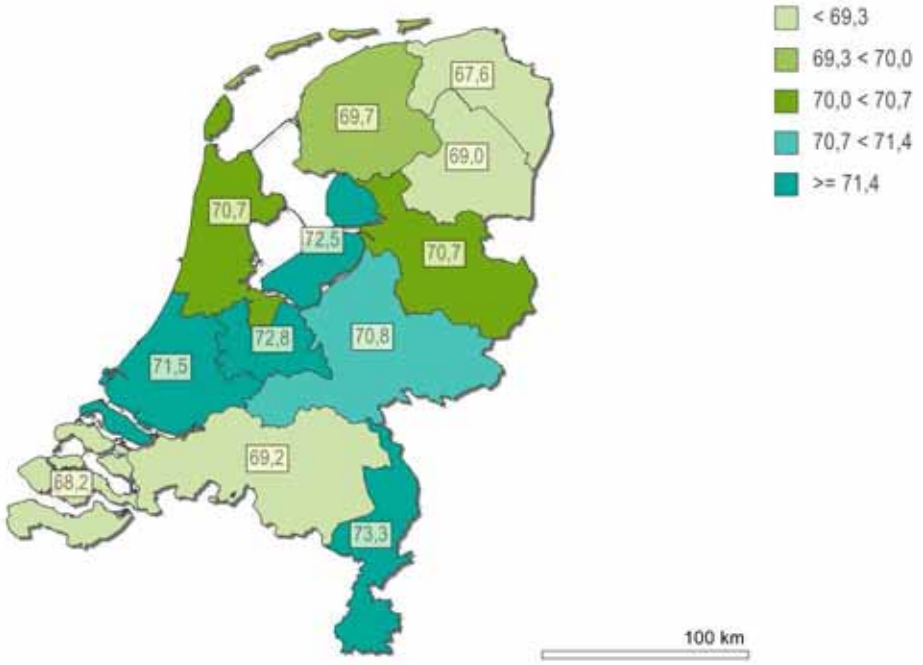

Bron: CBS

Figuur 3 toont de bruto arbeidsparticipatie in 2010 voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de arbeidsparticipatie het hoogst in de provincie Limburg (73,3%) en het laagst in de provincie Groningen (67,6%).

Werkloosheid

Figuur 4: Werkloosheid in de provincie Gelderland, 2002 - 2010 (%)

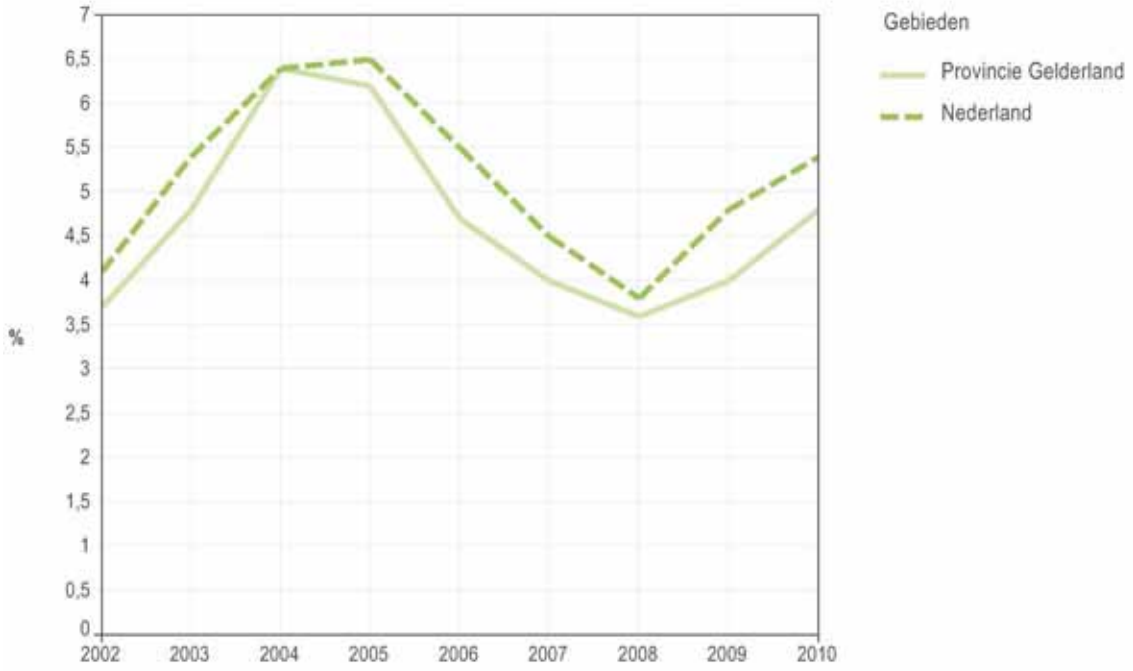

Bron: CBS

In figuur 4 is de ontwikkeling van de werkloosheid in de provincie Gelderland en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de werkloze beroepsbevolking en de totale beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de werkloosheid in de provincie Gelderland 3,7% ten opzichte van 4,1% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de werkloosheid in de provincie Gelderland toegenomen tot 4,8% in 2010 ten opzichte van 5,4% in Nederland. Uiteraard is de ontwikkeling van de werkloosheid van jaar tot jaar conjunctuurgevoelig.

Figuur 5: Werkloosheid: de provincies vergeleken, 2010 (%)

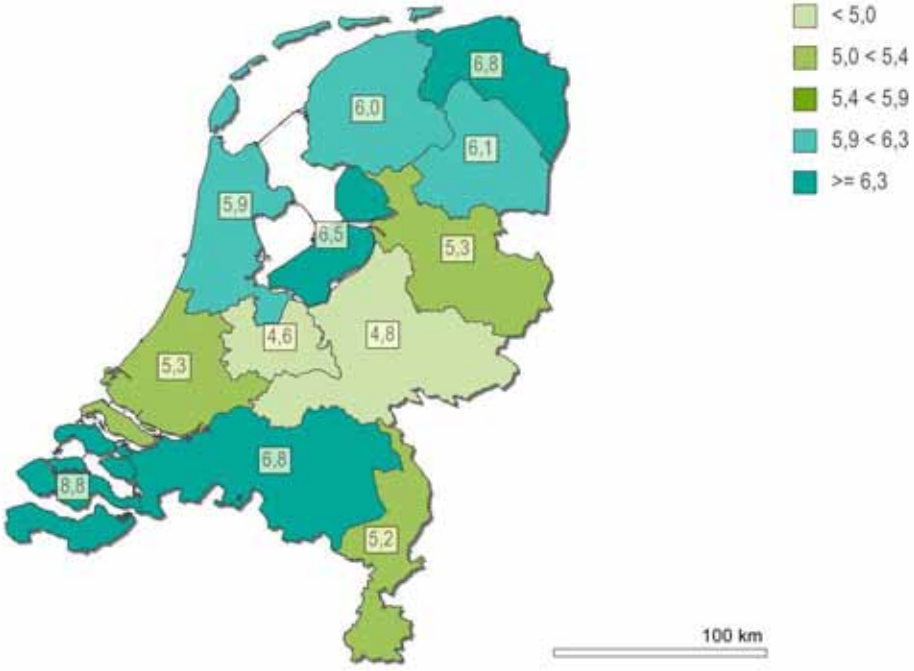

Bron: CBS

In figuur 5 wordt het werkloosheidspercentage in 2010 gepresenteerd voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de werkloosheid naar verhouding het hoogst in de provincie Zeeland (8,8%) en het laagst in de provincie Utrecht (4,6%).

Horecabedrijven

Figuur 6: Aantal horecabedrijven in de provincie Gelderland per gemeente, 2010

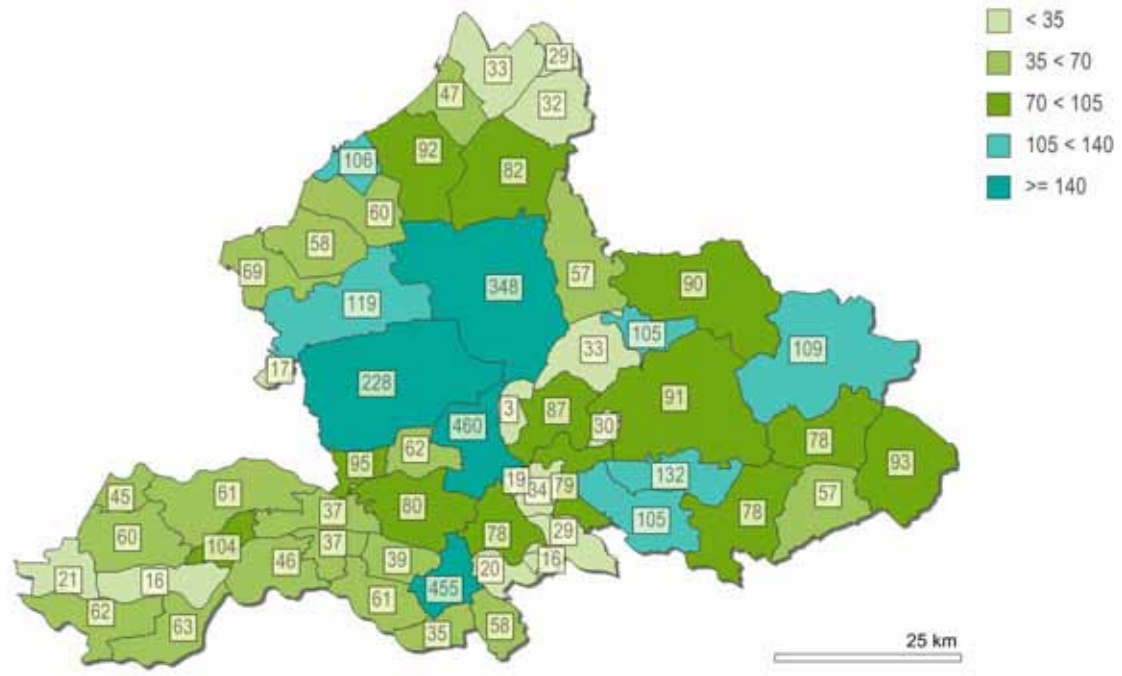

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering

Per 1 juli 2010 telde de provincie Gelderland in totaal 4.640 horecavestigingen. In figuur 6 ziet u hoe dit aantal is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 2: Aantal horecabedrijven in de provincie Gelderland per sector, 2004 - 2010

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Drankensector, totaal	2.001	1.989	1.950	1.984	1.954	1.923	1.920
Fastservicesector, totaal	1.137	1.141	1.161	1.171	1.159	1.178	1.174
Restaurantsector, totaal	1.078	1.103	1.119	1.118	1.127	1.112	1.117
Hotelsector, totaal	284	283	283	292	294	303	316
Partycatering	44	50	52	58	70	78	113
Horecabedrijven, totaal	4.544	4.566	4.565	4.623	4.604	4.594	4.640

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

De Nederlandse horeca kan in een aantal sectoren worden onderverdeeld: de dranken-, de fastservice-, de restaurant- en de hotelsector. Ook de partycatering wordt als een aparte groep beschouwd.
De provincie Gelderland telde per 1 juli 2010 bijvoorbeeld 1.117

restaurantbedrijven en 316 hotels (inclusief pensions).

Elk jaar registreert het Bedrijfschap een groot aantal nieuwe horecabedrijven en wordt ook een groot aantal uitgeschreven. Begin juli 2004 telde de provincie Gelderland in totaal 4.544 horecabedrijven. In de periode 2004-2010 is dit aantal per saldo toegenomen tot 4.640 vestigingen op 1 juli 2010. Over het algemeen kent de Nederlandse horeca een grote dynamiek en tabel 2 laat zien dat de ontwikkeling ook per sector (sterk) kan verschillen.

Horecawerkgelegenheid

Figuur 7: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Gelderland per gemeente, 2010

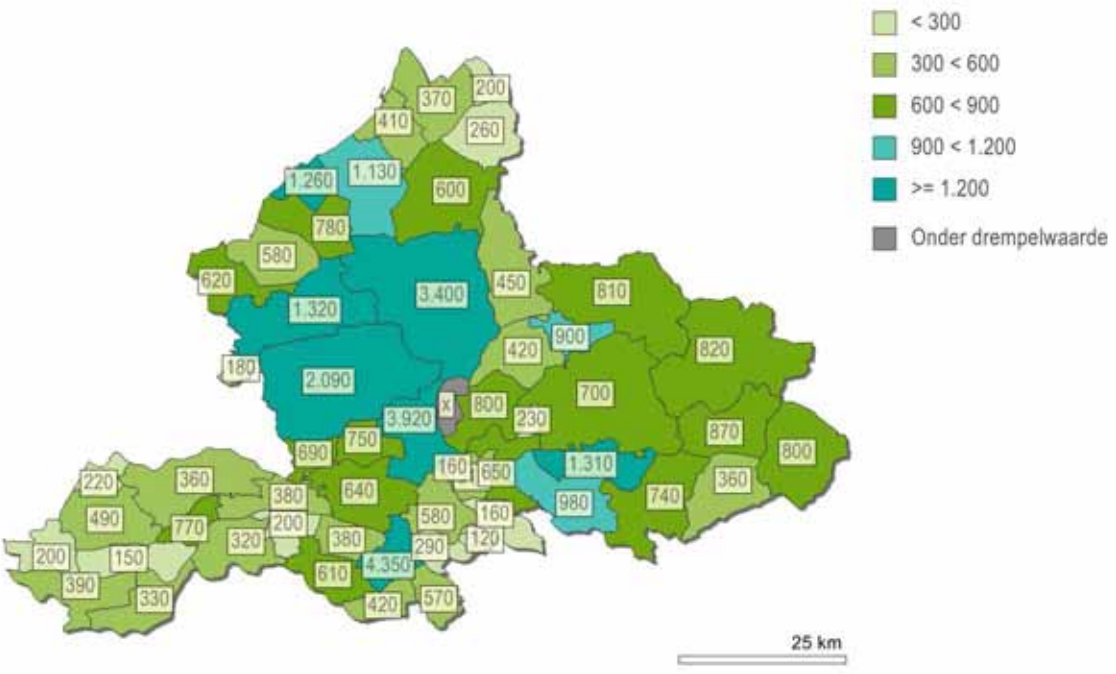

Bron: LISA, bewerking ABF.

In 2010 waren in de provincie Gelderland in totaal 42.020 personen in de horeca werkzaam. Het gaat hierbij niet alleen om de werknemers in eigen loondienst, maar bijvoorbeeld ook om uitzendkrachten, de meewerkende eigenaar/ondernemer en/of gezinsleden. In figuur 7 ziet u hoe het totaal aantal in de horeca werkzame personen is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 3: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Gelderland per sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Werkzame personen, drankensector	12.840	12.840	13.110	13.120	13.230	13.320
Werkzame personen, fastservicesector	7.440	7.930	8.270	8.600	8.950	8.910
Werkzame personen, restaurantsector	11.080	11.410	11.800	12.320	12.150	12.090
Werkzame personen, hotelsector	6.260	6.410	6.610	7.000	6.940	6.970
Werkzame personen, partycatering	450	530	560	690	660	730
Werkzame personen, horeca totaal	38.080	39.120	40.360	41.740	41.930	42.020

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

In tabel 3 is het aantal in de horeca werkzame personen in de provincie Gelderland verdeeld over de verschillende sectoren. Bijvoorbeeld, in de restaurantsector waren in 2010 in de provincie Gelderland 12.090 personen werkzaam en in de hotelsector 6.970 personen. De ontwikkeling van het aantal werkzame personen wordt onder meer bepaald door de demografische ontwikkeling van bedrijven en de ontwikkeling van de economie. In de periode 2005 t/m 2010 is het totaal aantal in de horeca werkzame personen in de provincie Gelderland per saldo toegenomen.

Horecaonderwijs

VMBO

Figuur 8: Aantal VMBO horecaleerlingen per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 8 wordt een overzicht gegeven van het aantal VMBO horecaleerlingen per provincie. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-VMBO is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.113) en het laagst in Groningen (124).

Tabel 4: Aantal VMBO horecaleerlingen in Gelderland naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, assistent opleiding	0	0	0	0	0	0
Aantal VMBO leerlingen, basisberoepsgerichte leerweg	362	310	280	259	258	280
Aantal VMBO leerlingen, gemengde leerweg	26	21	3	9	6	7
Aantal VMBO leerlingen, kaderberoepsgerichte leerweg	252	295	294	275	281	297
Aantal VMBO leerlingen, leerwerktraject	54	9	9	12	13	9
Totaal	**694**	**635**	**586**	**555**	**558**	**593**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

Tabel 4 toont het aantal VMBO horecaleerlingen in de provincie Gelderland verdeeld naar soort opleiding over de periode 2005 t/m 2010.
Bijvoorbeeld, in 2005 volgden 362 leerlingen de basisberoepsgerichte leerweg. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 280 in 2010.

Tabel 5: Aantal VMBO horecaleerlingen in Gelderland naar sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, consumptief economie	299	196	128	104	138	160
Aantal VMBO leerlingen, consumptief intersectoraal	395	439	458	451	420	433
Totaal	**694**	**635**	**586**	**555**	**558**	**593**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

In 2005 volgden 299 leerlingen de consumptieve richting binnen de sector economie. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 160 in 2010.

MBO

Figuur 9: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 9 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) volgde. Het aantal

leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BBL) is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.665) en het laagst in Flevoland (70).

Tabel 6: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in Gelderland naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BBL), horeca assistant (niveau 1)	32	24	32	17	20	17
MBO leerlingen (BBL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	74	91	114	142	123	139
MBO leerlingen (BBL), kok (niveau 2)	201	232	288	280	237	294
MBO leerlingen (BBL), medewerker fastservice (niveau 2)	31	28	60	66	32	32
MBO leerlingen (BBL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	0	21	10	17	20	17
MBO leerlingen (BBL), bartender (niveau 3)	0	0	0	0	0	2
MBO leerlingen (BBL), receptionist (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	91	77	66	54	75	80
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	273	278	236	281	331	327
MBO leerlingen (BBL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), gespecialiseerd kok, dieetkok (niveau 4)	26	24	40	31	22	34
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende bediening (niveau 4)	2	0	0	7	17	8
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	0	22	23	19
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	8	20	16	4	8	7
Totaal	**738**	**795**	**862**	**921**	**908**	**976**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in de provincie Gelderland naar soort opleiding is weergegeven in tabel 6. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 201. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 toegenomen tot 294 in 2010. Het aantal leerlingen dat in 2010 een BBL opleiding volgde tot zelfstandig werkend kok

bedroeg 327.

Figuur 10: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 10 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsopleidende leerweg (BOL) volgde. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BOL) is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (3.274) en het laagst in Flevoland (160).

Tabel 7: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in Gelderland naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BOL), horeca assistant (niveau 1)	57	55	36	27	15	10
MBO leerlingen (BOL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	154	169	185	150	122	105
MBO leerlingen (BOL), kok (niveau 2)	321	378	335	268	249	254
MBO leerlingen (BOL), medewerker fastservice (niveau 2)	1	0	0	0	0	3
MBO leerlingen (BOL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), bartender (niveau 3)	6	1	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), receptionist (niveau 3)	13	39	48	36	48	72
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	1	22	17	18	13	21
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	0	1	4	10	30	50
MBO leerlingen (BOL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	40	42
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende bediening (niveau 4)	0	3	5	8	3	1
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	201	208	128	53	14	9
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	1	6	17	22	31
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	1
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	1.304	1.355	1.236	1.123	1.042	922
Totaal	**2.058**	**2.232**	**2.000**	**1.710**	**1.598**	**1.521**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in de provincie Gelderland naar soort opleiding is weergegeven in tabel 7. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 321. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 afgenomen tot 254 in 2010. Het aantal leerlingen dat in 2010 een BOL opleiding volgde tot manager/ondernemer horeca/bakkerij bedroeg 922.

Utrecht

Arbeidsmarktanalyse

Onderwijs, arbeidsmarkt en economie, een beschrijving per provincie:

- Wat is de economische ontwikkeling in de provincie?
- Hoe verhoudt deze ontwikkeling zich tot heel Nederland?
- Hoe ontwikkelt zich de beroepsbevolking in de provincie?
- Hoe hoog is de arbeidsparticipatie en werkloosheid in de provincie?
- Hoe groot is de horecawerkgelegenheid in de provincie?
- Hoe is deze werkgelegenheid verdeeld over de verschillende horecasectoren?
- Hoe verhoudt de horecawerkgelegenheid in de provincie zich tot heel Nederland en tot het aantal horecabedrijven in de provincie?
- Hoeveel leerlingen volgen in de provincie een horecagerichte opleiding op VMBO of MBO niveau?
- Hoe is het aantal horecaleerlingen verdeeld naar leerweg, opleiding en niveau?
- Wat is de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het horecaonderwijs?

Het antwoord op deze en andere vragen kunt u in dit rapport lezen.

U heeft gekozen voor de provincie Utrecht.

Economische ontwikkeling

Figuur 1: Economische ontwikkeling in de provincie Utrecht, 2002 - 2010 (BBP volumegroei in %)

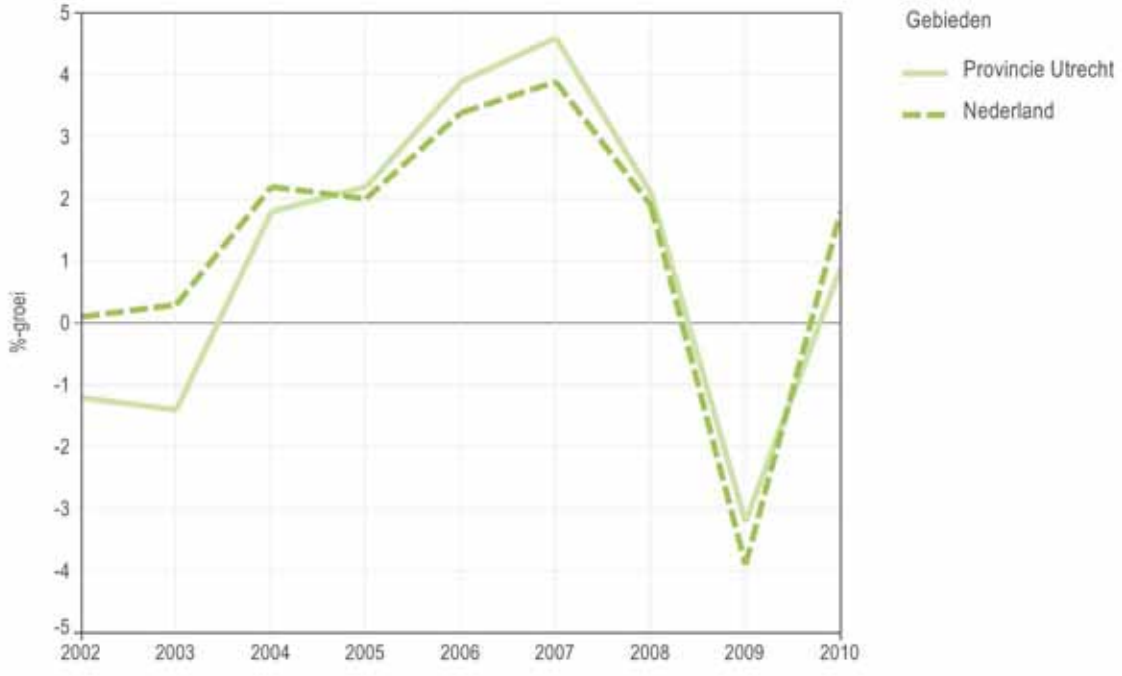

Bron: CBS

Traditioneel wordt de economische ontwikkeling afgemeten aan de volumegroei van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Figuur 1 laat de economische ontwikkeling zien in de provincie Utrecht ten opzichte van de ontwikkeling in heel Nederland in de periode 2002 t/m 2010. In 2010 bedroeg de economische groei in Utrecht 0,9%. De groei in de provincie Utrecht was daarmee kleiner dan de economische ontwikkeling in heel Nederland.

Beroepsbevolking

Tabel 1: Beroepsbevolking in de provincie Utrecht, 2002 - 2010 (x1000)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Bevolking (15 tot 65 jaar)	776	783	788	793	798	806	814	817	817
Totale beroepsbevolking	536	545	551	559	568	587	594	601	595
Werkzame beroepsbevolking	518	518	520	530	541	564	575	576	567
Werkloze beroepsbevolking	19	27	30	29	26	22	19	25	28
Niet beroepsbevolking	239	238	237	234	230	219	220	216	222

Bron: CBS.

Alle mensen van 15 tot 65 jaar worden tot de potentiële beroepsbevolking gerekend. Deze groep personen kan worden onderverdeeld in de beroepsbevolking en de niet-beroepsbevolking. Tot de beroepsbevolking worden alle personen gerekend die betaald werk hebben van 12 uur of meer per week (= werkzame beroepsbevolking) en alle personen zonder werk dan wel betaald werk verrichten voor minder dan 12 uur per week, maar wel actief op zoek zijn naar een baan voor minimaal 12 uur per week en daarvoor beschikbaar zijn (= werkloze beroepsbevolking).

In de provincie Utrecht woonden in 2010 817.000 personen van 15 tot 65 jaar, waarvan 595.000 personen tot de beroepsbevolking behoorden. Van de totale beroepsbevolking hadden 567.000 personen een baan voor minimaal 12 uur per week en 28.000 personen waren hier actief naar op zoek.

In de periode 2002 t/m 2010 is de omvang van de potentiële beroepsbevolking in de provincie Utrecht per saldo toegenomen.

Arbeidsparticipatie

Figuur 2: Arbeidsparticipatie in de provincie Utrecht, 2002 - 2010 (%)

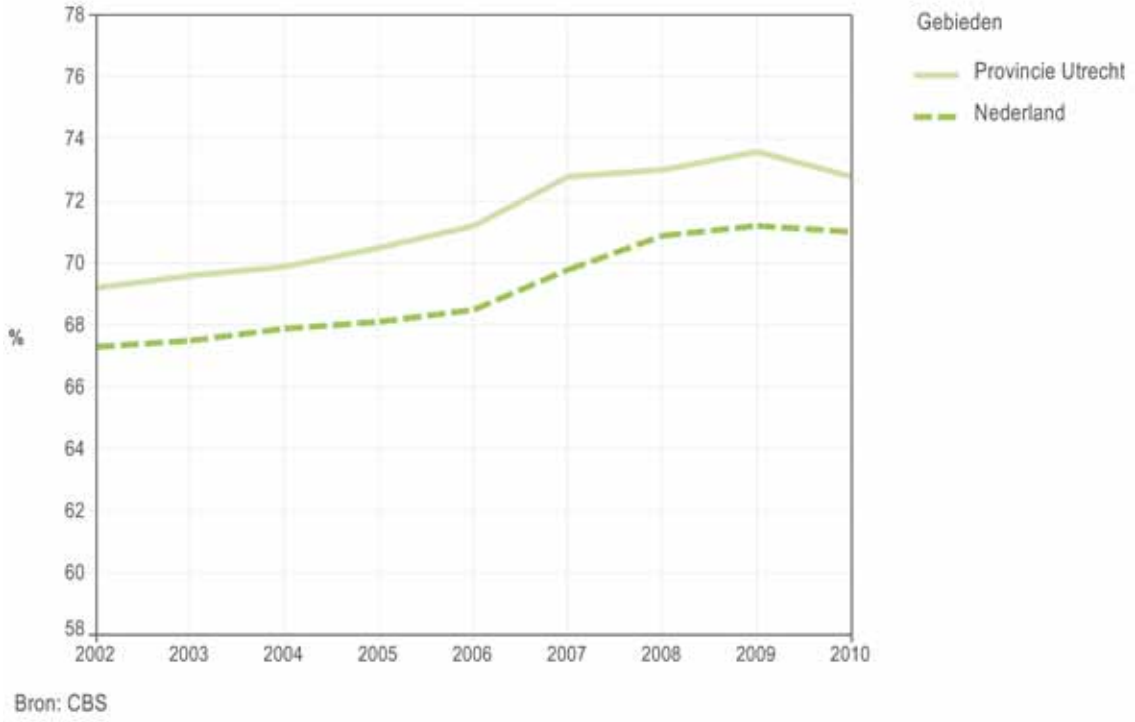

Bron: CBS

In figuur 2 is de ontwikkeling van de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Utrecht en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de totale beroepsbevolking (= werkzaam + werkloos) en de potentiële beroepsbevolking. De netto arbeidsparticipatie is gelijk aan de verhouding tussen de werkzame beroepsbevolking en de potentiële beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Utrecht 69,2% ten opzichte van 67,3% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de arbeidsparticipatie in de provincie Utrecht toegenomen tot 72,8% in 2010 ten opzichte van 71,0% in Nederland.

Figuur 3: Arbeidsparticipatie: de provincies vergeleken, 2010 (%)

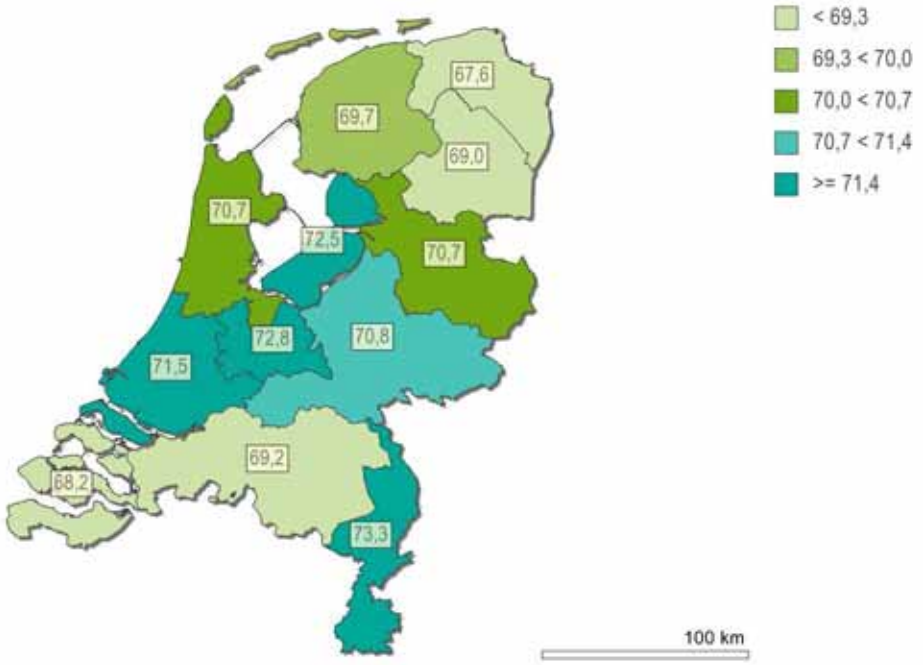

Bron: CBS

Figuur 3 toont de bruto arbeidsparticipatie in 2010 voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de arbeidsparticipatie het hoogst in de provincie Limburg (73,3%) en het laagst in de provincie Groningen (67,6%).

Werkloosheid

Figuur 4: Werkloosheid in de provincie Utrecht, 2002 - 2010 (%)

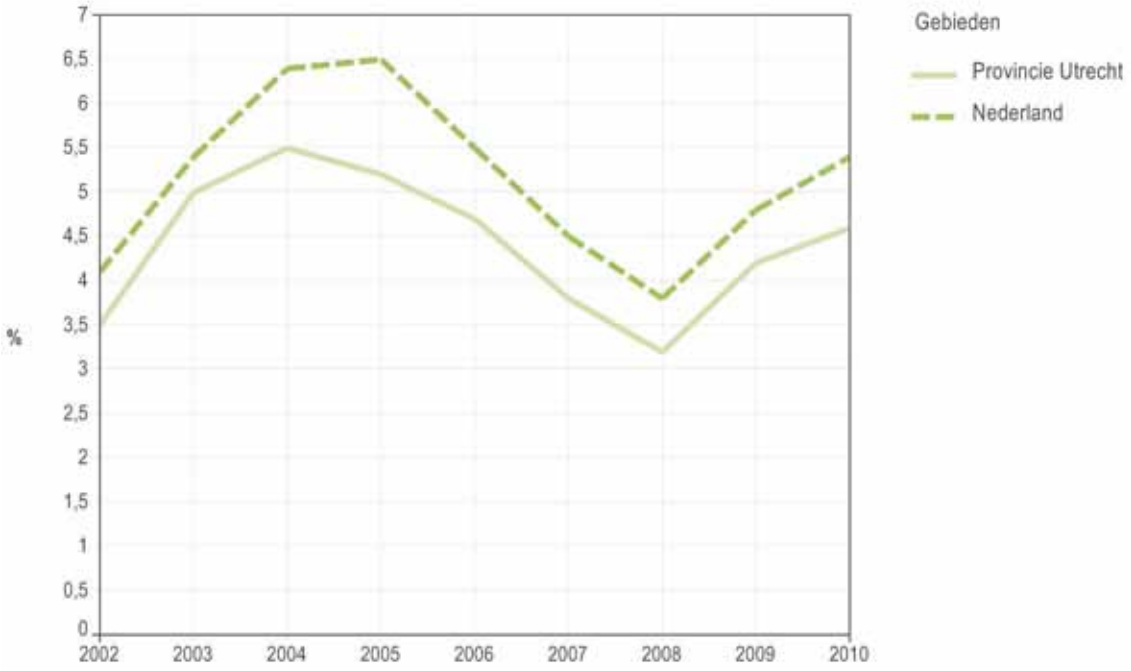

Bron: CBS

In figuur 4 is de ontwikkeling van de werkloosheid in de provincie Utrecht en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de werkloze beroepsbevolking en de totale beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de werkloosheid in de provincie Utrecht 3,5% ten opzichte van 4,1% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de werkloosheid in de provincie Utrecht toegenomen tot 4,6% in 2010 ten opzichte van 5,4% in Nederland. Uiteraard is de ontwikkeling van de werkloosheid van jaar tot jaar conjunctuurgevoelig.

Figuur 5: Werkloosheid: de provincies vergeleken, 2010 (%)

Bron: CBS

In figuur 5 wordt het werkloosheidspercentage in 2010 gepresenteerd voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de werkloosheid naar verhouding het hoogst in de provincie Zeeland (8,8%) en het laagst in de provincie Utrecht (4,6%).

Horecabedrijven

Figuur 6: Aantal horecabedrijven in de provincie Utrecht per gemeente, 2010

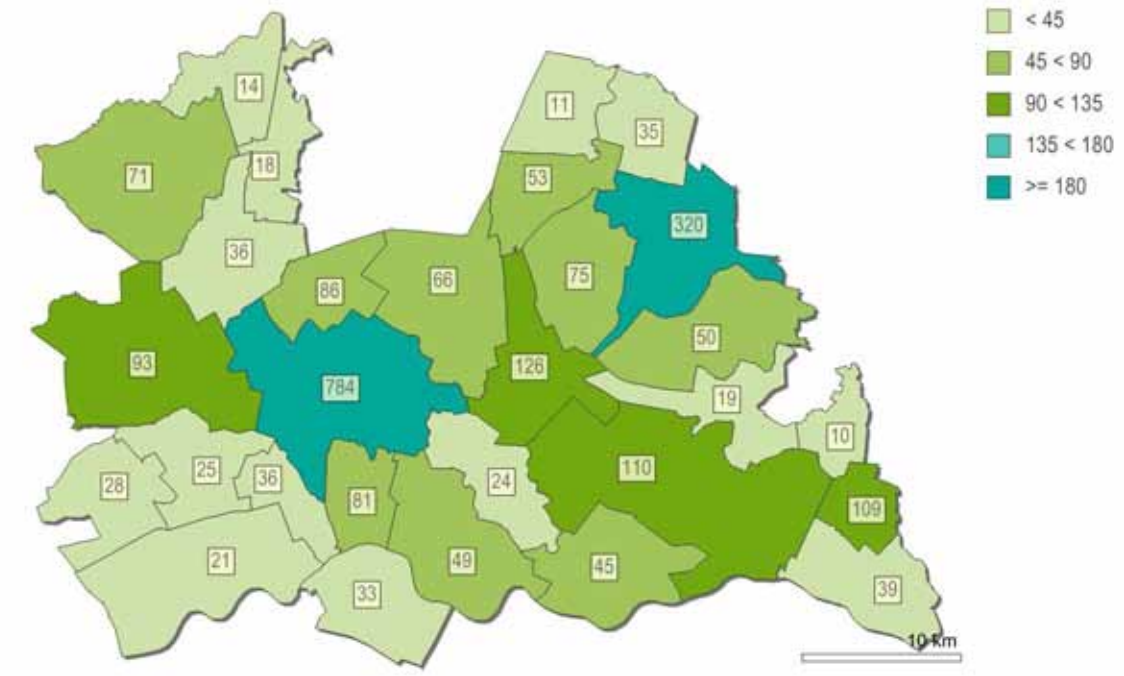

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering

Per 1 juli 2010 telde de provincie Utrecht in totaal 2.467 horecavestigingen. In figuur 6 ziet u hoe dit aantal is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 2: Aantal horecabedrijven in de provincie Utrecht per sector, 2004 - 2010

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Drankensector, totaal	869	883	861	878	881	882	884
Fastservicesector, totaal	589	591	599	586	588	607	605
Restaurantsector, totaal	664	685	700	700	721	723	740
Hotelsector, totaal	93	94	89	96	100	103	104
Partycatering	43	49	55	64	81	90	134
Horecabedrijven, totaal	2.258	2.302	2.304	2.324	2.371	2.405	2.467

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

De Nederlandse horeca kan in een aantal sectoren worden onderverdeeld: de dranken-, de fastservice-, de restaurant- en de hotelsector. Ook de partycatering wordt als een aparte groep beschouwd.
De provincie Utrecht telde per 1 juli 2010 bijvoorbeeld 740 restaurantbedrijven en

104 hotels (inclusief pensions).

Elk jaar registreert het Bedrijfschap een groot aantal nieuwe horecabedrijven en wordt ook een groot aantal uitgeschreven. Begin juli 2004 telde de provincie Utrecht in totaal 2.258 horecabedrijven. In de periode 2004-2010 is dit aantal per saldo toegenomen tot 2.467 vestigingen op 1 juli 2010. Over het algemeen kent de Nederlandse horeca een grote dynamiek en tabel 2 laat zien dat de ontwikkeling ook per sector (sterk) kan verschillen.

Horecawerkgelegenheid

Figuur 7: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Utrecht per gemeente, 2010

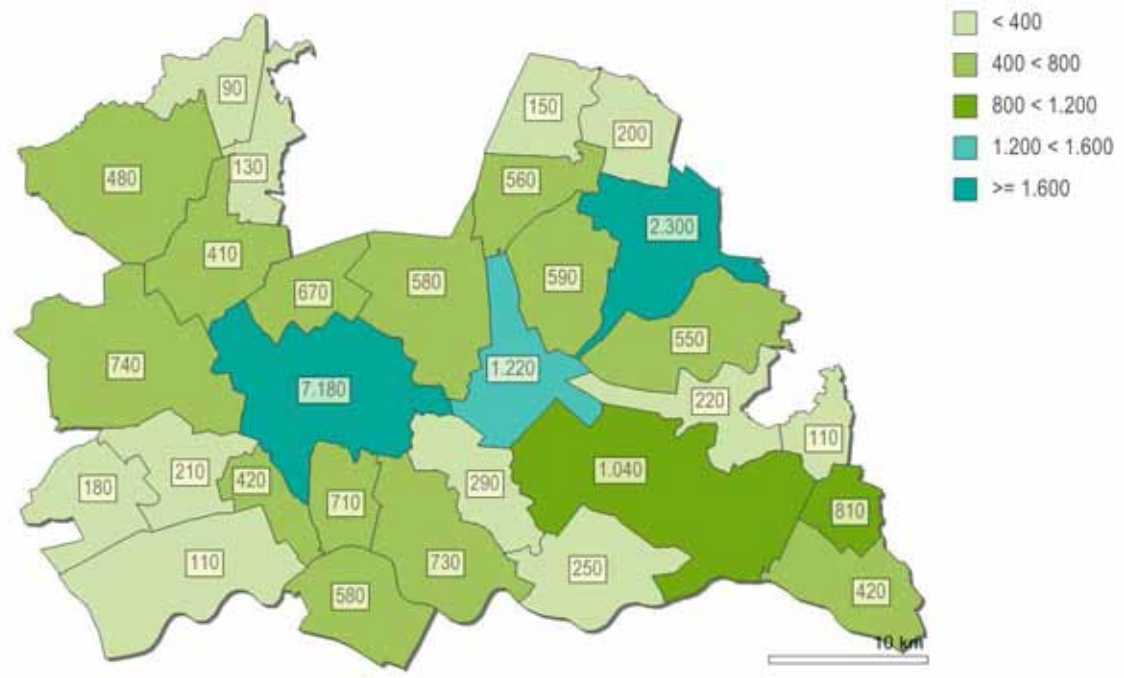

Bron: LISA, bewerking ABF.

In 2010 waren in de provincie Utrecht in totaal 21.890 personen in de horeca werkzaam. Het gaat hierbij niet alleen om de werknemers in eigen loondienst, maar bijvoorbeeld ook om uitzendkrachten, de meewerkende eigenaar/ondernemer en/of gezinsleden. In figuur 7 ziet u hoe het totaal aantal in de horeca werkzame personen is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 3: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Utrecht per sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Werkzame personen, drankensector	5.320	5.200	5.430	5.300	5.700	5.660
Werkzame personen, fastservicesector	3.800	3.920	3.970	4.090	4.110	3.940
Werkzame personen, restaurantsector	7.220	7.540	8.020	8.350	8.230	8.030
Werkzame personen, hotelsector	2.940	3.080	3.290	3.630	3.550	3.570
Werkzame personen, partycatering	320	360	370	550	640	700
Werkzame personen, horeca totaal	19.590	20.090	21.080	21.910	22.230	21.890

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

In tabel 3 is het aantal in de horeca werkzame personen in de provincie Utrecht verdeeld over de verschillende sectoren. Bijvoorbeeld, in de restaurantsector waren in 2010 in de provincie Utrecht 8.030 personen werkzaam en in de hotelsector 3.570 personen. De ontwikkeling van het aantal werkzame personen wordt onder meer bepaald door de demografische ontwikkeling van bedrijven en de ontwikkeling van de economie. In de periode 2005 t/m 2010 is het totaal aantal in de horeca werkzame personen in de provincie Utrecht per saldo toegenomen.

Horecaonderwijs

VMBO

Figuur 8: Aantal VMBO horecaleerlingen per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 8 wordt een overzicht gegeven van het aantal VMBO horecaleerlingen per provincie. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-VMBO is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.113) en het laagst in Groningen (124).

Tabel 4: Aantal VMBO horecaleerlingen in Utrecht naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, assistent opleiding	0	0	21	0	0	0
Aantal VMBO leerlingen, basisberoepsgerichte leerweg	259	225	165	150	129	136
Aantal VMBO leerlingen, gemengde leerweg	0	0	0	0	0	0
Aantal VMBO leerlingen, kaderberoepsgerichte leerweg	122	128	126	143	157	132
Aantal VMBO leerlingen, leerwerktraject	6	5	6	9	5	1
Totaal	**387**	**358**	**318**	**302**	**291**	**269**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

Tabel 4 toont het aantal VMBO horecaleerlingen in de provincie Utrecht verdeeld naar soort opleiding over de periode 2005 t/m 2010.
Bijvoorbeeld, in 2005 volgden 259 leerlingen de basisberoepsgerichte leerweg. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 136 in 2010.

Tabel 5: Aantal VMBO horecaleerlingen in Utrecht naar sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, consumptief economie	219	41	0	0	9	9
Aantal VMBO leerlingen, consumptief intersectoraal	168	317	318	302	282	260
Totaal	**387**	**358**	**318**	**302**	**291**	**269**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

In 2005 volgden 219 leerlingen de consumptieve richting binnen de sector economie. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 9 in 2010.

MBO

Figuur 9: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 9 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) volgde. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BBL) is in 2010 (= schooljaar

2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.665) en het laagst in Flevoland (70).

Tabel 6: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in Utrecht naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BBL), horeca assistant (niveau 1)	54	69	68	70	77	72
MBO leerlingen (BBL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	36	33	21	38	42	31
MBO leerlingen (BBL), kok (niveau 2)	123	115	133	174	228	269
MBO leerlingen (BBL), medewerker fastservice (niveau 2)	28	189	274	390	399	448
MBO leerlingen (BBL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	28	85	108	193	303	245
MBO leerlingen (BBL), bartender (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), receptionist (niveau 3)	0	0	0	8	24	28
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	55	49	43	31	34	55
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	166	144	132	112	94	112
MBO leerlingen (BBL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	11	31	72
MBO leerlingen (BBL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), gespecialiseerd kok, dieetkok (niveau 4)	0	10	5	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende bediening (niveau 4)	0	0	0	26	47	62
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	7	13	13	7	0
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
Totaal	**490**	**701**	**797**	**1.066**	**1.286**	**1.394**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in de provincie Utrecht naar soort opleiding is weergegeven in tabel 6. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 123. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 toegenomen tot 269 in 2010. Het aantal leerlingen dat in 2010 een BBL opleiding volgde tot zelfstandig werkend kok

bedroeg 112.

Figuur 10: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 10 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsopleidende leerweg (BOL) volgde. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BOL) is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (3.274) en het laagst in Flevoland (160).

Tabel 7: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in Utrecht naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BOL), horeca assistant (niveau 1)	33	51	28	31	27	31
MBO leerlingen (BOL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	0	0	0	10	7	13
MBO leerlingen (BOL), kok (niveau 2)	109	108	72	52	55	35
MBO leerlingen (BOL), medewerker fastservice (niveau 2)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), bartender (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), receptionist (niveau 3)	0	0	13	0	38	69
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	40	98
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende bediening (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	235	247	236	179	156	119
Totaal	**377**	**406**	**349**	**272**	**323**	**365**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in de provincie Utrecht naar soort opleiding is weergegeven in tabel 7. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 109. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 afgenomen tot 35 in 2010. Het aantal leerlingen dat in 2010 een BOL opleiding volgde tot manager/ondernemer horeca/bakkerij bedroeg 119.

Noord-Holland

Arbeidsmarktanalyse

Onderwijs, arbeidsmarkt en economie, een beschrijving per provincie:

- Wat is de economische ontwikkeling in de provincie?
- Hoe verhoudt deze ontwikkeling zich tot heel Nederland?
- Hoe ontwikkelt zich de beroepsbevolking in de provincie?
- Hoe hoog is de arbeidsparticipatie en werkloosheid in de provincie?
- Hoe groot is de horecawerkgelegenheid in de provincie?
- Hoe is deze werkgelegenheid verdeeld over de verschillende horecasectoren?
- Hoe verhoudt de horecawerkgelegenheid in de provincie zich tot heel Nederland en tot het aantal horecabedrijven in de provincie?
- Hoeveel leerlingen volgen in de provincie een horecagerichte opleiding op VMBO of MBO niveau?
- Hoe is het aantal horecaleerlingen verdeeld naar leerweg, opleiding en niveau?
- Wat is de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het horecaonderwijs?

Het antwoord op deze en andere vragen kunt u in dit rapport lezen.

U heeft gekozen voor de provincie Noord-Holland.

Economische ontwikkeling

Figuur 1: Economische ontwikkeling in de provincie Noord-Holland, 2002 - 2010 (BBP volumegroei in %)

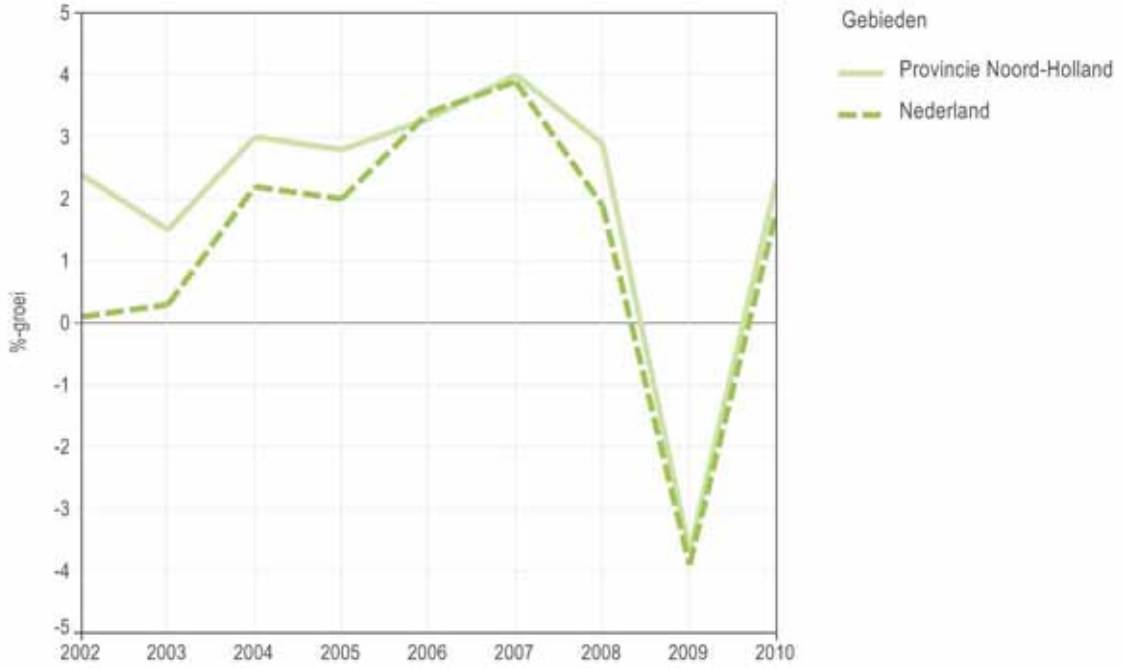

Bron: CBS

Traditioneel wordt de economische ontwikkeling afgemeten aan de volumegroei van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Figuur 1 laat de economische ontwikkeling zien in de provincie Noord-Holland ten opzichte van de ontwikkeling in heel Nederland in de periode 2002 t/m 2010. In 2010 bedroeg de economische groei in Noord-Holland 2,3%. De groei in de provincie Noord-Holland was daarmee groter dan de economische ontwikkeling in heel Nederland.

Beroepsbevolking

Tabel 1: Beroepsbevolking in de provincie Noord-Holland, 2002 - 2010 (x1000)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Bevolking (15 tot 65 jaar)	2.308	2.318	2.326	2.329	2.329	2.328	2.336	2.344	2.344
Totale beroepsbevolking	1.555	1.568	1.578	1.593	1.599	1.617	1.640	1.659	1.656
Werkzame beroepsbevolking	1.493	1.487	1.482	1.490	1.507	1.543	1.572	1.580	1.559
Werkloze beroepsbevolking	62	81	96	103	92	73	68	79	97
Niet beroepsbevolking	753	750	747	736	731	712	696	685	688

Bron: CBS.

Alle mensen van 15 tot 65 jaar worden tot de potentiële beroepsbevolking gerekend. Deze groep personen kan worden onderverdeeld in de beroepsbevolking en de niet-beroepsbevolking. Tot de beroepsbevolking worden alle personen gerekend die betaald werk hebben van 12 uur of meer per week (= werkzame beroepsbevolking) en alle personen zonder werk dan wel betaald werk verrichten voor minder dan 12 uur per week, maar wel actief op zoek zijn naar een baan voor minimaal 12 uur per week en daarvoor beschikbaar zijn (= werkloze beroepsbevolking).

In de provincie Noord-Holland woonden in 2010 2.344.000 personen van 15 tot 65 jaar, waarvan 1.656.000 personen tot de beroepsbevolking behoorden. Van de totale beroepsbevolking hadden 1.559.000 personen een baan voor minimaal 12 uur per week en 97.000 personen waren hier actief naar op zoek.

In de periode 2002 t/m 2010 is de omvang van de potentiële beroepsbevolking in de provincie Noord-Holland per saldo toegenomen.

Arbeidsparticipatie

Figuur 2: Arbeidsparticipatie in de provincie Noord-Holland, 2002 - 2010 (%)

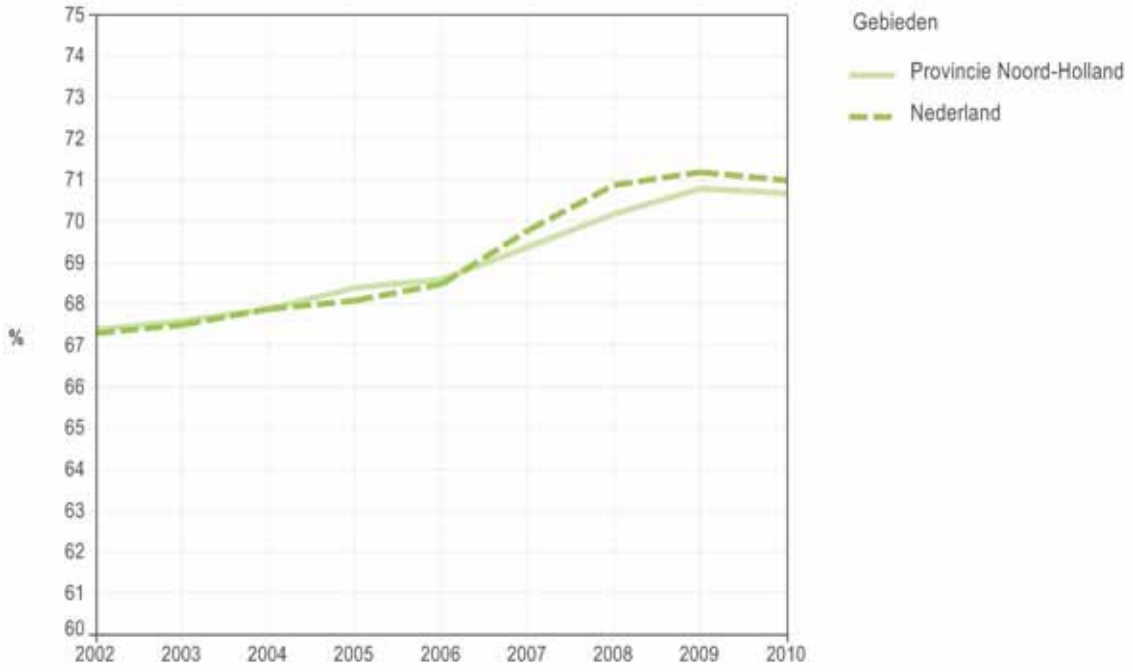

Bron: CBS

In figuur 2 is de ontwikkeling van de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Noord-Holland en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de totale beroepsbevolking (= werkzaam + werkloos) en de potentiële beroepsbevolking. De netto arbeidsparticipatie is gelijk aan de verhouding tussen de werkzame beroepsbevolking en de potentiële beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Noord-Holland 67,4% ten opzichte van 67,3% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de arbeidsparticipatie in de provincie Noord-Holland toegenomen tot 70,7% in 2010 ten opzichte van 71,0% in Nederland.

Figuur 3: Arbeidsparticipatie: de provincies vergeleken, 2010 (%)

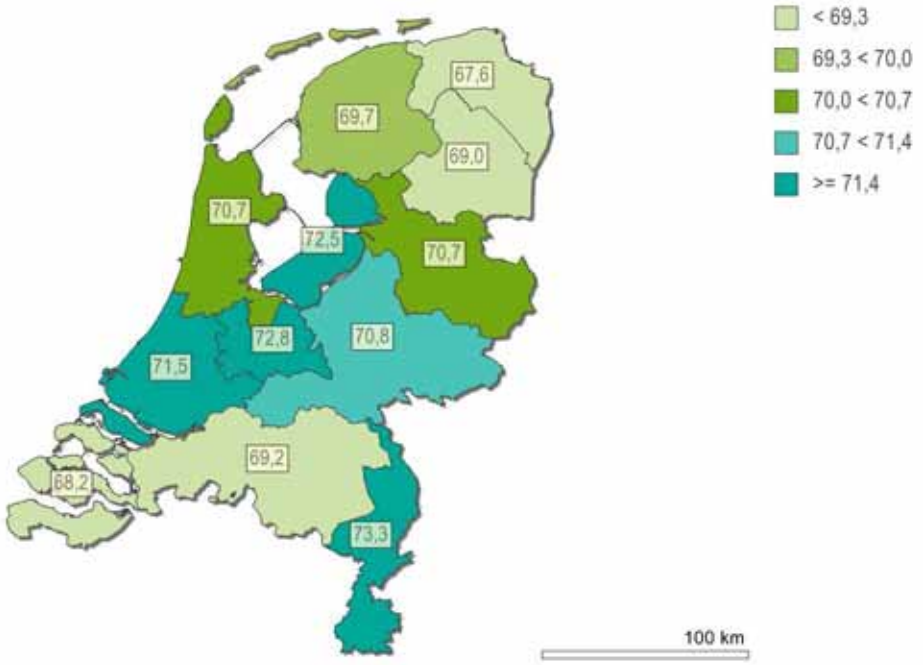

Bron: CBS

Figuur 3 toont de bruto arbeidsparticipatie in 2010 voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de arbeidsparticipatie het hoogst in de provincie Limburg (73,3%) en het laagst in de provincie Groningen (67,6%).

Werkloosheid

Figuur 4: Werkloosheid in de provincie Noord-Holland, 2002 - 2010 (%)

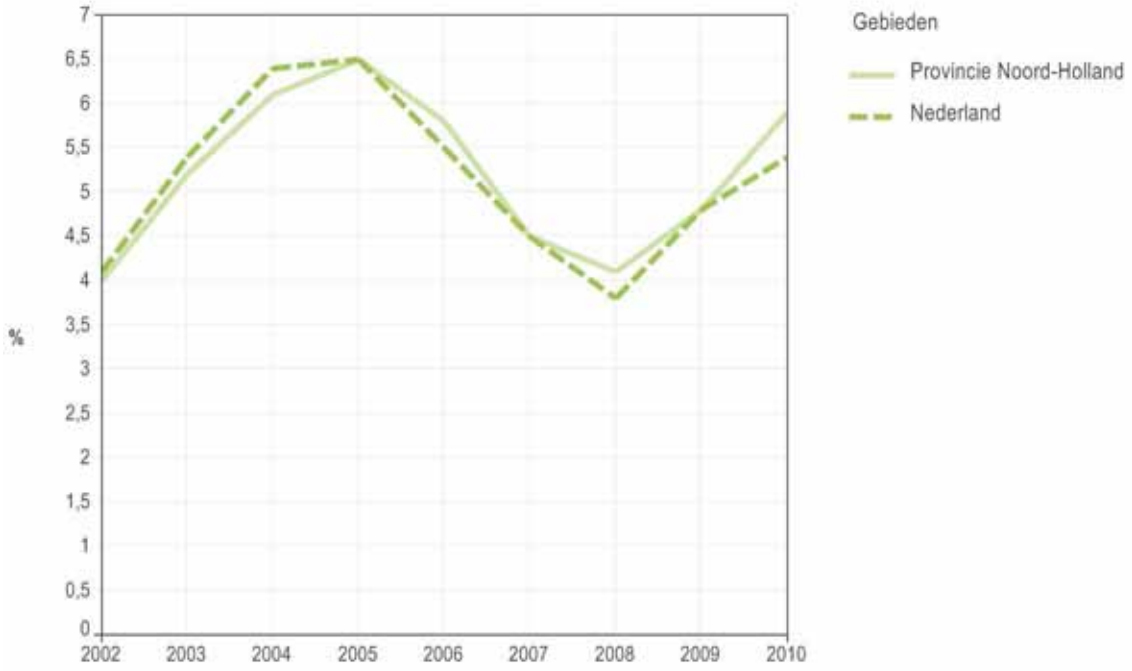

Bron: CBS

In figuur 4 is de ontwikkeling van de werkloosheid in de provincie Noord-Holland en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de werkloze beroepsbevolking en de totale beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de werkloosheid in de provincie Noord-Holland 4,0% ten opzichte van 4,1% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de werkloosheid in de provincie Noord-Holland toegenomen tot 5,9% in 2010 ten opzichte van 5,4% in Nederland. Uiteraard is de ontwikkeling van de werkloosheid van jaar tot jaar conjunctuurgevoelig.

Figuur 5: Werkloosheid: de provincies vergeleken, 2010 (%)

Bron: CBS

In figuur 5 wordt het werkloosheidspercentage in 2010 gepresenteerd voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de werkloosheid naar verhouding het hoogst in de provincie Zeeland (8,8%) en het laagst in de provincie Utrecht (4,6%).

Horecabedrijven

Figuur 6: Aantal horecabedrijven in de provincie Noord-Holland per gemeente, 2010

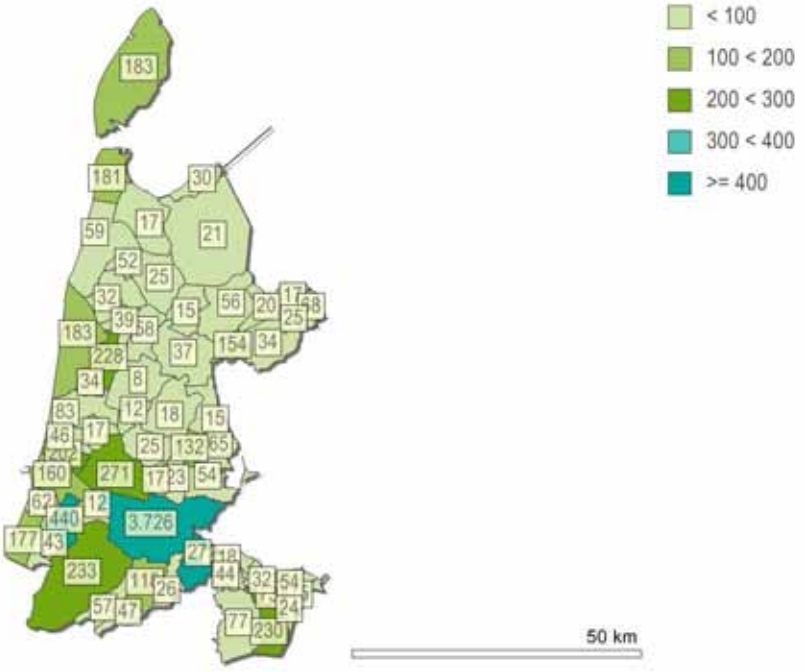

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering

Per 1 juli 2010 telde de provincie Noord-Holland in totaal 8.251 horecavestigingen. In figuur 6 ziet u hoe dit aantal is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 2: Aantal horecabedrijven in de provincie Noord-Holland per sector, 2004 - 2010

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Drankensector, totaal	3.403	3.334	3.278	3.299	3.224	3.161	3.155
Fastservicesector, totaal	1.723	1.751	1.754	1.773	1.768	1.776	1.806
Restaurantsector, totaal	2.189	2.257	2.282	2.324	2.331	2.356	2.354
Hotelsector, totaal	643	643	635	640	656	655	677
Partycatering	112	116	123	141	170	185	259
Horecabedrijven, totaal	8.070	8.101	8.072	8.177	8.149	8.133	8.251

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

De Nederlandse horeca kan in een aantal sectoren worden onderverdeeld: de dranken-, de fastservice-, de restaurant- en de hotelsector. Ook de partycatering wordt als een aparte groep beschouwd.
De provincie Noord-Holland telde per 1 juli 2010 bijvoorbeeld 2.354

restaurantbedrijven en 677 hotels (inclusief pensions).

Elk jaar registreert het Bedrijfschap een groot aantal nieuwe horecabedrijven en wordt ook een groot aantal uitgeschreven. Begin juli 2004 telde de provincie Noord-Holland in totaal 8.070 horecabedrijven. In de periode 2004-2010 is dit aantal per saldo toegenomen tot 8.251 vestigingen op 1 juli 2010. Over het algemeen kent de Nederlandse horeca een grote dynamiek en tabel 2 laat zien dat de ontwikkeling ook per sector (sterk) kan verschillen.

Horecawerkgelegenheid

Figuur 7: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Noord-Holland per gemeente, 2010

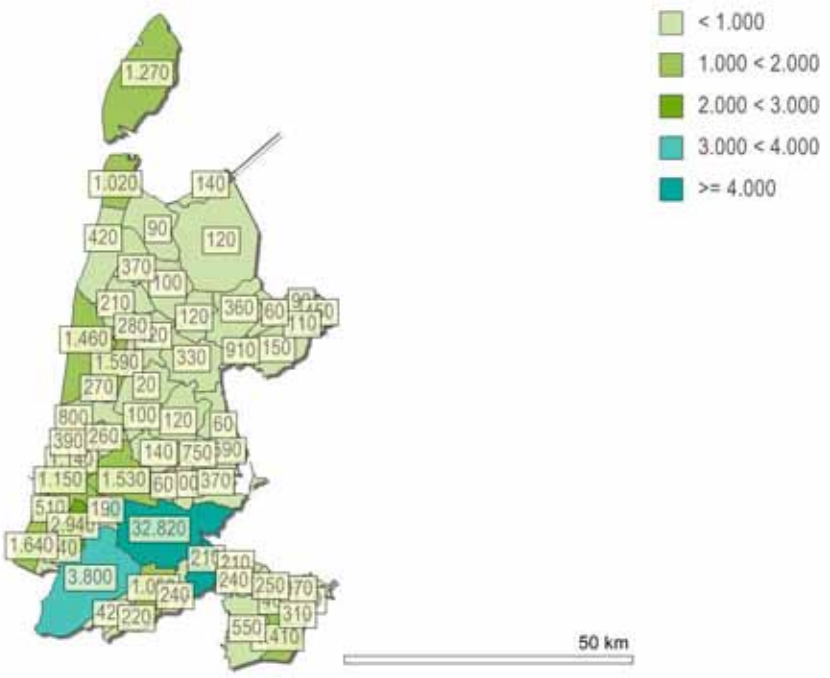

Bron: LISA, bewerking ABF.

In 2010 waren in de provincie Noord-Holland in totaal 66.240 personen in de horeca werkzaam. Het gaat hierbij niet alleen om de werknemers in eigen loondienst, maar bijvoorbeeld ook om uitzendkrachten, de meewerkende eigenaar/ondernemer en/of gezinsleden. In figuur 7 ziet u hoe het totaal aantal in de horeca werkzame personen is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 3: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Noord-Holland per sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Werkzame personen, drankensector	18.820	18.860	19.280	19.080	19.320	19.070
Werkzame personen, fastservicesector	10.090	10.400	10.810	11.170	11.420	11.810
Werkzame personen, restaurantsector	17.460	18.150	19.090	20.280	20.910	21.310
Werkzame personen, hotelsector	12.290	12.730	13.240	13.520	13.540	12.960
Werkzame personen, partycatering	890	800	910	930	980	1.100
Werkzame personen, horeca totaal	59.540	60.940	63.330	64.990	66.170	66.240

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

In tabel 3 is het aantal in de horeca werkzame personen in de provincie Noord-Holland verdeeld over de verschillende sectoren. Bijvoorbeeld, in de restaurantsector waren in 2010 in de provincie Noord-Holland 21.310 personen werkzaam en in de hotelsector 12.960 personen. De ontwikkeling van het aantal werkzame personen wordt onder meer bepaald door de demografische ontwikkeling van bedrijven en de ontwikkeling van de economie. In de periode 2005 t/m 2010 is het totaal aantal in de horeca werkzame personen in de provincie Noord-Holland per saldo toegenomen.

Horecaonderwijs

VMBO

Figuur 8: Aantal VMBO horecaleerlingen per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 8 wordt een overzicht gegeven van het aantal VMBO horecaleerlingen per provincie. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-VMBO is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.113) en het laagst in Groningen (124).

Tabel 4: Aantal VMBO horecaleerlingen in Noord-Holland naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, assistent opleiding	24	15	5	5	6	14
Aantal VMBO leerlingen, basisberoepsgerichte leerweg	739	620	566	552	510	485
Aantal VMBO leerlingen, gemengde leerweg	4	4	1	0	0	0
Aantal VMBO leerlingen, kaderberoepsgerichte leerweg	530	503	516	602	541	530
Aantal VMBO leerlingen, leerwerktraject	22	17	19	10	18	13
Totaal	**1.319**	**1.159**	**1.107**	**1.169**	**1.075**	**1.042**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

Tabel 4 toont het aantal VMBO horecaleerlingen in de provincie Noord-Holland verdeeld naar soort opleiding over de periode 2005 t/m 2010.
Bijvoorbeeld, in 2005 volgden 739 leerlingen de basisberoepsgerichte leerweg. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 485 in 2010.

Tabel 5: Aantal VMBO horecaleerlingen in Noord-Holland naar sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, consumptief economie	975	756	652	670	677	583
Aantal VMBO leerlingen, consumptief intersectoraal	344	403	455	499	398	459
Totaal	**1.319**	**1.159**	**1.107**	**1.169**	**1.075**	**1.042**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

In 2005 volgden 975 leerlingen de consumptieve richting binnen de sector economie. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 583 in 2010.

MBO

Figuur 9: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 9 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) volgde. Het aantal

leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BBL) is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.665) en het laagst in Flevoland (70).

Tabel 6: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in Noord-Holland naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BBL), horeca assistant (niveau 1)	82	83	67	52	69	57
MBO leerlingen (BBL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	174	207	235	307	295	289
MBO leerlingen (BBL), kok (niveau 2)	365	415	584	594	600	612
MBO leerlingen (BBL), medewerker fastservice (niveau 2)	44	0	5	0	9	18
MBO leerlingen (BBL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	17	0	0	3	3	0
MBO leerlingen (BBL), bartender (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), receptionist (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	87	91	75	83	98	79
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	291	324	331	319	326	381
MBO leerlingen (BBL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), gespecialiseerd kok, dieetkok (niveau 4)	22	38	38	43	64	68
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende bediening (niveau 4)	0	0	0	0	0	6
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	88	99	78	93	104	69
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	1	0	4
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	11
Totaal	**1.170**	**1.257**	**1.413**	**1.495**	**1.568**	**1.594**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in de provincie Noord-Holland naar soort opleiding is weergegeven in tabel 6. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 365. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 toegenomen tot 612 in 2010.

Het aantal leerlingen dat in 2010 een BBL opleiding volgde tot zelfstandig werkend kok bedroeg 381.

Figuur 10: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 10 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsopleidende leerweg (BOL) volgde. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BOL) is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (3.274) en het laagst in Flevoland (160).

Tabel 7: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in Noord-Holland naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BOL), horeca assistant (niveau 1)	154	127	106	76	85	67
MBO leerlingen (BOL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	275	369	336	295	281	251
MBO leerlingen (BOL), kok (niveau 2)	397	483	369	377	401	374
MBO leerlingen (BOL), medewerker fastservice (niveau 2)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	0	0	0	5	2	0
MBO leerlingen (BOL), bartender (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), receptionist (niveau 3)	46	83	94	142	223	231
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	0	0	0	2	2	0
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	0	0	0	5	5	3
MBO leerlingen (BOL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	47	86
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende bediening (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	245	234	236	206	167	151
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	1.053	1.067	1.067	1.087	1.170	1.189
Totaal	**2.170**	**2.363**	**2.208**	**2.195**	**2.383**	**2.352**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in de provincie Noord-Holland naar soort opleiding is weergegeven in tabel 7. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 397. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 afgenomen tot 374 in 2010. Het aantal leerlingen dat in 2010 een BOL opleiding volgde tot manager/ondernemer horeca/bakkerij bedroeg 1.189.

Zuid-Holland

Arbeidsmarktanalyse

Onderwijs, arbeidsmarkt en economie, een beschrijving per provincie:

- Wat is de economische ontwikkeling in de provincie?
- Hoe verhoudt deze ontwikkeling zich tot heel Nederland?
- Hoe ontwikkelt zich de beroepsbevolking in de provincie?
- Hoe hoog is de arbeidsparticipatie en werkloosheid in de provincie?
- Hoe groot is de horecawerkgelegenheid in de provincie?
- Hoe is deze werkgelegenheid verdeeld over de verschillende horecasectoren?
- Hoe verhoudt de horecawerkgelegenheid in de provincie zich tot heel Nederland en tot het aantal horecabedrijven in de provincie?
- Hoeveel leerlingen volgen in de provincie een horecagerichte opleiding op VMBO of MBO niveau?
- Hoe is het aantal horecaleerlingen verdeeld naar leerweg, opleiding en niveau?
- Wat is de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het horecaonderwijs?

Het antwoord op deze en andere vragen kunt u in dit rapport lezen.

U heeft gekozen voor de provincie Zuid-Holland.

Economische ontwikkeling

Figuur 1: Economische ontwikkeling in de provincie Zuid-Holland, 2002 - 2010 (BBP volumegroei in %)

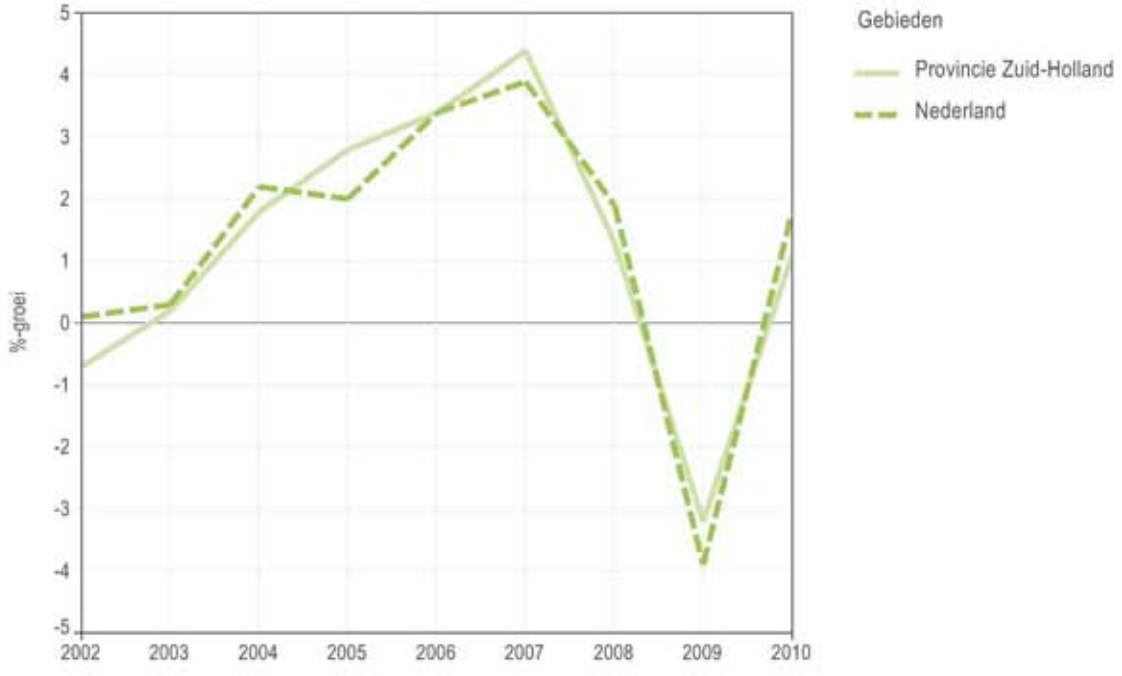

Bron: CBS

Traditioneel wordt de economische ontwikkeling afgemeten aan de volumegroei van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Figuur 1 laat de economische ontwikkeling zien in de provincie Zuid-Holland ten opzichte van de ontwikkeling in heel Nederland in de periode 2002 t/m 2010. In 2010 bedroeg de economische groei in Zuid-Holland 1,1%. De groei in de provincie Zuid-Holland was daarmee kleiner dan de economische ontwikkeling in heel Nederland.

Beroepsbevolking

Tabel 1: Beroepsbevolking in de provincie Zuid-Holland, 2002 - 2010 (x1000)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Bevolking (15 tot 65 jaar)	1.625	1.625	1.624	1.623	1.624	1.624	1.626	1.626	1.628
Totale beroepsbevolking	1.104	1.108	1.103	1.107	1.115	1.139	1.164	1.167	1.164
Werkzame beroepsbevolking	1.063	1.050	1.037	1.046	1.062	1.095	1.126	1.114	1.103
Werkloze beroepsbevolking	41	58	66	61	53	44	38	53	61
Niet beroepsbevolking	520	518	521	516	509	486	463	459	464

Bron: CBS.

Alle mensen van 15 tot 65 jaar worden tot de potentiële beroepsbevolking gerekend. Deze groep personen kan worden onderverdeeld in de beroepsbevolking en de niet-beroepsbevolking. Tot de beroepsbevolking worden alle personen gerekend die betaald werk hebben van 12 uur of meer per week (= werkzame beroepsbevolking) en alle personen zonder werk dan wel betaald werk verrichten voor minder dan 12 uur per week, maar wel actief op zoek zijn naar een baan voor minimaal 12 uur per week en daarvoor beschikbaar zijn (= werkloze beroepsbevolking).

In de provincie Zuid-Holland woonden in 2010 1.628.000 personen van 15 tot 65 jaar, waarvan 1.164.000 personen tot de beroepsbevolking behoorden. Van de totale beroepsbevolking hadden 1.103.000 personen een baan voor minimaal 12 uur per week en 61.000 personen waren hier actief naar op zoek.

In de periode 2002 t/m 2010 is de omvang van de potentiële beroepsbevolking in de provincie Zuid-Holland per saldo toegenomen.

Arbeidsparticipatie

Figuur 2: Arbeidsparticipatie in de provincie Zuid-Holland, 2002 - 2010 (%)

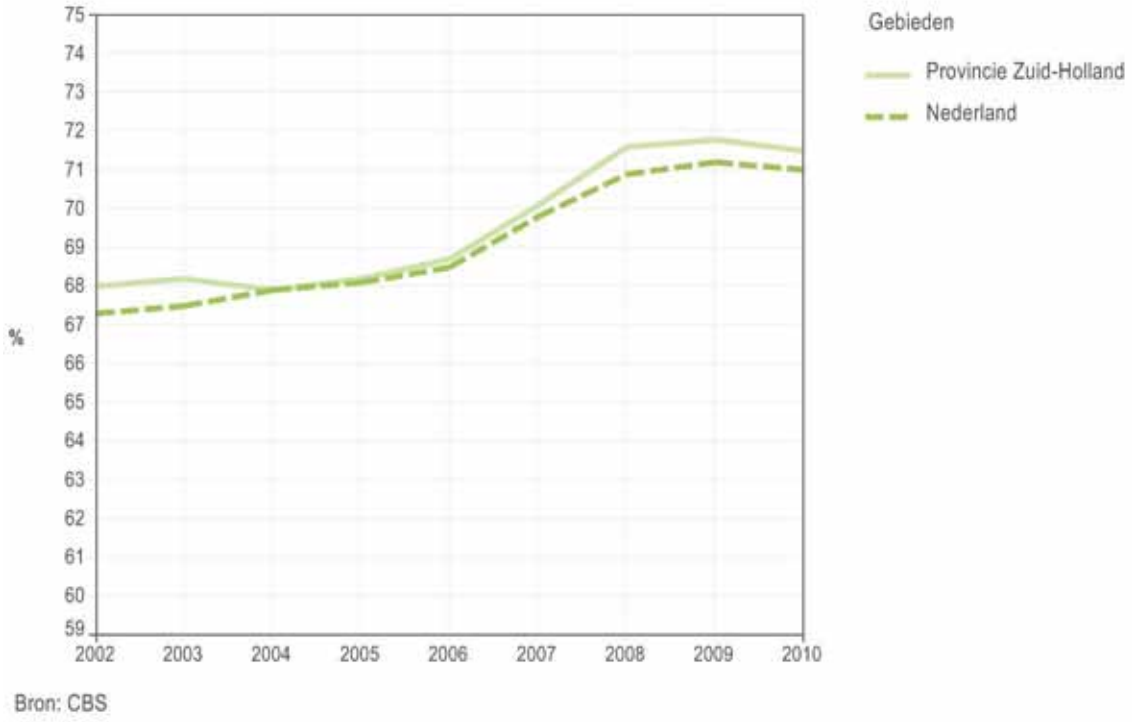

Bron: CBS

In figuur 2 is de ontwikkeling van de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Zuid-Holland en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de totale beroepsbevolking (= werkzaam + werkloos) en de potentiële beroepsbevolking. De netto arbeidsparticipatie is gelijk aan de verhouding tussen de werkzame beroepsbevolking en de potentiële beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Zuid-Holland 68,0% ten opzichte van 67,3% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de arbeidsparticipatie in de provincie Zuid-Holland toegenomen tot 71,5% in 2010 ten opzichte van 71,0% in Nederland.

Figuur 3: Arbeidsparticipatie: de provincies vergeleken, 2010 (%)

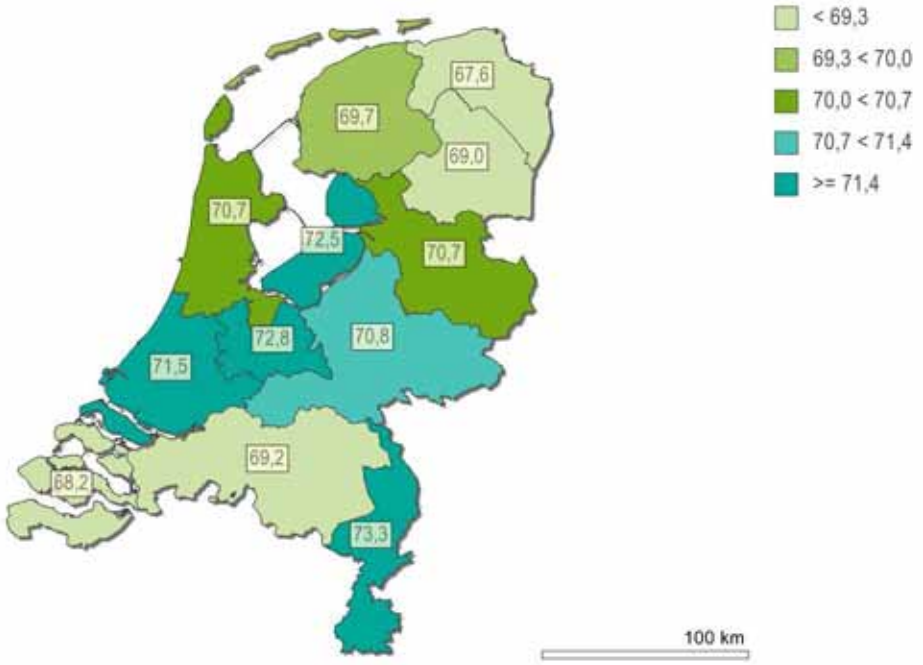

Bron: CBS

Figuur 3 toont de bruto arbeidsparticipatie in 2010 voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de arbeidsparticipatie het hoogst in de provincie Limburg (73,3%) en het laagst in de provincie Groningen (67,6%).

Werkloosheid

Figuur 4: Werkloosheid in de provincie Zuid-Holland, 2002 - 2010 (%)

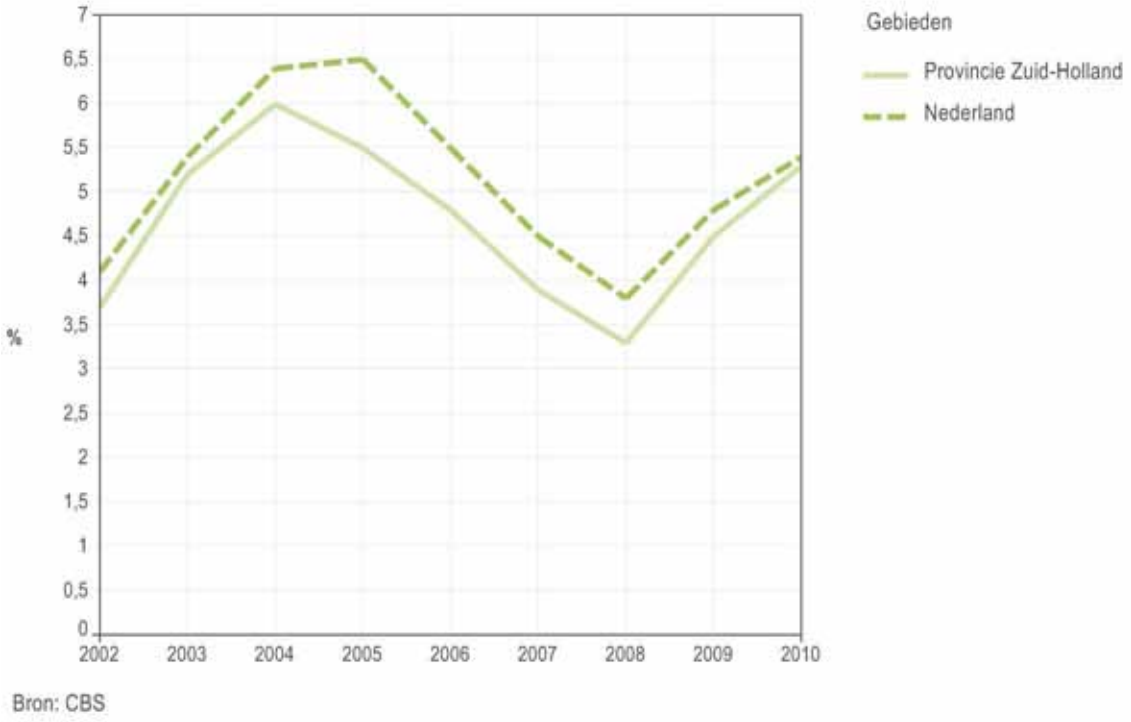

Bron: CBS

In figuur 4 is de ontwikkeling van de werkloosheid in de provincie Zuid-Holland en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de werkloze beroepsbevolking en de totale beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de werkloosheid in de provincie Zuid-Holland 3,7% ten opzichte van 4,1% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de werkloosheid in de provincie Zuid-Holland toegenomen tot 5,3% in 2010 ten opzichte van 5,4% in Nederland. Uiteraard is de ontwikkeling van de werkloosheid van jaar tot jaar conjunctuurgevoelig.

Figuur 5: Werkloosheid: de provincies vergeleken, 2010 (%)

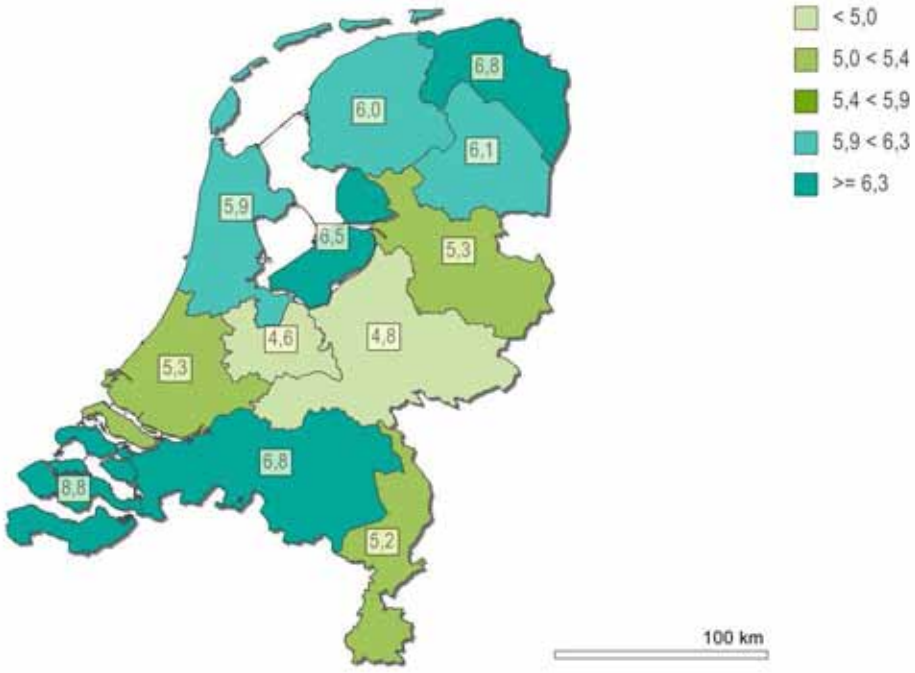

Bron: CBS

In figuur 5 wordt het werkloosheidspercentage in 2010 gepresenteerd voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de werkloosheid naar verhouding het hoogst in de provincie Zeeland (8,8%) en het laagst in de provincie Utrecht (4,6%).

Horecabedrijven

Figuur 6: Aantal horecabedrijven in de provincie Zuid-Holland per gemeente, 2010

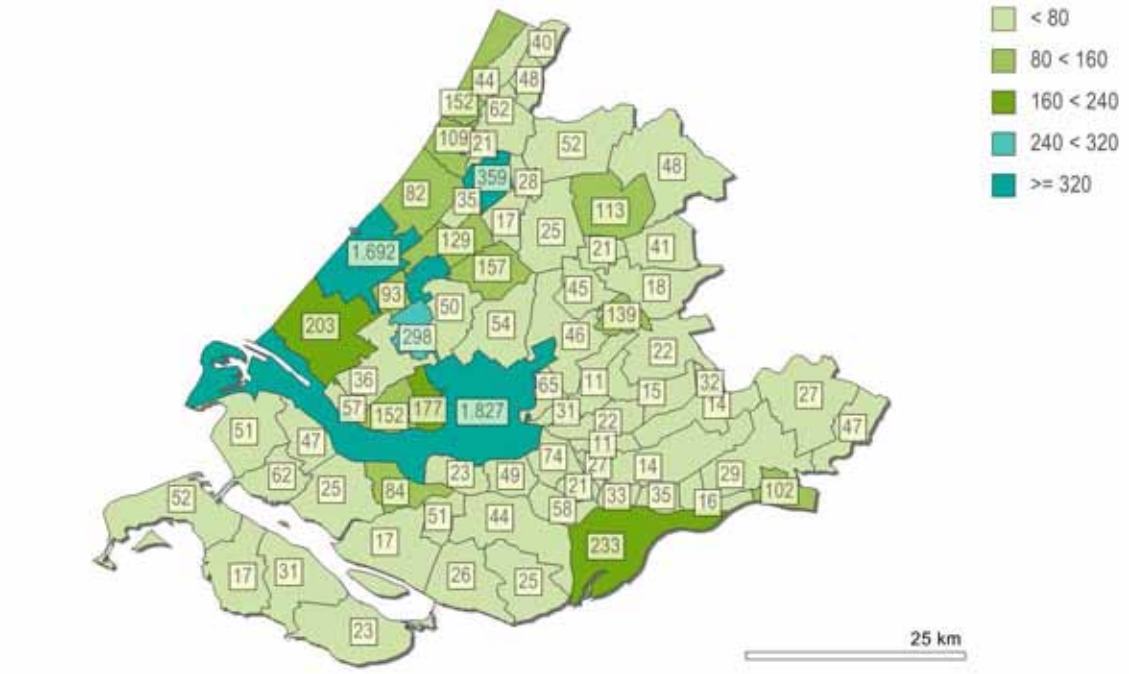

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering

Per 1 juli 2010 telde de provincie Zuid-Holland in totaal 8.036 horecavestigingen. In figuur 6 ziet u hoe dit aantal is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 2: Aantal horecabedrijven in de provincie Zuid-Holland per sector, 2004 - 2010

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Drankensector, totaal	3.432	3.372	3.337	3.346	3.297	3.273	3.240
Fastservicesector, totaal	1.953	1.965	1.969	1.990	2.009	2.019	2.062
Restaurantsector, totaal	2.024	2.059	2.069	2.077	2.093	2.096	2.121
Hotelsector, totaal	353	351	343	346	341	340	348
Partycatering	99	110	127	150	170	187	265
Horecabedrijven, totaal	7.861	7.857	7.845	7.909	7.910	7.915	8.036

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

De Nederlandse horeca kan in een aantal sectoren worden onderverdeeld: de dranken-, de fastservice-, de restaurant- en de hotelsector. Ook de partycatering wordt als een aparte groep beschouwd.
De provincie Zuid-Holland telde per 1 juli 2010 bijvoorbeeld 2.121

restaurantbedrijven en 348 hotels (inclusief pensions).

Elk jaar registreert het Bedrijfschap een groot aantal nieuwe horecabedrijven en wordt ook een groot aantal uitgeschreven. Begin juli 2004 telde de provincie Zuid-Holland in totaal 7.861 horecabedrijven. In de periode 2004-2010 is dit aantal per saldo toegenomen tot 8.036 vestigingen op 1 juli 2010. Over het algemeen kent de Nederlandse horeca een grote dynamiek en tabel 2 laat zien dat de ontwikkeling ook per sector (sterk) kan verschillen.

Horecawerkgelegenheid

Figuur 7: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Zuid-Holland per gemeente, 2010

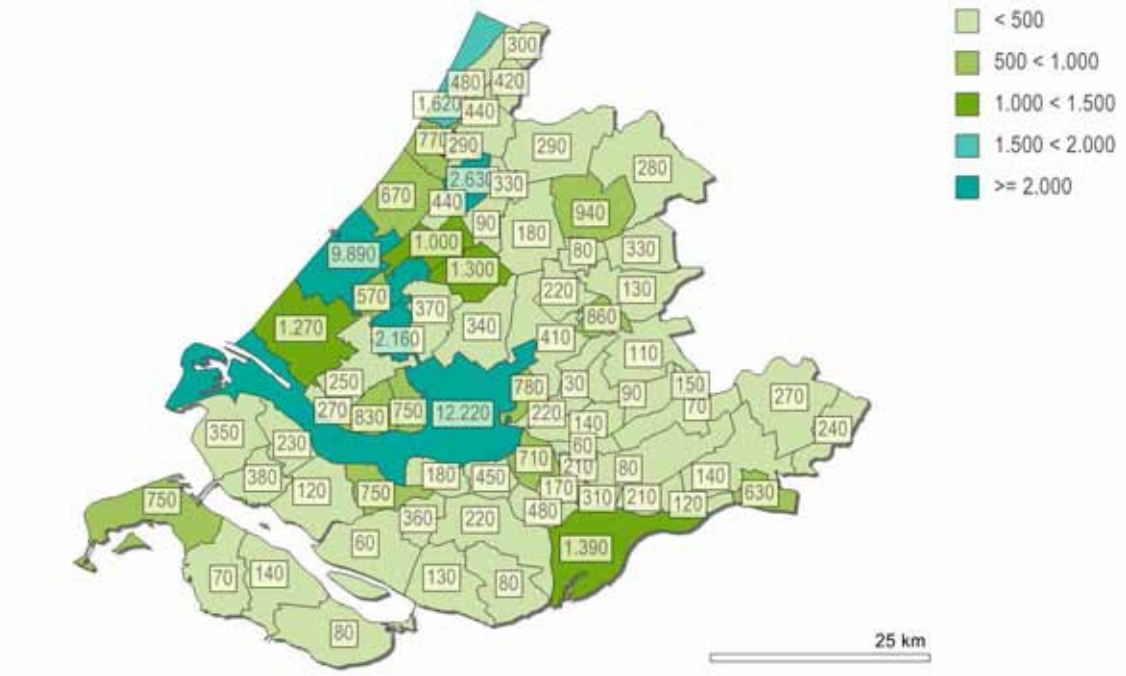

Bron: LISA, bewerking ABF.

In 2010 waren in de provincie Zuid-Holland in totaal 54.330 personen in de horeca werkzaam. Het gaat hierbij niet alleen om de werknemers in eigen loondienst, maar bijvoorbeeld ook om uitzendkrachten, de meewerkende eigenaar/ondernemer en/of gezinsleden. In figuur 7 ziet u hoe het totaal aantal in de horeca werkzame personen is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 3: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Zuid-Holland per sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Werkzame personen, drankensector	15.750	15.580	15.990	16.560	16.190	15.760
Werkzame personen, fastservicesector	10.910	10.820	11.050	11.540	11.760	12.430
Werkzame personen, restaurantsector	15.000	15.040	16.180	16.960	16.880	17.240
Werkzame personen, hotelsector	7.250	6.970	7.570	7.770	7.550	7.510
Werkzame personen, partycatering	700	670	890	970	1.150	1.400
Werkzame personen, horeca totaal	49.600	49.080	51.680	53.790	53.530	54.330

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

In tabel 3 is het aantal in de horeca werkzame personen in de provincie Zuid-Holland verdeeld over de verschillende sectoren. Bijvoorbeeld, in de restaurantsector waren in 2010 in de provincie Zuid-Holland 17.240 personen werkzaam en in de hotelsector 7.510 personen. De ontwikkeling van het aantal werkzame personen wordt onder meer bepaald door de demografische ontwikkeling van bedrijven en de ontwikkeling van de economie. In de periode 2005 t/m 2010 is het totaal aantal in de horeca werkzame personen in de provincie Zuid-Holland per saldo toegenomen.

Horecaonderwijs

VMBO

Figuur 8: Aantal VMBO horecaleerlingen per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 8 wordt een overzicht gegeven van het aantal VMBO horecaleerlingen per provincie. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-VMBO is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.113) en het laagst in Groningen (124).

Tabel 4: Aantal VMBO horecaleerlingen in Zuid-Holland naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, assistent opleiding	0	5	4	1	0	0
Aantal VMBO leerlingen, basisberoepsgerichte leerweg	499	511	474	463	398	427
Aantal VMBO leerlingen, gemengde leerweg	18	17	18	26	6	7
Aantal VMBO leerlingen, kaderberoepsgerichte leerweg	506	534	504	437	494	492
Aantal VMBO leerlingen, leerwerktraject	18	21	14	18	9	6
Totaal	**1.041**	**1.088**	**1.014**	**945**	**907**	**932**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

Tabel 4 toont het aantal VMBO horecaleerlingen in de provincie Zuid-Holland verdeeld naar soort opleiding over de periode 2005 t/m 2010.
Bijvoorbeeld, in 2005 volgden 499 leerlingen de basisberoepsgerichte leerweg. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 427 in 2010.

Tabel 5: Aantal VMBO horecaleerlingen in Zuid-Holland naar sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, consumptief economie	604	555	500	464	464	475
Aantal VMBO leerlingen, consumptief intersectoraal	437	533	514	481	443	457
Totaal	**1.041**	**1.088**	**1.014**	**945**	**907**	**932**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

In 2005 volgden 604 leerlingen de consumptieve richting binnen de sector economie. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 475 in 2010.

MBO

Figuur 9: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 9 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) volgde. Het aantal

leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BBL) is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.665) en het laagst in Flevoland (70).

Tabel 6: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in Zuid-Holland naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BBL), horeca assistant (niveau 1)	63	71	100	82	76	127
MBO leerlingen (BBL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	119	136	173	206	166	167
MBO leerlingen (BBL), kok (niveau 2)	329	355	365	384	392	370
MBO leerlingen (BBL), medewerker fastservice (niveau 2)	45	45	26	44	32	23
MBO leerlingen (BBL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	0	17	10	8	10	15
MBO leerlingen (BBL), bartender (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), receptionist (niveau 3)	0	0	29	32	0	0
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	99	116	110	130	157	155
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	356	342	381	407	400	367
MBO leerlingen (BBL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	2
MBO leerlingen (BBL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), gespecialiseerd kok, dieetkok (niveau 4)	17	29	30	30	23	23
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende bediening (niveau 4)	0	0	0	0	2	13
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	0	0	1	10
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	79	43	35	40	46	36
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
Totaal	**1.107**	**1.154**	**1.259**	**1.363**	**1.305**	**1.308**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in de provincie Zuid-Holland naar soort opleiding is weergegeven in tabel 6. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 329. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 toegenomen tot 370 in 2010.

Het aantal leerlingen dat in 2010 een BBL opleiding volgde tot zelfstandig werkend kok bedroeg 367.

Figuur 10: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 10 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsopleidende leerweg (BOL) volgde. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BOL) is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (3.274) en het laagst in Flevoland (160).

Tabel 7: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in Zuid-Holland naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BOL), horeca assistant (niveau 1)	279	347	197	157	157	181
MBO leerlingen (BOL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	235	272	296	246	212	201
MBO leerlingen (BOL), kok (niveau 2)	486	512	475	450	411	471
MBO leerlingen (BOL), medewerker fastservice (niveau 2)	0	0	0	32	20	21
MBO leerlingen (BOL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	39	31	35	16	37	29
MBO leerlingen (BOL), bartender (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), receptionist (niveau 3)	0	8	106	143	171	246
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	0	0	5	6	7	16
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	0	1	5	15	26	57
MBO leerlingen (BOL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	12
MBO leerlingen (BOL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	2	24
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende bediening (niveau 4)	0	0	0	0	2	1
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	0	32	41	60	108	65
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	0	0	2	2
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	287	333	307	247	151	75
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	1.421	1.424	1.416	1.370	1.374	1.315
Totaal	**2.747**	**2.960**	**2.883**	**2.742**	**2.680**	**2.716**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in de provincie Zuid-Holland naar soort opleiding is weergegeven in tabel 7. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 486. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 afgenomen tot 471 in 2010. Het aantal leerlingen dat in 2010 een BOL opleiding volgde tot manager/ondernemer horeca/bakkerij bedroeg 1.315.

Zeeland

Arbeidsmarktanalyse

Onderwijs, arbeidsmarkt en economie, een beschrijving per provincie:

- Wat is de economische ontwikkeling in de provincie?
- Hoe verhoudt deze ontwikkeling zich tot heel Nederland?
- Hoe ontwikkelt zich de beroepsbevolking in de provincie?
- Hoe hoog is de arbeidsparticipatie en werkloosheid in de provincie?
- Hoe groot is de horecawerkgelegenheid in de provincie?
- Hoe is deze werkgelegenheid verdeeld over de verschillende horecasectoren?
- Hoe verhoudt de horecawerkgelegenheid in de provincie zich tot heel Nederland en tot het aantal horecabedrijven in de provincie?
- Hoeveel leerlingen volgen in de provincie een horecagerichte opleiding op VMBO of MBO niveau?
- Hoe is het aantal horecaleerlingen verdeeld naar leerweg, opleiding en niveau?
- Wat is de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het horecaonderwijs?

Het antwoord op deze en andere vragen kunt u in dit rapport lezen.

U heeft gekozen voor de provincie Zeeland.

Economische ontwikkeling

Figuur 1: Economische ontwikkeling in de provincie Zeeland, 2002 - 2010 (BBP volumegroei in %)

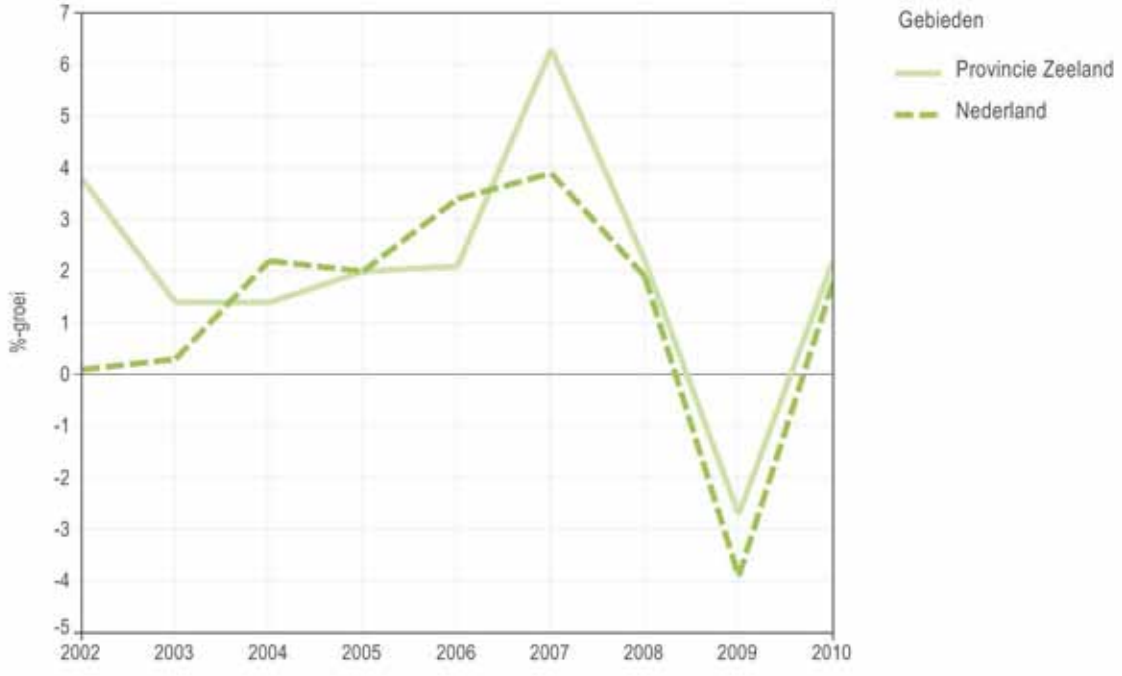

Bron: CBS

Traditioneel wordt de economische ontwikkeling afgemeten aan de volumegroei van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Figuur 1 laat de economische ontwikkeling zien in de provincie Zeeland ten opzichte van de ontwikkeling in heel Nederland in de periode 2002 t/m 2010. In 2010 bedroeg de economische groei in Zeeland 2,2%. De groei in de provincie Zeeland was daarmee groter dan de economische ontwikkeling in heel Nederland.

Beroepsbevolking

Tabel 1: Beroepsbevolking in de provincie Zeeland, 2002 - 2010 (x1000)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Bevolking (15 tot 65 jaar)	405	407	408	407	402	400	401	404	404
Totale beroepsbevolking	254	256	256	259	260	267	273	272	275
Werkzame beroepsbevolking	236	234	231	232	234	248	254	250	251
Werkloze beroepsbevolking	19	23	26	28	26	20	19	22	24
Niet beroepsbevolking	151	151	151	147	142	132	127	132	128

Bron: CBS.

Alle mensen van 15 tot 65 jaar worden tot de potentiële beroepsbevolking gerekend. Deze groep personen kan worden onderverdeeld in de beroepsbevolking en de niet-beroepsbevolking. Tot de beroepsbevolking worden alle personen gerekend die betaald werk hebben van 12 uur of meer per week (= werkzame beroepsbevolking) en alle personen zonder werk dan wel betaald werk verrichten voor minder dan 12 uur per week, maar wel actief op zoek zijn naar een baan voor minimaal 12 uur per week en daarvoor beschikbaar zijn (= werkloze beroepsbevolking).

In de provincie Zeeland woonden in 2010 404.000 personen van 15 tot 65 jaar, waarvan 275.000 personen tot de beroepsbevolking behoorden. Van de totale beroepsbevolking hadden 251.000 personen een baan voor minimaal 12 uur per week en 24.000 personen waren hier actief naar op zoek.

In de periode 2002 t/m 2010 is de omvang van de potentiële beroepsbevolking in de provincie Zeeland per saldo afgenomen.

Arbeidsparticipatie

Figuur 2: Arbeidsparticipatie in de provincie Zeeland, 2002 - 2010 (%)

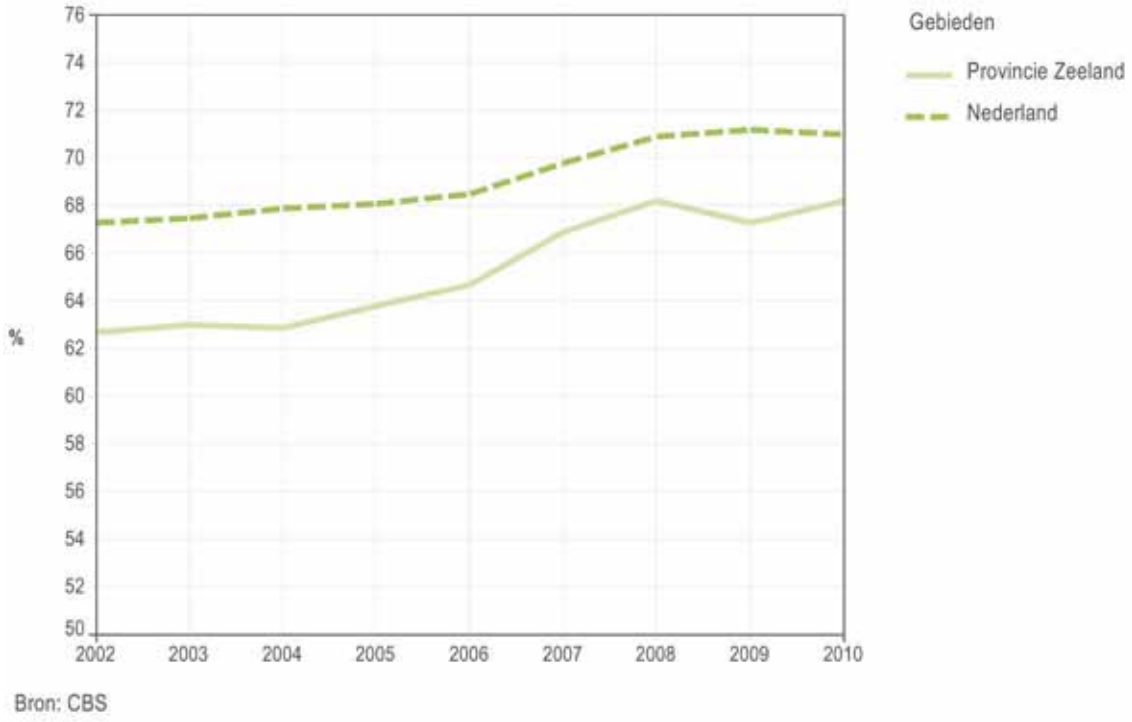

Bron: CBS

In figuur 2 is de ontwikkeling van de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Zeeland en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de totale beroepsbevolking (= werkzaam + werkloos) en de potentiële beroepsbevolking. De netto arbeidsparticipatie is gelijk aan de verhouding tussen de werkzame beroepsbevolking en de potentiële beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Zeeland 62,7% ten opzichte van 67,3% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de arbeidsparticipatie in de provincie Zeeland toegenomen tot 68,2% in 2010 ten opzichte van 71,0% in Nederland.

Figuur 3: Arbeidsparticipatie: de provincies vergeleken, 2010 (%)

Bron: CBS

Figuur 3 toont de bruto arbeidsparticipatie in 2010 voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de arbeidsparticipatie het hoogst in de provincie Limburg (73,3%) en het laagst in de provincie Groningen (67,6%).

Werkloosheid

Figuur 4: Werkloosheid in de provincie Zeeland, 2002 - 2010 (%)

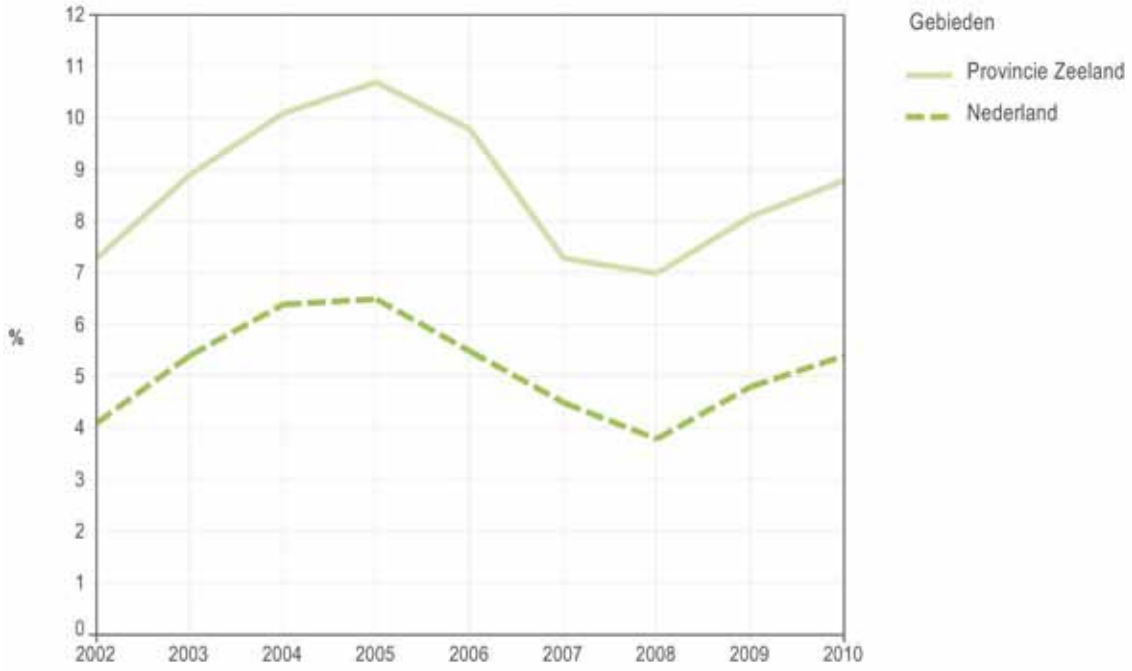

Bron: CBS

In figuur 4 is de ontwikkeling van de werkloosheid in de provincie Zeeland en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de werkloze beroepsbevolking en de totale beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de werkloosheid in de provincie Zeeland 7,3% ten opzichte van 4,1% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de werkloosheid in de provincie Zeeland toegenomen tot 8,8% in 2010 ten opzichte van 5,4% in Nederland. Uiteraard is de ontwikkeling van de werkloosheid van jaar tot jaar conjunctuurgevoelig.

Figuur 5: Werkloosheid: de provincies vergeleken, 2010 (%)

Bron: CBS

In figuur 5 wordt het werkloosheidspercentage in 2010 gepresenteerd voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de werkloosheid naar verhouding het hoogst in de provincie Zeeland (8,8%) en het laagst in de provincie Utrecht (4,6%).

Horecabedrijven

Figuur 6: Aantal horecabedrijven in de provincie Zeeland per gemeente, 2010

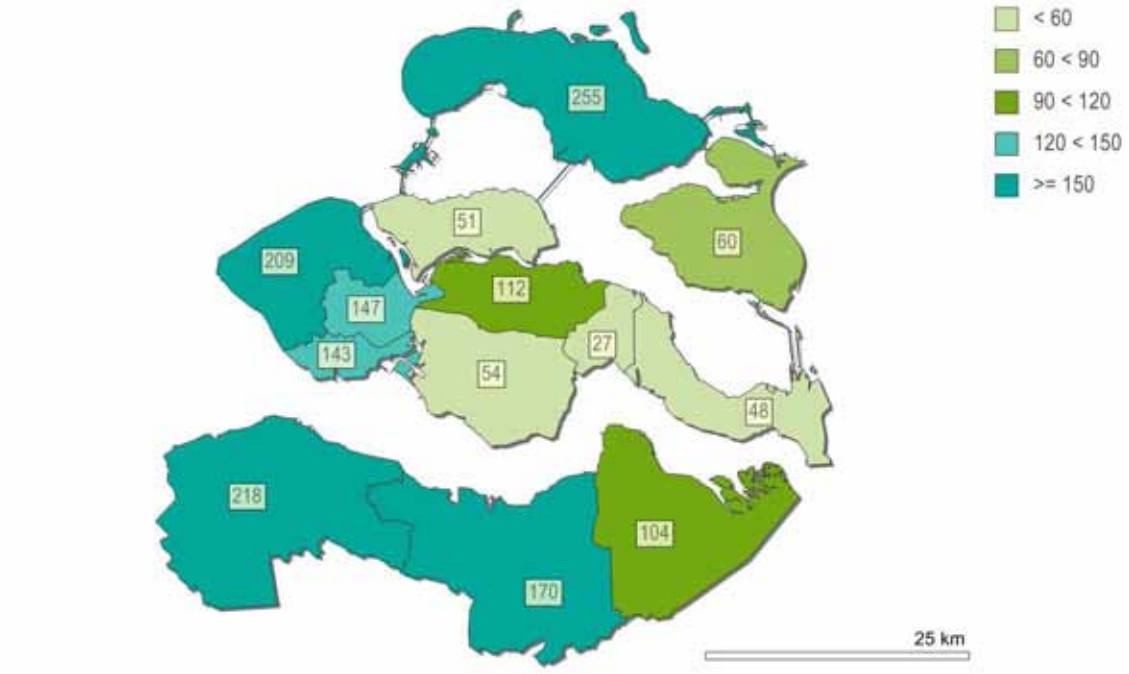

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering

Per 1 juli 2010 telde de provincie Zeeland in totaal 1.598 horecavestigingen. In figuur 6 ziet u hoe dit aantal is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 2: Aantal horecabedrijven in de provincie Zeeland per sector, 2004 - 2010

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Drankensector, totaal	694	680	656	664	677	678	681
Fastservicesector, totaal	260	258	255	261	258	259	262
Restaurantsector, totaal	408	419	422	426	424	417	422
Hotelsector, totaal	212	207	201	201	201	200	211
Partycatering	8	9	11	11	13	15	22
Horecabedrijven, totaal	1.582	1.573	1.545	1.563	1.573	1.569	1.598

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

De Nederlandse horeca kan in een aantal sectoren worden onderverdeeld: de dranken-, de fastservice-, de restaurant- en de hotelsector. Ook de partycatering wordt als een aparte groep beschouwd.
De provincie Zeeland telde per 1 juli 2010 bijvoorbeeld 422 restaurantbedrijven en

211 hotels (inclusief pensions).

Elk jaar registreert het Bedrijfschap een groot aantal nieuwe horecabedrijven en wordt ook een groot aantal uitgeschreven. Begin juli 2004 telde de provincie Zeeland in totaal 1.582 horecabedrijven. In de periode 2004-2010 is dit aantal per saldo toegenomen tot 1.598 vestigingen op 1 juli 2010. Over het algemeen kent de Nederlandse horeca een grote dynamiek en tabel 2 laat zien dat de ontwikkeling ook per sector (sterk) kan verschillen.

Horecawerkgelegenheid

Figuur 7: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Zeeland per gemeente, 2010

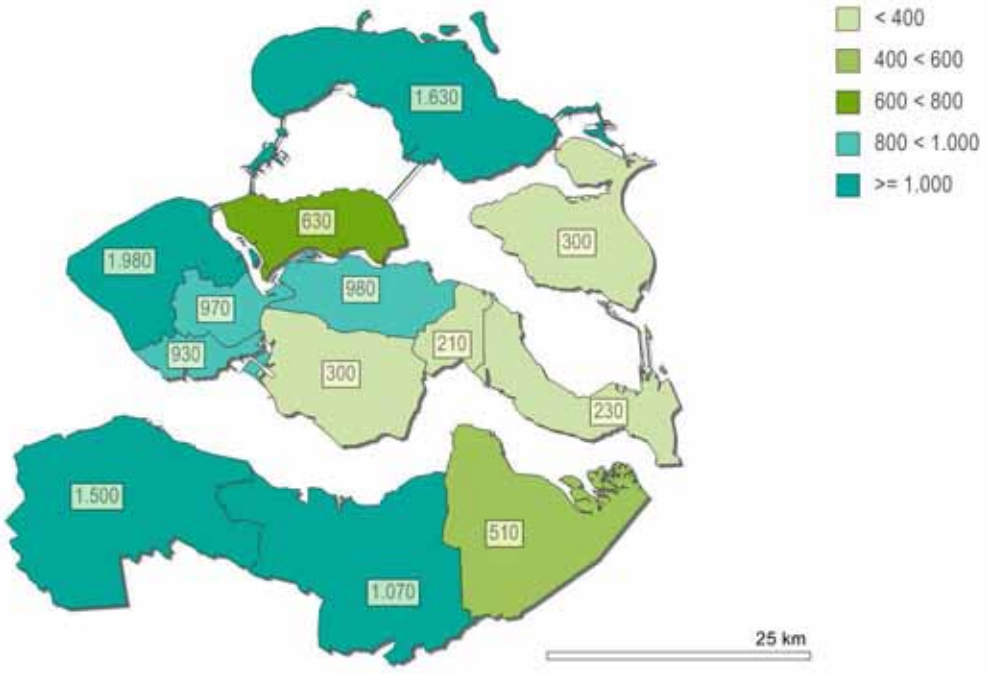

Bron: LISA, bewerking ABF.

In 2010 waren in de provincie Zeeland in totaal 11.250 personen in de horeca werkzaam. Het gaat hierbij niet alleen om de werknemers in eigen loondienst, maar bijvoorbeeld ook om uitzendkrachten, de meewerkende eigenaar/ondernemer en/of gezinsleden. In figuur 7 ziet u hoe het totaal aantal in de horeca werkzame personen is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 3: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Zeeland per sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Werkzame personen, drankensector	3.830	3.820	4.060	4.230	4.250	4.110
Werkzame personen, fastservicesector	1.380	1.470	1.520	1.560	1.530	1.570
Werkzame personen, restaurantsector	3.150	3.280	3.180	3.370	3.400	3.530
Werkzame personen, hotelsector	1.840	1.800	1.950	1.880	1.820	1.970
Werkzame personen, partycatering	30	40	40	80	70	70
Werkzame personen, horeca totaal	10.220	10.400	10.750	11.120	11.070	11.250

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

In tabel 3 is het aantal in de horeca werkzame personen in de provincie Zeeland verdeeld over de verschillende sectoren. Bijvoorbeeld, in de restaurantsector waren in 2010 in de provincie Zeeland 3.530 personen werkzaam en in de hotelsector 1.970 personen. De ontwikkeling van het aantal werkzame personen wordt onder meer bepaald door de demografische ontwikkeling van bedrijven en de ontwikkeling van de economie. In de periode 2005 t/m 2010 is het totaal aantal in de horeca werkzame personen in de provincie Zeeland per saldo toegenomen.

Horecaonderwijs

VMBO

Figuur 8: Aantal VMBO horecaleerlingen per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 8 wordt een overzicht gegeven van het aantal VMBO horecaleerlingen per provincie. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-VMBO is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.113) en het laagst in Groningen (124).

Tabel 4: Aantal VMBO horecaleerlingen in Zeeland naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, assistent opleiding	0	0	0	0	0	0
Aantal VMBO leerlingen, basisberoepsgerichte leerweg	135	114	71	55	75	74
Aantal VMBO leerlingen, gemengde leerweg	16	5	3	9	14	15
Aantal VMBO leerlingen, kaderberoepsgerichte leerweg	127	125	86	87	72	76
Aantal VMBO leerlingen, leerwerktraject	23	16	12	11	9	9
Totaal	**301**	**260**	**172**	**162**	**170**	**174**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

Tabel 4 toont het aantal VMBO horecaleerlingen in de provincie Zeeland verdeeld naar soort opleiding over de periode 2005 t/m 2010.
Bijvoorbeeld, in 2005 volgden 135 leerlingen de basisberoepsgerichte leerweg. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 74 in 2010.

Tabel 5: Aantal VMBO horecaleerlingen in Zeeland naar sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, consumptief economie	224	159	62	73	93	90
Aantal VMBO leerlingen, consumptief intersectoraal	77	101	110	89	77	84
Totaal	**301**	**260**	**172**	**162**	**170**	**174**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

In 2005 volgden 224 leerlingen de consumptieve richting binnen de sector economie. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 90 in 2010.

MBO

Figuur 9: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 9 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) volgde. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BBL) is in 2010 (= schooljaar

2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.665) en het laagst in Flevoland (70).

Tabel 6: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in Zeeland naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BBL), horeca assistant (niveau 1)	7	11	17	13	5	0
MBO leerlingen (BBL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	19	35	33	40	32	14
MBO leerlingen (BBL), kok (niveau 2)	66	86	76	70	51	30
MBO leerlingen (BBL), medewerker fastservice (niveau 2)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), bartender (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), receptionist (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	23	15	13	14	8	5
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	67	49	36	37	36	24
MBO leerlingen (BBL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), gespecialiseerd kok, dieetkok (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende bediening (niveau 4)	8	9	10	8	5	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	0	3	2	1
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	7	6	3	5	1	1
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
Totaal	**197**	**211**	**188**	**190**	**140**	**75**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in de provincie Zeeland naar soort opleiding is weergegeven in tabel 6. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 66. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 afgenomen tot 30 in 2010. Het aantal leerlingen dat in 2010 een BBL opleiding volgde tot zelfstandig werkend kok bedroeg 24.

Figuur 10: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 10 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsopleidende leerweg (BOL) volgde. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BOL) is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (3.274) en het laagst in Flevoland (160).

Tabel 7: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in Zeeland naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BOL), horeca assistant (niveau 1)	15	30	29	11	16	19
MBO leerlingen (BOL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	30	20	21	29	26	26
MBO leerlingen (BOL), kok (niveau 2)	70	71	70	51	58	63
MBO leerlingen (BOL), medewerker fastservice (niveau 2)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), bartender (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), receptionist (niveau 3)	0	0	0	0	2	1
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	0	0	2	3	2	3
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	0	0	2	4	3	11
MBO leerlingen (BOL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende bediening (niveau 4)	0	0	0	0	0	2
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	4	7	6	5
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	17	21	10	2	0	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	1
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	120	117	116	123	118	126
Totaal	**252**	**259**	**254**	**230**	**231**	**257**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in de provincie Zeeland naar soort opleiding is weergegeven in tabel 7. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 70. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 afgenomen tot 63 in 2010. Het aantal leerlingen dat in 2010 een BOL opleiding volgde tot manager/ondernemer horeca/bakkerij bedroeg 126.

Noord-Brabant

Arbeidsmarktanalyse

Onderwijs, arbeidsmarkt en economie, een beschrijving per provincie:

- Wat is de economische ontwikkeling in de provincie?
- Hoe verhoudt deze ontwikkeling zich tot heel Nederland?
- Hoe ontwikkelt zich de beroepsbevolking in de provincie?
- Hoe hoog is de arbeidsparticipatie en werkloosheid in de provincie?
- Hoe groot is de horecawerkgelegenheid in de provincie?
- Hoe is deze werkgelegenheid verdeeld over de verschillende horecasectoren?
- Hoe verhoudt de horecawerkgelegenheid in de provincie zich tot heel Nederland en tot het aantal horecabedrijven in de provincie?
- Hoeveel leerlingen volgen in de provincie een horecagerichte opleiding op VMBO of MBO niveau?
- Hoe is het aantal horecaleerlingen verdeeld naar leerweg, opleiding en niveau?
- Wat is de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het horecaonderwijs?

Het antwoord op deze en andere vragen kunt u in dit rapport lezen.

U heeft gekozen voor de provincie Noord-Brabant.

Economische ontwikkeling

Figuur 1: Economische ontwikkeling in de provincie Noord-Brabant, 2002 - 2010 (BBP volumegroei in %)

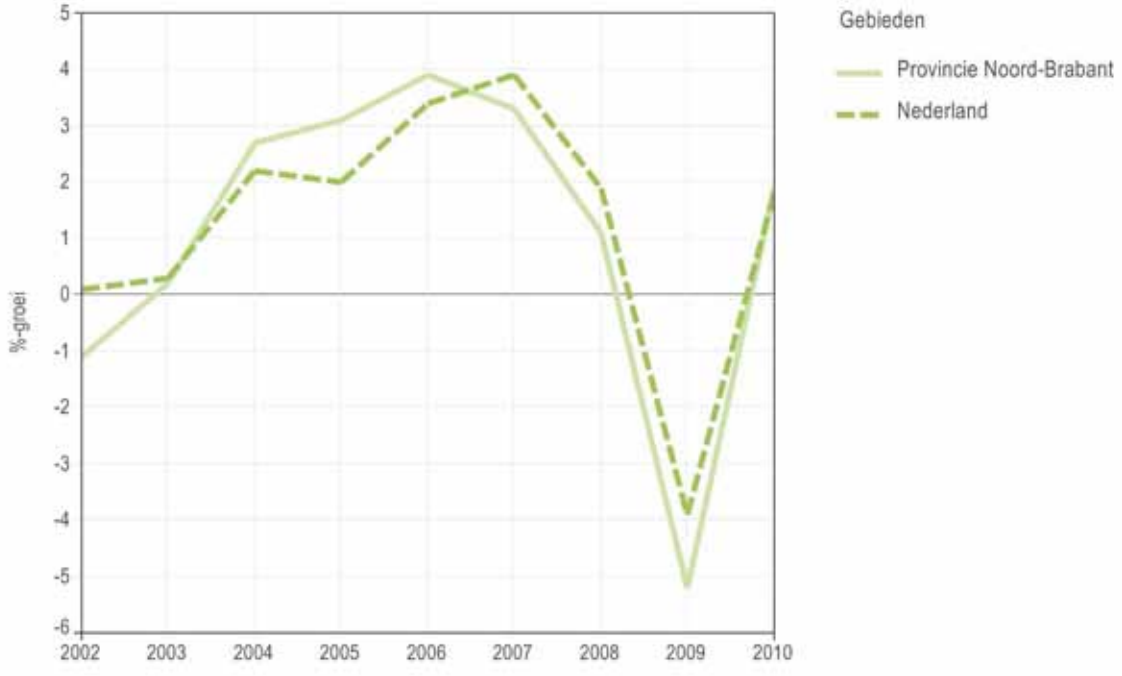

Bron: CBS

Traditioneel wordt de economische ontwikkeling afgemeten aan de volumegroei van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Figuur 1 laat de economische ontwikkeling zien in de provincie Noord-Brabant ten opzichte van de ontwikkeling in heel Nederland in de periode 2002 t/m 2010. In 2010 bedroeg de economische groei in Noord-Brabant 1,9%. De groei in de provincie Noord-Brabant was daarmee groter dan de economische ontwikkeling in heel Nederland.

Beroepsbevolking

Tabel 1: Beroepsbevolking in de provincie Noord-Brabant, 2002 - 2010 (x1000)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Bevolking (15 tot 65 jaar)	310	315	320	323	327	325	327	332	331
Totale beroepsbevolking	207	212	216	226	227	225	227	233	229
Werkzame beroepsbevolking	197	198	201	208	212	214	218	220	214
Werkloze beroepsbevolking	10	14	14	17	15	11	10	13	16
Niet beroepsbevolking	103	103	105	98	100	101	100	99	102

Bron: CBS.

Alle mensen van 15 tot 65 jaar worden tot de potentiële beroepsbevolking gerekend. Deze groep personen kan worden onderverdeeld in de beroepsbevolking en de niet-beroepsbevolking. Tot de beroepsbevolking worden alle personen gerekend die betaald werk hebben van 12 uur of meer per week (= werkzame beroepsbevolking) en alle personen zonder werk dan wel betaald werk verrichten voor minder dan 12 uur per week, maar wel actief op zoek zijn naar een baan voor minimaal 12 uur per week en daarvoor beschikbaar zijn (= werkloze beroepsbevolking).

In de provincie Noord-Brabant woonden in 2010 331.000 personen van 15 tot 65 jaar, waarvan 229.000 personen tot de beroepsbevolking behoorden. Van de totale beroepsbevolking hadden 214.000 personen een baan voor minimaal 12 uur per week en 16.000 personen waren hier actief naar op zoek.

In de periode 2002 t/m 2010 is de omvang van de potentiële beroepsbevolking in de provincie Noord-Brabant per saldo toegenomen.

Arbeidsparticipatie

Figuur 2: Arbeidsparticipatie in de provincie Noord-Brabant, 2002 - 2010 (%)

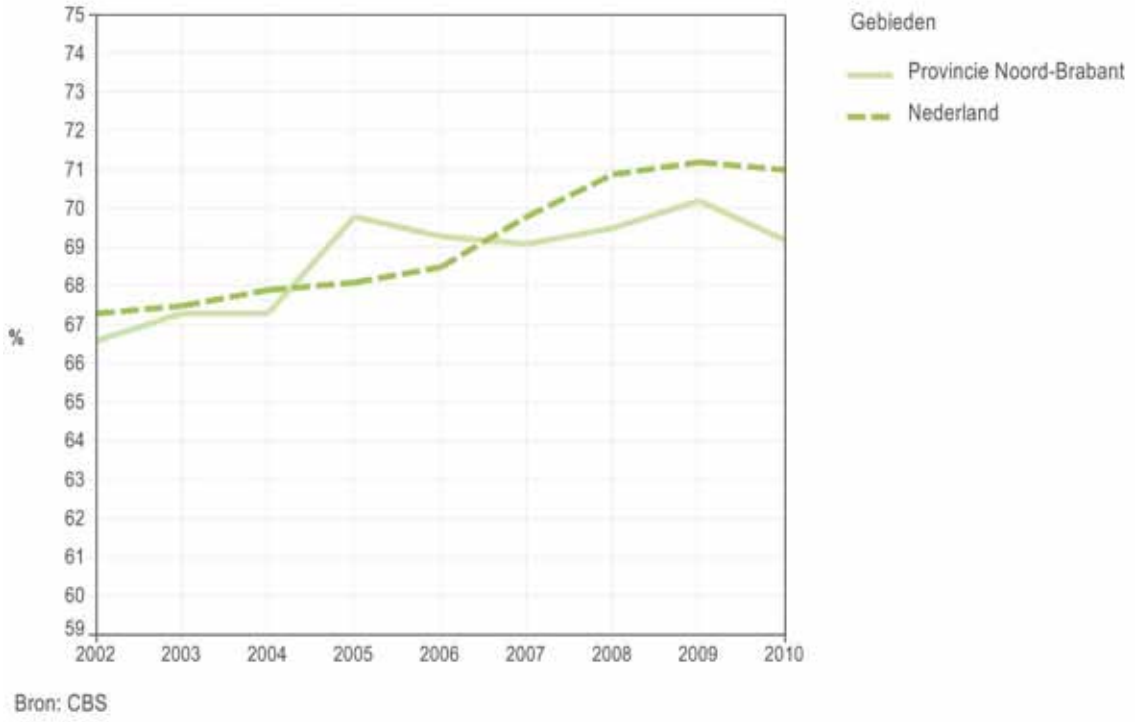

Bron: CBS

In figuur 2 is de ontwikkeling van de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Noord-Brabant en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de totale beroepsbevolking (= werkzaam + werkloos) en de potentiële beroepsbevolking. De netto arbeidsparticipatie is gelijk aan de verhouding tussen de werkzame beroepsbevolking en de potentiële beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Noord-Brabant 66,6% ten opzichte van 67,3% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de arbeidsparticipatie in de provincie Noord-Brabant toegenomen tot 69,2% in 2010 ten opzichte van 71,0% in Nederland.

Figuur 3: Arbeidsparticipatie: de provincies vergeleken, 2010 (%)

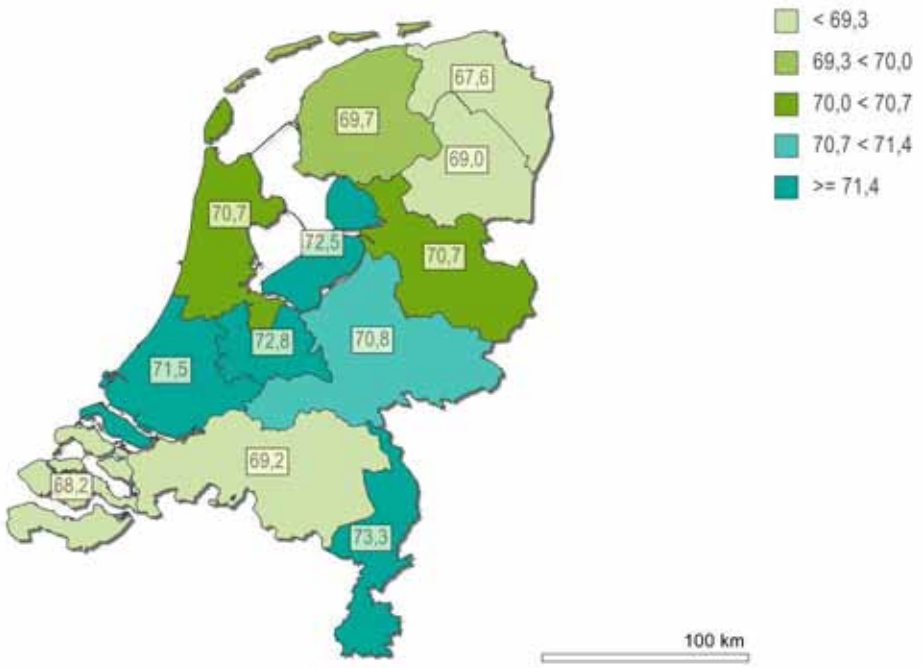

Bron: CBS

Figuur 3 toont de bruto arbeidsparticipatie in 2010 voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de arbeidsparticipatie het hoogst in de provincie Limburg (73,3%) en het laagst in de provincie Groningen (67,6%).

Werkloosheid

Figuur 4: Werkloosheid in de provincie Noord-Brabant, 2002 - 2010 (%)

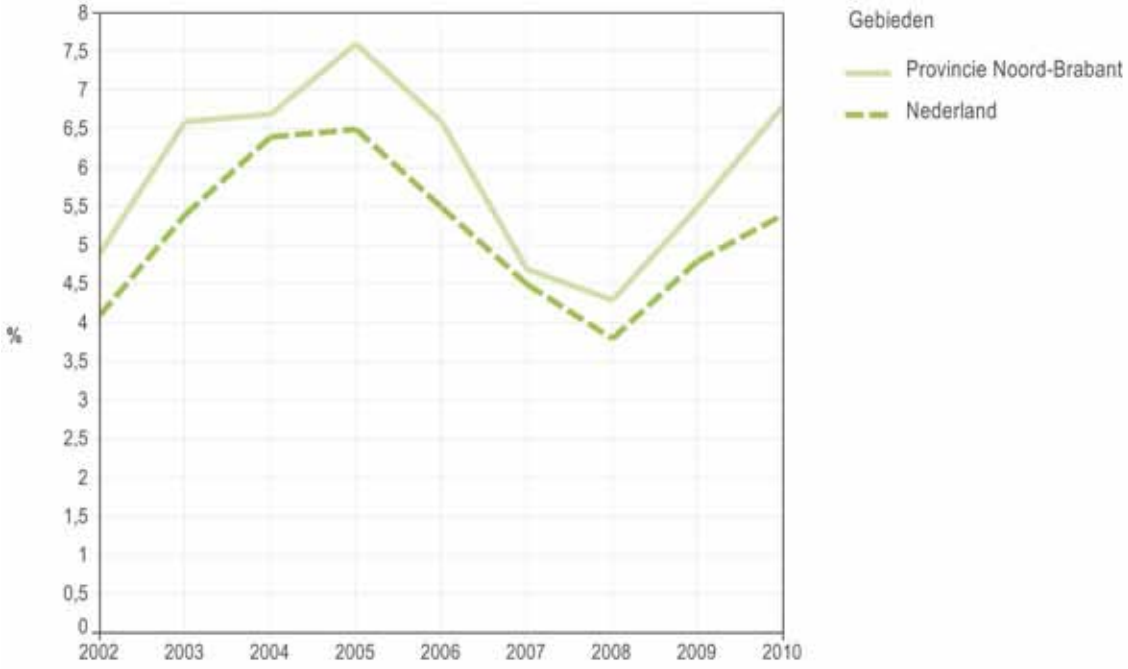

Bron: CBS

In figuur 4 is de ontwikkeling van de werkloosheid in de provincie Noord-Brabant en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de werkloze beroepsbevolking en de totale beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de werkloosheid in de provincie Noord-Brabant 4,9% ten opzichte van 4,1% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de werkloosheid in de provincie Noord-Brabant toegenomen tot 6,8% in 2010 ten opzichte van 5,4% in Nederland. Uiteraard is de ontwikkeling van de werkloosheid van jaar tot jaar conjunctuurgevoelig.

Figuur 5: Werkloosheid: de provincies vergeleken, 2010 (%)

Bron: CBS

In figuur 5 wordt het werkloosheidspercentage in 2010 gepresenteerd voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de werkloosheid naar verhouding het hoogst in de provincie Zeeland (8,8%) en het laagst in de provincie Utrecht (4,6%).

Horecabedrijven

Figuur 6: Aantal horecabedrijven in de provincie Noord-Brabant per gemeente, 2010

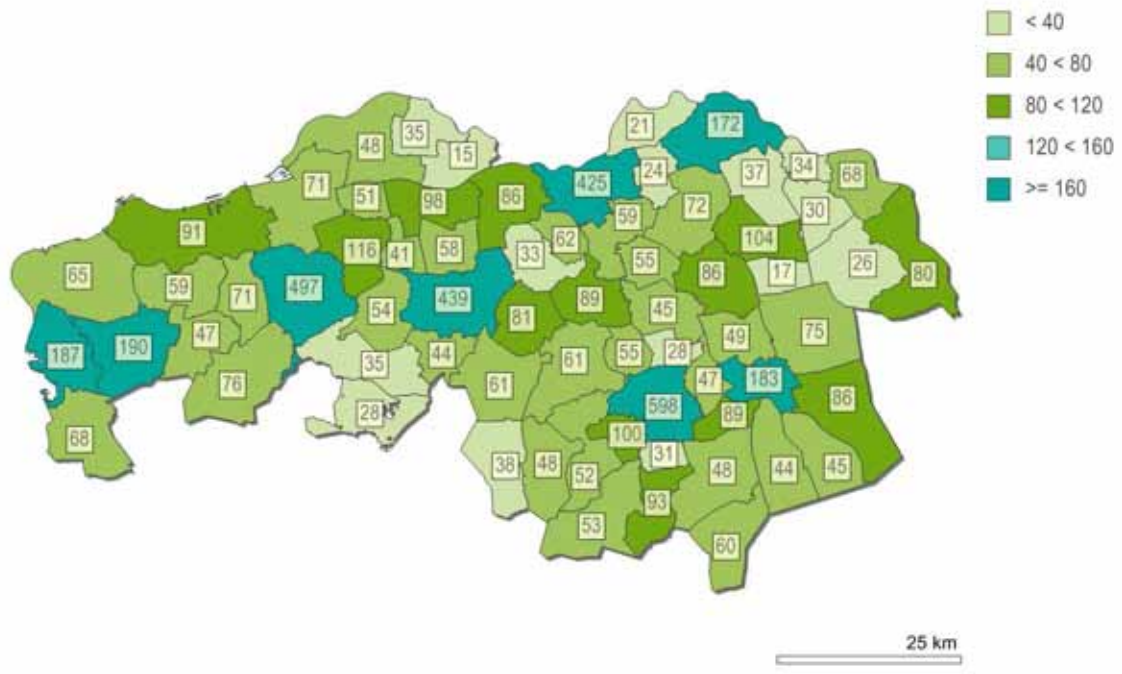

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering

Per 1 juli 2010 telde de provincie Noord-Brabant in totaal 6.134 horecavestigingen. In figuur 6 ziet u hoe dit aantal is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 2: Aantal horecabedrijven in de provincie Noord-Brabant per sector, 2004 - 2010

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Drankensector, totaal	2.867	2.819	2.783	2.816	2.753	2.728	2.663
Fastservicesector, totaal	1.515	1.522	1.534	1.522	1.538	1.562	1.571
Restaurantsector, totaal	1.406	1.429	1.438	1.444	1.434	1.415	1.427
Hotelsector, totaal	241	242	236	239	247	258	272
Partycatering	81	88	95	114	132	143	201
Horecabedrijven, totaal	6.110	6.100	6.086	6.135	6.104	6.106	6.134

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

De Nederlandse horeca kan in een aantal sectoren worden onderverdeeld: de dranken-, de fastservice-, de restaurant- en de hotelsector. Ook de partycatering wordt als een aparte groep beschouwd.
De provincie Noord-Brabant telde per 1 juli 2010 bijvoorbeeld 1.427

restaurantbedrijven en 272 hotels (inclusief pensions).

Elk jaar registreert het Bedrijfschap een groot aantal nieuwe horecabedrijven en wordt ook een groot aantal uitgeschreven. Begin juli 2004 telde de provincie Noord-Brabant in totaal 6.110 horecabedrijven. In de periode 2004-2010 is dit aantal per saldo toegenomen tot 6.134 vestigingen op 1 juli 2010. Over het algemeen kent de Nederlandse horeca een grote dynamiek en tabel 2 laat zien dat de ontwikkeling ook per sector (sterk) kan verschillen.

Horecawerkgelegenheid

Figuur 7: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Noord-Brabant per gemeente, 2010

Bron: LISA, bewerking ABF.

In 2010 waren in de provincie Noord-Brabant in totaal 51.380 personen in de horeca werkzaam. Het gaat hierbij niet alleen om de werknemers in eigen loondienst, maar bijvoorbeeld ook om uitzendkrachten, de meewerkende eigenaar/ondernemer en/of gezinsleden. In figuur 7 ziet u hoe het totaal aantal in de horeca werkzame personen is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 3: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Noord-Brabant per sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Werkzame personen, drankensector	17.850	18.200	18.890	18.810	18.480	17.880
Werkzame personen, fastservicesector	9.480	9.790	10.060	10.440	10.650	10.930
Werkzame personen, restaurantsector	13.690	13.880	14.860	15.430	15.160	15.400
Werkzame personen, hotelsector	5.230	5.350	5.520	5.670	5.460	5.510
Werkzame personen, partycatering	1.440	1.580	1.660	1.750	1.610	1.660
Werkzame personen, horeca totaal	47.690	48.810	50.980	52.090	51.360	51.380

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

In tabel 3 is het aantal in de horeca werkzame personen in de provincie Noord-Brabant verdeeld over de verschillende sectoren. Bijvoorbeeld, in de restaurantsector waren in 2010 in de provincie Noord-Brabant 15.400 personen werkzaam en in de hotelsector 5.510 personen. De ontwikkeling van het aantal werkzame personen wordt onder meer bepaald door de demografische ontwikkeling van bedrijven en de ontwikkeling van de economie. In de periode 2005 t/m 2010 is het totaal aantal in de horeca werkzame personen in de provincie Noord-Brabant per saldo toegenomen.

Horecaonderwijs

VMBO

Figuur 8: Aantal VMBO horecaleerlingen per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 8 wordt een overzicht gegeven van het aantal VMBO horecaleerlingen per provincie. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-VMBO is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.113) en het laagst in Groningen (124).

Tabel 4: Aantal VMBO horecaleerlingen in Noord-Brabant naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, assistent opleiding	7	17	18	20	22	15
Aantal VMBO leerlingen, basisberoepsgerichte leerweg	447	409	407	344	318	371
Aantal VMBO leerlingen, gemengde leerweg	187	193	176	176	198	217
Aantal VMBO leerlingen, kaderberoepsgerichte leerweg	413	388	375	424	482	506
Aantal VMBO leerlingen, leerwerktraject	20	1	0	4	4	4
Totaal	**1.074**	**1.008**	**976**	**968**	**1.024**	**1.113**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

Tabel 4 toont het aantal VMBO horecaleerlingen in de provincie Noord-Brabant verdeeld naar soort opleiding over de periode 2005 t/m 2010.
Bijvoorbeeld, in 2005 volgden 447 leerlingen de basisberoepsgerichte leerweg. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 371 in 2010.

Tabel 5: Aantal VMBO horecaleerlingen in Noord-Brabant naar sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, consumptief economie	388	323	283	294	290	369
Aantal VMBO leerlingen, consumptief intersectoraal	686	685	693	674	734	744
Totaal	**1.074**	**1.008**	**976**	**968**	**1.024**	**1.113**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

In 2005 volgden 388 leerlingen de consumptieve richting binnen de sector economie. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 369 in 2010.

MBO

Figuur 9: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 9 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) volgde. Het aantal

leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BBL) is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.665) en het laagst in Flevoland (70).

Tabel 6: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in Noord-Brabant naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BBL), horeca assistant (niveau 1)	39	54	36	24	66	50
MBO leerlingen (BBL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	197	170	211	256	240	250
MBO leerlingen (BBL), kok (niveau 2)	291	310	359	409	430	412
MBO leerlingen (BBL), medewerker fastservice (niveau 2)	55	20	40	58	90	75
MBO leerlingen (BBL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	69	40	6	11	7	19
MBO leerlingen (BBL), bartender (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), receptionist (niveau 3)	0	0	1	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	77	85	77	87	90	96
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	398	413	341	379	451	509
MBO leerlingen (BBL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), gespecialiseerd kok, dieetkok (niveau 4)	58	67	64	64	90	85
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende bediening (niveau 4)	10	7	14	11	27	51
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	1	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	0	0	2	17
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	50	13	14	30	20	64
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	14
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	19	4	1	15	22	23
Totaal	**1.264**	**1.183**	**1.164**	**1.344**	**1.535**	**1.665**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in de provincie Noord-Brabant naar soort opleiding is weergegeven in tabel 6. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 291. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 toegenomen tot 412 in 2010.

Het aantal leerlingen dat in 2010 een BBL opleiding volgde tot zelfstandig werkend kok bedroeg 509.

Figuur 10: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 10 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsopleidende leerweg (BOL) volgde. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BOL) is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (3.274) en het laagst in Flevoland (160).

Tabel 7: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in Noord-Brabant naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BOL), horeca assistant (niveau 1)	79	62	60	68	64	79
MBO leerlingen (BOL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	288	285	273	284	289	254
MBO leerlingen (BOL), kok (niveau 2)	548	562	537	554	591	546
MBO leerlingen (BOL), medewerker fastservice (niveau 2)	0	1	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), bartender (niveau 3)	47	45	45	12	16	15
MBO leerlingen (BOL), receptionist (niveau 3)	0	0	0	75	173	118
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	0	0	0	23	14	46
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	0	3	0	0	0	123
MBO leerlingen (BOL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	19	35
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende bediening (niveau 4)	1	1	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	47	61	51	45	20	0
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	135	177	170	122	133	122
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	1.749	1.906	1.905	1.990	2.013	1.936
Totaal	**2.894**	**3.103**	**3.041**	**3.173**	**3.332**	**3.274**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in de provincie Noord-Brabant naar soort opleiding is weergegeven in tabel 7. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 548. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 afgenomen tot 546 in 2010. Het aantal leerlingen dat in 2010 een BOL opleiding volgde tot manager/ondernemer horeca/bakkerij bedroeg 1.936.

Limburg

Arbeidsmarktanalyse

Onderwijs, arbeidsmarkt en economie, een beschrijving per provincie:

- Wat is de economische ontwikkeling in de provincie?
- Hoe verhoudt deze ontwikkeling zich tot heel Nederland?
- Hoe ontwikkelt zich de beroepsbevolking in de provincie?
- Hoe hoog is de arbeidsparticipatie en werkloosheid in de provincie?
- Hoe groot is de horecawerkgelegenheid in de provincie?
- Hoe is deze werkgelegenheid verdeeld over de verschillende horecasectoren?
- Hoe verhoudt de horecawerkgelegenheid in de provincie zich tot heel Nederland en tot het aantal horecabedrijven in de provincie?
- Hoeveel leerlingen volgen in de provincie een horecagerichte opleiding op VMBO of MBO niveau?
- Hoe is het aantal horecaleerlingen verdeeld naar leerweg, opleiding en niveau?
- Wat is de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het horecaonderwijs?

Het antwoord op deze en andere vragen kunt u in dit rapport lezen.

U heeft gekozen voor de provincie Limburg.

Economische ontwikkeling

Figuur 1: Economische ontwikkeling in de provincie Limburg, 2002 - 2010 (BBP volumegroei in %)

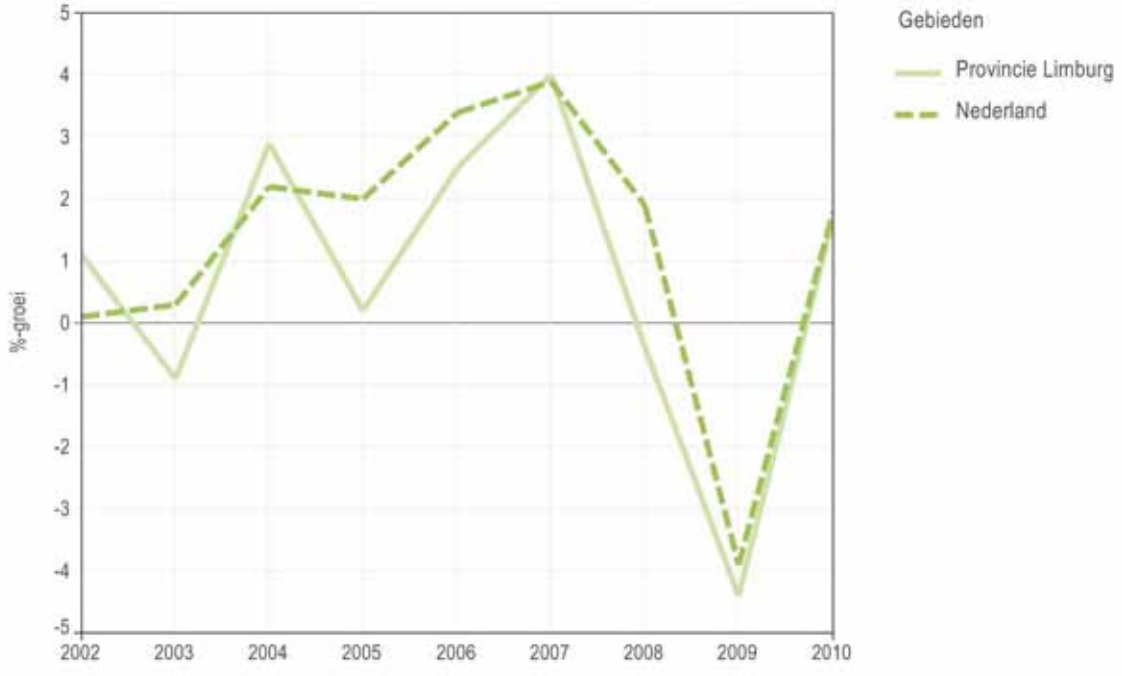

Bron: CBS

Traditioneel wordt de economische ontwikkeling afgemeten aan de volumegroei van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Figuur 1 laat de economische ontwikkeling zien in de provincie Limburg ten opzichte van de ontwikkeling in heel Nederland in de periode 2002 t/m 2010. In 2010 bedroeg de economische groei in Limburg 1,7%. De groei in de provincie Limburg was daarmee kleiner dan de economische ontwikkeling in heel Nederland.

Beroepsbevolking

Tabel 1: Beroepsbevolking in de provincie Limburg, 2002 - 2010 (x1000)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Bevolking (15 tot 65 jaar)	188	191	195	199	203	210	215	218	218
Totale beroepsbevolking	128	132	135	140	145	152	160	161	160
Werkzame beroepsbevolking	122	122	125	129	137	145	153	153	152
Werkloze beroepsbevolking	6	10	10	10	8	7	7	8	8
Niet beroepsbevolking	60	59	60	59	59	58	55	58	58

Bron: CBS.

Alle mensen van 15 tot 65 jaar worden tot de potentiële beroepsbevolking gerekend. Deze groep personen kan worden onderverdeeld in de beroepsbevolking en de niet-beroepsbevolking. Tot de beroepsbevolking worden alle personen gerekend die betaald werk hebben van 12 uur of meer per week (= werkzame beroepsbevolking) en alle personen zonder werk dan wel betaald werk verrichten voor minder dan 12 uur per week, maar wel actief op zoek zijn naar een baan voor minimaal 12 uur per week en daarvoor beschikbaar zijn (= werkloze beroepsbevolking).

In de provincie Limburg woonden in 2010 218.000 personen van 15 tot 65 jaar, waarvan 160.000 personen tot de beroepsbevolking behoorden. Van de totale beroepsbevolking hadden 152.000 personen een baan voor minimaal 12 uur per week en 8.000 personen waren hier actief naar op zoek.

In de periode 2002 t/m 2010 is de omvang van de potentiële beroepsbevolking in de provincie Limburg per saldo toegenomen.

Arbeidsparticipatie

Figuur 2: Arbeidsparticipatie in de provincie Limburg, 2002 - 2010 (%)

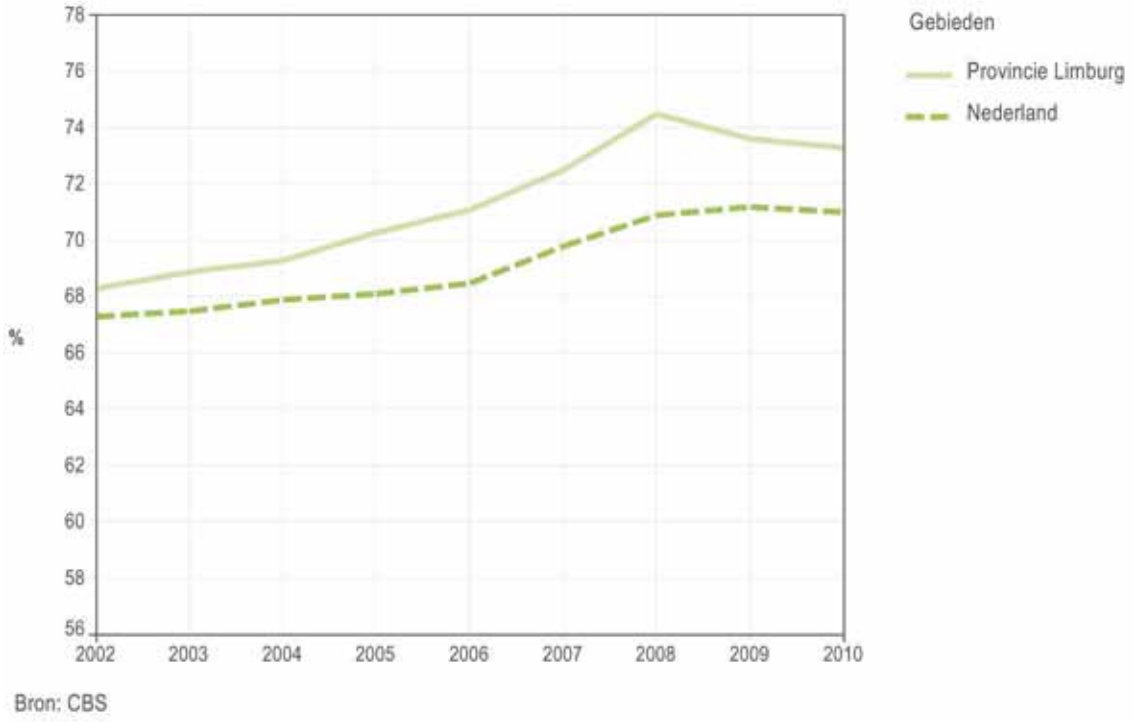

Bron: CBS

In figuur 2 is de ontwikkeling van de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Limburg en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de totale beroepsbevolking (= werkzaam + werkloos) en de potentiële beroepsbevolking. De netto arbeidsparticipatie is gelijk aan de verhouding tussen de werkzame beroepsbevolking en de potentiële beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de bruto arbeidsparticipatie in de provincie Limburg 68,3% ten opzichte van 67,3% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de arbeidsparticipatie in de provincie Limburg toegenomen tot 73,3% in 2010 ten opzichte van 71,0% in Nederland.

Figuur 3: Arbeidsparticipatie: de provincies vergeleken, 2010 (%)

Bron: CBS

Figuur 3 toont de bruto arbeidsparticipatie in 2010 voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de arbeidsparticipatie het hoogst in de provincie Limburg (73,3%) en het laagst in de provincie Groningen (67,6%).

Werkloosheid

Figuur 4: Werkloosheid in de provincie Limburg, 2002 - 2010 (%)

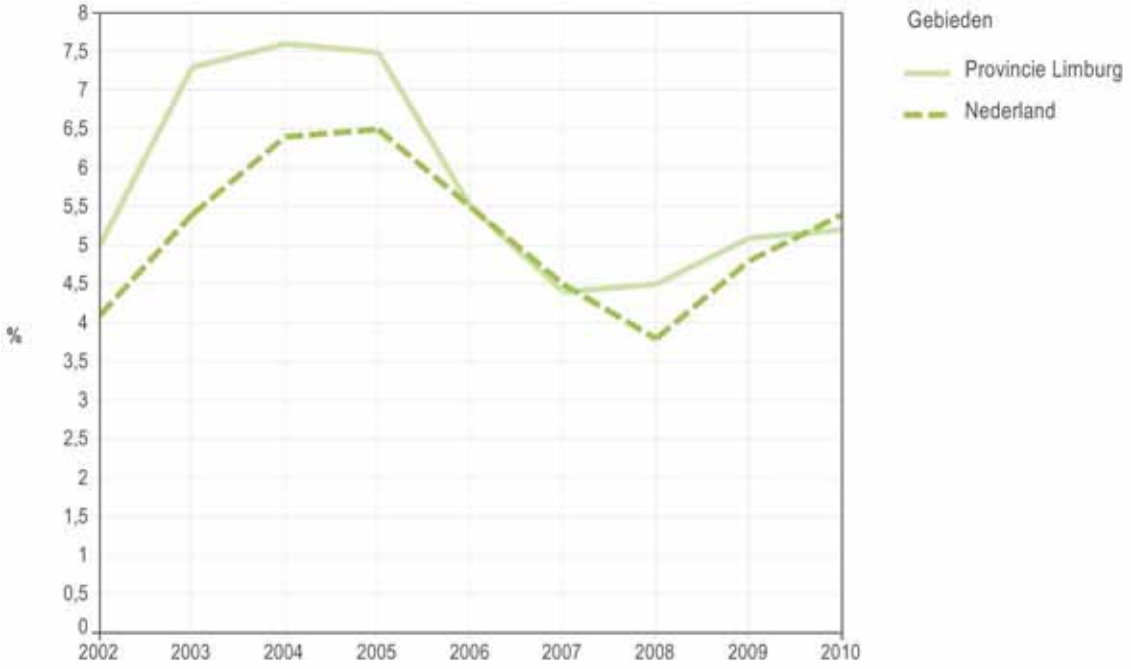

Bron: CBS

In figuur 4 is de ontwikkeling van de werkloosheid in de provincie Limburg en heel Nederland weergegeven over de periode 2002 t/m 2010. Dit is de verhouding tussen de werkloze beroepsbevolking en de totale beroepsbevolking.

In 2002 bedroeg de werkloosheid in de provincie Limburg 5,0% ten opzichte van 4,1% in Nederland. In de periode 2002 t/m 2010 is de werkloosheid in de provincie Limburg toegenomen tot 5,2% in 2010 ten opzichte van 5,4% in Nederland. Uiteraard is de ontwikkeling van de werkloosheid van jaar tot jaar conjunctuurgevoelig.

Figuur 5: Werkloosheid: de provincies vergeleken, 2010 (%)

Bron: CBS

In figuur 5 wordt het werkloosheidspercentage in 2010 gepresenteerd voor alle provincies van Nederland. In 2010 was de werkloosheid naar verhouding het hoogst in de provincie Zeeland (8,8%) en het laagst in de provincie Utrecht (4,6%).

Horecabedrijven

Figuur 6: Aantal horecabedrijven in de provincie Limburg per gemeente, 2010

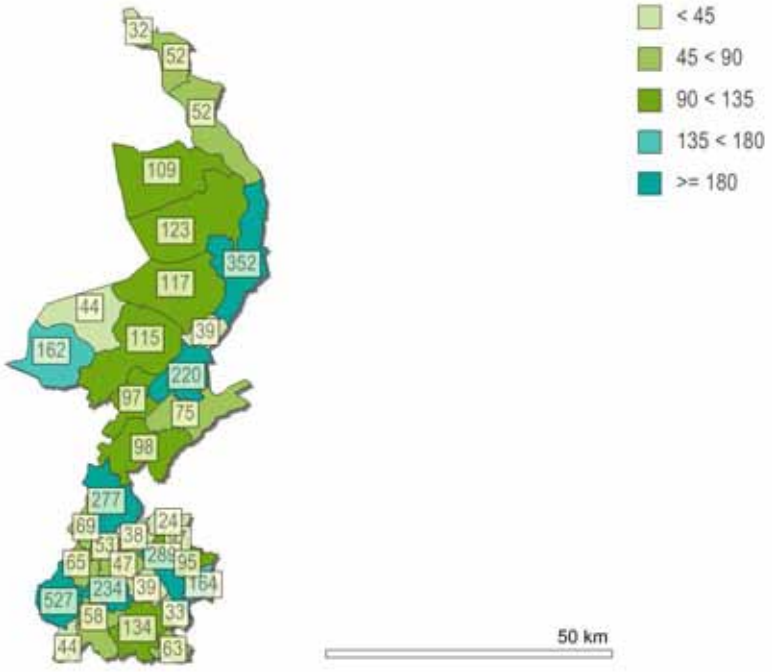

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering

Per 1 juli 2010 telde de provincie Limburg in totaal 4.037 horecavestigingen. In figuur 6 ziet u hoe dit aantal is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 2: Aantal horecabedrijven in de provincie Limburg per sector, 2004 - 2010

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Drankensector, totaal	1.993	1.925	1.867	1.863	1.846	1.778	1.751
Fastservicesector, totaal	962	978	986	1.007	1.015	1.021	1.007
Restaurantsector, totaal	778	777	793	807	812	824	816
Hotelsector, totaal	377	370	361	373	377	378	394
Partycatering	31	33	39	45	52	54	69
Horecabedrijven, totaal	4.141	4.083	4.046	4.095	4.102	4.055	4.037

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

De Nederlandse horeca kan in een aantal sectoren worden onderverdeeld: de dranken-, de fastservice-, de restaurant- en de hotelsector. Ook de partycatering wordt als een aparte groep beschouwd.
De provincie Limburg telde per 1 juli 2010 bijvoorbeeld 816 restaurantbedrijven en

394 hotels (inclusief pensions).

Elk jaar registreert het Bedrijfschap een groot aantal nieuwe horecabedrijven en wordt ook een groot aantal uitgeschreven. Begin juli 2004 telde de provincie Limburg in totaal 4.141 horecabedrijven. In de periode 2004-2010 is dit aantal per saldo afgenomen tot 4.037 vestigingen op 1 juli 2010. Over het algemeen kent de Nederlandse horeca een grote dynamiek en tabel 2 laat zien dat de ontwikkeling ook per sector (sterk) kan verschillen.

Horecawerkgelegenheid

Figuur 7: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Limburg per gemeente, 2010

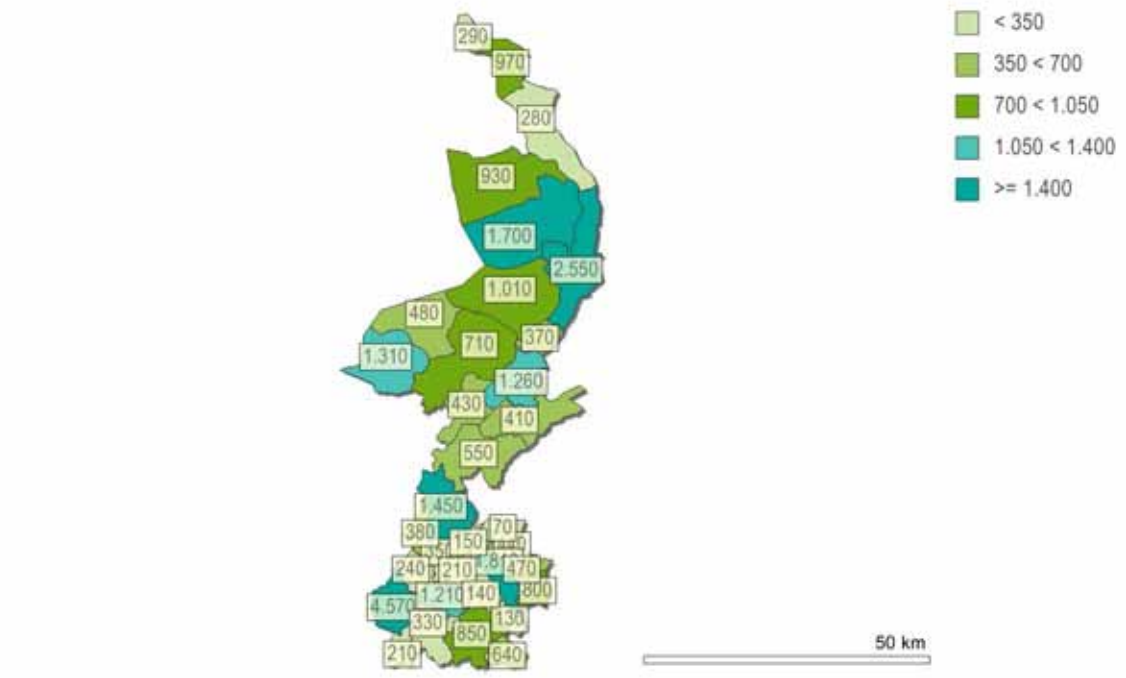

Bron: LISA, bewerking ABF.

In 2010 waren in de provincie Limburg in totaal 27.670 personen in de horeca werkzaam. Het gaat hierbij niet alleen om de werknemers in eigen loondienst, maar bijvoorbeeld ook om uitzendkrachten, de meewerkende eigenaar/ondernemer en/of gezinsleden. In figuur 7 ziet u hoe het totaal aantal in de horeca werkzame personen is verdeeld over alle gemeenten van de provincie.

Tabel 3: Aantal werkzame personen in de horeca in de provincie Limburg per sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Werkzame personen, drankensector	11.700	11.420	11.720	11.990	11.560	10.890
Werkzame personen, fastservicesector	5.620	5.560	5.760	5.910	6.190	5.830
Werkzame personen, restaurantsector	5.480	5.670	5.770	5.910	5.990	5.920
Werkzame personen, hotelsector	4.780	4.760	4.910	4.960	4.900	4.700
Werkzame personen, partycatering	230	230	260	300	340	340
Werkzame personen, horeca totaal	27.810	27.640	28.430	29.080	28.970	27.670

Bron: bedrijfschap Horeca en Catering.

In tabel 3 is het aantal in de horeca werkzame personen in de provincie Limburg verdeeld over de verschillende sectoren. Bijvoorbeeld, in de restaurantsector waren in 2010 in de provincie Limburg 5.920 personen werkzaam en in de hotelsector 4.700 personen. De ontwikkeling van het aantal werkzame personen wordt onder meer bepaald door de demografische ontwikkeling van bedrijven en de ontwikkeling van de economie. In de periode 2005 t/m 2010 is het totaal aantal in de horeca werkzame personen in de provincie Limburg per saldo afgenomen.

Horecaonderwijs

VMBO

Figuur 8: Aantal VMBO horecaleerlingen per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 8 wordt een overzicht gegeven van het aantal VMBO horecaleerlingen per provincie. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-VMBO is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.113) en het laagst in Groningen (124).

Tabel 4: Aantal VMBO horecaleerlingen in Limburg naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, assistent opleiding	0	4	1	0	0	0
Aantal VMBO leerlingen, basisberoepsgerichte leerweg	192	167	155	140	135	142
Aantal VMBO leerlingen, gemengde leerweg	67	79	0	1	6	11
Aantal VMBO leerlingen, kaderberoepsgerichte leerweg	227	233	166	221	215	230
Aantal VMBO leerlingen, leerwerktraject	23	14	9	9	16	8
Totaal	**509**	**497**	**331**	**371**	**372**	**391**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

Tabel 4 toont het aantal VMBO horecaleerlingen in de provincie Limburg verdeeld naar soort opleiding over de periode 2005 t/m 2010.
Bijvoorbeeld, in 2005 volgden 192 leerlingen de basisberoepsgerichte leerweg. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 142 in 2010.

Tabel 5: Aantal VMBO horecaleerlingen in Limburg naar sector, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal VMBO leerlingen, consumptief economie	199	155	77	62	68	39
Aantal VMBO leerlingen, consumptief intersectoraal	310	342	254	309	304	352
Totaal	**509**	**497**	**331**	**371**	**372**	**391**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

In 2005 volgden 199 leerlingen de consumptieve richting binnen de sector economie. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 per saldo afgenomen tot 39 in 2010.

MBO

Figuur 9: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 9 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) volgde. Het aantal

leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BBL) is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (1.665) en het laagst in Flevoland (70).

Tabel 6: Aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in Limburg naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BBL), horeca assistant (niveau 1)	97	37	39	7	36	0
MBO leerlingen (BBL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	89	40	51	46	48	83
MBO leerlingen (BBL), kok (niveau 2)	99	103	111	113	94	125
MBO leerlingen (BBL), medewerker fastservice (niveau 2)	34	0	0	0	0	15
MBO leerlingen (BBL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	13	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), bartender (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), receptionist (niveau 3)	0	0	0	0	5	9
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	55	38	33	34	25	32
MBO leerlingen (BBL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	132	133	146	145	104	82
MBO leerlingen (BBL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), gespecialiseerd kok, dieetkok (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende bediening (niveau 4)	0	0	6	0	11	18
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	2	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	16	17	3	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BBL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
Totaal	**535**	**368**	**391**	**345**	**323**	**364**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BBL) in de provincie Limburg naar soort opleiding is weergegeven in tabel 6. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 99. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 toegenomen tot 125 in 2010. Het aantal leerlingen dat in 2010 een BBL opleiding volgde tot zelfstandig werkend kok

bedroeg 82.

Figuur 10: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) per provincie, 2010

Bron: Centrale Financien Instellingen (CFI)

In figuur 10 wordt een overzicht gegeven van het aantal MBO horecaleerlingen per provincie dat in 2010 de beroepsopleidende leerweg (BOL) volgde. Het aantal leerlingen dat is ingeschreven in het horeca-MBO (BOL) is in 2010 (= schooljaar 2010-2011) het hoogst in Noord-Brabant (3.274) en het laagst in Flevoland (160).

Tabel 7: Aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in Limburg naar soort opleiding, 2005 - 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MBO leerlingen (BOL), horeca assistant (niveau 1)	48	50	56	76	32	38
MBO leerlingen (BOL), gastheer/-vrouw (niveau 2)	97	114	111	90	92	75
MBO leerlingen (BOL), kok (niveau 2)	241	256	216	221	199	192
MBO leerlingen (BOL), medewerker fastservice (niveau 2)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), 1e medewerker fastservice (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), bartender (niveau 3)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), receptionist (niveau 3)	0	0	0	7	19	26
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend gastheer/-vrouw (niveau 3)	0	0	0	0	1	10
MBO leerlingen (BOL), zelfstandig werkend kok (niveau 3)	0	0	0	3	11	23
MBO leerlingen (BOL), bedrijfsleider fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), frontoffice manager (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende bediening (niveau 4)	0	0	0	13	9	3
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende horeca/contractcatering/recreatie/bakkerij (niveau 4)	0	94	219	55	30	13
MBO leerlingen (BOL), leidinggevende keuken (niveau 4)	0	0	0	51	66	62
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer cafe/bar (niveau 4)	48	11	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer fastservice (niveau 4)	0	0	0	0	0	0
MBO leerlingen (BOL), manager/ondernemer horeca, ondernemer horeca/bakkerij (niveau 4)	376	303	229	306	359	320
Totaal	**810**	**828**	**831**	**822**	**818**	**762**

Bron: Centrale Financiën Instellingen (CFI).

De verdeling van het aantal MBO horecaleerlingen (BOL) in de provincie Limburg naar soort opleiding is weergegeven in tabel 7. Zo was bijvoorbeeld het aantal leerlingen dat in 2005 in deze provincie een opleiding tot kok volgde gelijk aan 241. Dit aantal is in de periode 2005 t/m 2010 afgenomen tot 192 in 2010. Het aantal leerlingen dat in 2010 een BOL opleiding volgde tot manager/ondernemer horeca/bakkerij bedroeg 320.